

Boerenzwaluw Journaal 15 Friesland 2025

Een overzicht van de boerenzwaluw ringactiviteiten in Friesland.

Foto © Fazlur Ruhman (Facebook).

Boerenzwaluw man close up in beeld. Voor veel boerenzwaluwen is het essentieel dat ze naast de vele insectensoorten die in en bij boerderijen met vee voorkomen ook boven bloemen en kruidenrijke velden hun insectenvoedsel kunnen vinden. Een voedsel onderzoek is dus van groot belang.

Dit is een uitgave van vogelringer Jan de Jong uit Joure (ringer R24 RAS).

Verbonden aan Vogeltrekstation Wageningen (www.vogeltrekstation.nl).

Onderdeel van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW).

Correspondentieadres ringer; Elias Annes Borgerstraat 66 8501 NG Joure. Tel 0513-414788.

Email j.d.jongringer403@home.nl Blog <http://blog.seniorennet.be/frieslandnatuurnieuws>

Het Copyright van de fotos in dit Journaal berust bij de tekenaar en de fotografen.

Dit is een overzicht van de ringactiviteiten van **ringers R024 (Jan de Jong 403/Gerard Westerhuis 3266)**, die in 2025 in Friesland zijn uitgevoerd onder anderen ten bate van het RAS-project Boerenzwaluw van het Vogeltrekstation te Wageningen.

Overname van gegevens is niet toegestaan zonder toestemming van de auteur en het Vogeltrekstation.

Inleiding

In 2025 zijn er flink wat boerenzwaluwen van een pootring voorzien om hun activiteiten in het binnen en buitenland te kunnen volgen. Maar liefst 1606 boerenzwaluwen kregen van ons een nieuwe ring (271 man, 257 vrouw, 392 eerste jaars en 686 pulli). Er werden 227 boerenzwaluwen met een ring teruggevangen (113 man, 114 vrouw). Op 37 adressen werden dit jaar zwaluwen geringd. Ook de bijvangsten die bij de bezochte adressen gevangen werden gecontroleerd en of geringd.

In dit extra dikke Boerenzwaluw Journaal wat meer informatie over enkele onderwerpen die dit jaar de aandacht trokken zoals het eindrapport van het geolocator project is eindelijk uit/ Boerenzwaluwen vangen en ringen in stallen en schuren hoe doe je dat? / Nieuw onderzoek van de DietBank (RUG) naar de voedselkeuze voor boerenzwaluwen/ Late broedgevallen in Portugal en Italie/Veel informatie over boerenzwaluwen in en buiten de provincie Friesland.

Dit met het doel om zoveel mogelijk vast te leggen in de tijd omdat er duidelijke grote landschappelijke en klimatologische veranderingen aanwezig zijn die zorgen voor een kettingreactie binnen leefgemeenschappen waarbij een ieder probeert te overleven. Voedselsituatie is daarbij een van de kernpunten die grote aandacht vraagt. Voor de boerenzwaluw is het met name belangrijk dat het juiste (insecten) voedsel beschikbaar is. Vandaar ook dat ik op mijn 75^e nog graag meedoe aan het onderzoek van de DietBank om gegevens vast te leggen over het genuttigde aantal insectensoorten (variatie) bij nestjongen door van 1 van de nestjongen een poepje te verzamelen en op te sturen. Via dna analyse kunnen wetenschappers van RUG nog veel te weten komen tijdens het al in gang gezette veranderingsproces waarbij het soorten insectenaanbod in ons land is gedaald.

Helaas is het boerenzwaluw onderzoek in ons land aan het verslappen. Mede door het ouder worden van de ringers die van het eerste uur meededen aan het boerenzwaluw onderzoek van het Vogeltrekstation Wageningen. Steeds minder worden er boerenzwaluwen in boerderijen en in ons land onderzocht en geringd. Hopelijk kunnen we de komende jaren toch ons onderzoek blijven doen. We hopen dan ook dat het onderzoek door mag gaan en jonge onderzoekers het oppakken en er mee doorgaan om een lange tijdreeks te blijven continueren. Ik ben dan ook erg blij met de sponsor bijdragen die ik ook dit jaar weer mocht ontvangen. Van Adrie Joosse, een collega ringer die in de provincie Zeeland veel onderzoek deed aan zwaluwen en recent gestopt is, ontving ik een flink aantal vogelringer voor boerenzwaluwen die ik mocht gebruiken. Alle sponsors die dit jaar ons gesteund hebben bedankt voor jullie bijdragen en hulp. Veel leesplezier met dit Boerenzwaluwen Journaal en mede namens mijn vrouw wens ik jullie allemaal Fijne Kerstdagen een goed en gelukkig 2026 toe.

*Boerenzwaluw Onderzoek
in Friesland 2025*

**Hoofdsponsor
2025**

**Adrie Joosse uit
Oost-Souburg
in Zeeland**

Jan de Jong Joure

*Ringer 403/R024
Vogeltrekstation
Wageningen*

Adres E.A. Borgerstraat 66
8501 NG Joure
Friesland
The Netherlands

Tel: 06-82754279 Email:
j.d.jongringer403@home.nl

Inhoud

	Blz.
Inleiding	1
1. Vangstgegevens en bijvangsten in 2025	02-04
2. Boerenzwaluw terug meldingen in 2025	05-06
3. Vroege boerenzwaluwen in Nederland in 2025	06-07
4. Vroege boerenzwaluwen in Friesland in 2025	07-08
5. Aankomst boerenzwaluw in 2024 en 2025	08-14
6. DietBank onderzoek naar voedsel van jonge boerenzwaluwen	15-21
7. Boerenzwaluw ringen in schuren en stallen. Hoe doe je dat?	22-27
8. Eindverslag geolocator boerenzwaluw onderzoek	28-29
9. Opmerkingen en suggesties bij geolocator onderzoek	30-33
10. Aantekeningen op de ringplekken	34-72
11. Aantekeningen op andere broedplaatsen	72-111
12. Late boerenzwaluw meldingen in Friesland	111
13. Mededelingen en korte bijdragen	112
13.1. Late broedgevallen in Portugal en Noord Italie	112-114
13.2. Boerenzwaluw nest telling 2025 Vogelwacht Hommerts Jutrijp	115
13.3. Nestelende boerenzwaluwen geweerd uit kerk	116
13.4. BFVW oproep wat te doen bij extreme hitte	116-117
13.5. Kleurrijke stof boven Mauretanie	117-118
14. Dankwoord	118
15. Sponsoring Boerenzwaluw project Friesland + oproep.	119

Jonge boerenzwaluwen wachten op hun insectenvoedsel wat door de oude vogels wordt verzameld uit de nabije omgeving van de broed lokatie.

1. Vangstgegevens en bijvangsten in 2025

In tabel 1 zijn de aantallen weergegeven van alle boerenzwaluwen die in 2025 door ons voor het wetenschappelijk ringonderzoek zijn gevangen en of geringd in schuren of stallen in Friesland (Tjeukemeer vangsten toegevoegd). Verder zijn bijvangsten van andere soorten apart opgenomen in een tabel 2.

BOERENZWALUW RING EN VANGTOTALEN 2025												
Ringer R24/403	Jan de Jong	Totaal nieuw	Geringd in 2025					Terug vangsten van vóór 2025				2025
Ringer 3266*2	G. Westerhuis	2025	man	Vr.	onb.	1kj	pulli	man	vrouw	onb.	<2024	eind
plaats	naam	geringd	n1kj	n1kj	n1kj	1kj	totaal	n1kj	n1kj	1kj	totaal	totaal
Bears*2	Rijpma	11	2	6			3		1		1	12
De Knipe	Durkstra A.	7	2	5				7	5		12	19
Delfstrahuizen	Troelstra A.	25	4	5		4	12				0	25
Goingarip	Bloemers I.	86	14	12		30	30	4	10		14	100
Haskerhorne	Hoekstra J.	62	20	23		19		11	15		26	88
Hempens	Boer P. de	8	4	4							0	8
Hommerts	Koopmans K.	32	13	6		4	9				0	32
Hommerts	Zonderland A	73	7	6		7	53	6	7		13	86
Joure	Gildemacher K.	19	4	6		1	8	2			2	21
Jutrijp	Groenveld R.	121	12	10		18	81	6	7		13	134
Jutrijp	Jong de H.J.	9	2	7				3	5		8	17
Langweer	Rijpkema S.J.	19	7	8		4					0	19
Luinjeberd	Glee de H	41	17	9		4	11	10	9		19	60
Nieuweschoot	Boer de T.	15	6	3		2	4				0	15
Oldeberkoop	Postma I.	32	8	4		10	10	4	4		8	40
Oldekerk	Veenstra R.	47	9	12		7	19	12	5		17	64
Oudehorne *2	Berg van den	12	1	4		2	5	3			3	15
Rohel *1	Tjeukemeer *3	247	8	4		235				1	0	248
Rohel	Hengel J.P. v.d.	5	1	4							0	5
Rotstergaast	Jellema M.	8	3	2			3				0	8
Rotstergaast	Steenwijk J.	44	9	7		1	27	1			1	45
Rotsterhaule	Tweel van P.	17	3	4			10	1	1		2	19
Rotsterhaule	Venema S.F.	209	14	15		9	171	11	9		20	229
Rottum	Schalkx N.	73	9	7		4	53	1	3		4	77
Snikzwaag	Visser M.K.	4					4		1		1	5
Terband	Tjepkema	10	3	7							0	10
Terwispe	Berga B.	1		1				5	2		7	8
Terwispe	De Mars	14	4	6		4		1			1	15
Terwispe	Vries de A	3	2	1				3	2		5	8
Terwispe	Wagenaar S.J.	77	11	5		4	57	4	9		13	90
Tirns	Albada H.	31	14	11		3	3				0	31
Tijnje	Garderen A v	12	1				11				0	12
Tijnje	Nieuwland H.	119	9	15		3	92	4	4		8	127
Tjalleberd	Boer de Fam.	21	10	11				4	1		5	26
Ureterp*2	Mast	10					10				0	10
Warns	Smid T.	35	21	14				7	10		17	52
Wommels	Schraa R.	47	17	13		17		3	4		7	54
Totaal	Tabel 1	1606	271	257		392	686	113	114		227	1834
*1= ringvangsten van ringer 403 en 3266												
*2= ringvangsten van 3266												
*3= op Rohel Tjeukemeer 4 eerder door ons dit jaar geringd zijn in schuren en stallen niet gerekend .												

Tabel 1. Aantal nieuw geringde Boerenzwaluwen in 2025 en terug gevangen individuen van vóór 2025 per locatie.

De bijvangsten van andere vogelsoorten bij het Boerenzwaluw project die in de stallen of op het erf zijn gevangen/geringd worden hieronder in tabel 2 per locatie/per soort genoemd.

Bijvangsten Boerenzwaluw project 2025									
Ringer 403			Geslacht en leeftijd					terug	eind
		Bijvangsten	man	Vr.				2025	totaal
plaats	naam	geringd	n1kj	n1kj	n1kj	1kj	pulli		N
Delfstrahuizen	Troelstra A	gr. Vliegenvanger					5		5
	Troelstra A	huismus	1						1
Haskerhorne	Hoekstra J	huismus	1						1
Hempens	Boer de P.	huismus	2	2					4
	Boer de P.	oeverzwaluw *1	11	13	6			1	31
Hommerts	Zonderland A.	huismus		1					1
	Zonderland A.	spreeuw	4	1		1			6
Jutrijp	Groenveld R.	spreeuw	1			4			5
Jutrijp	Jong H. J. de	huismus						4	4
Langweer	Rijpkema S.J.	huismus	1						1
	Rijpkema S.J.	oeverzwaluw *1	19	20	2	40		22	103
	Rijpkema S.J.	spreeuw	1			1			2
	Rijpkema S.J.	winterkoning		1					1
Luinjeberd	Glee de H	koolmees				1			1
Terwispel	Mars de	holenduif		1					1
Tijnje	Garderen A van	gr. Vliegenvanger	1						1
Tijnje	Nieuwland H.	huiszwaluw	1	1	4			4	10
Tjalleberd	Boer de Fam.	huismus	1	1					2
Warns	Smid T.	huismus		1					1
totaal	13 adressen	8 soorten	44	42	12	47	5	31	181

*1= kolonie op erf

Tabel 2. Het aantal bijvangsten in Boerenzwaluwproject.

Totalen/individuen per soort ;15 huismus, 6 grauwe vliegenvanger, 103 oeverzwaluw, 13 spreeuw, winterkoning 1, koolmees 1, huiszwaluw 10 en holenduif 1.

Het hoge aantal bijvangsten van oeverzwaluwen komt doordat er op twee plaatsen (Langweer/Hempens) een broedkolonie aanwezig was.

2. Terugmeldingen in 2025

Ringnummer	land	soort	Geslacht leeftijd	datum	plaats	Afstand in km	Richting in graden	Tijd in dagen	opmerking
BR...54886	NLA	boerenzwaluw	nestjong	14-08-2024	Luinjeberd, Herman de Glee				
		boerenzwaluw	O 1kj	23-09-2024	Oosthoven ,Belgie	197,1220	18,9985	40	controle
BX...26729	NLA	boerenzwaluw	nestjong	28-7-2024	Bontebok, van der Meer				
		boerenzwaluw	M na1kj	07-05-2025	De Knipe, A.Durkstra	1,5950	95,9096	283	controle
BR...54775	NLA	boerenzwaluw	V na1kj	31-7-2024	Goingarijp, Ineke Bloemers				
		boerenzwaluw	V na1kj	13-05-2025	Goingarijp, Ineke Bloemers	0	0	286	gewond
		boerenzwaluw	O	14-05-2025	Ureterp, Fûgelhelling	27,3480	245,5528	287	Dood, kat
..17847970	BLB	boerenzwaluw	O 1kj	30-09-2022	Oosthoven, Belgie				
		boerenzwaluw	V na1kj	21-05-2025	Bears, Rijpma (3266)	210,0910	195,3212	964	controle
BT...72438	NLA	boerenzwaluw	M na1kj	29-07-2024	Rohel Tjeukemeer (403)				
		boerenzwaluw	M na1kj	12-06-2025	Rotstergaast Jan Steenwijk	4,2370	303,0075	318	controle
BR...54629	NLA	boerenzwaluw	nestjong	24-07-2024	Rotsterhaule F. Venema (403)				
		boerenzwaluw	V na1kj	27-06-2025	Goingarijp I. Bloemers (403)	10,5240	152,8469	338	controle
..17848351	BLB	boerenzwaluw	O 1kj	02-10-2022	Turnhout, Belgie				
		boerenzwaluw	M na1kj	14-07-2025	Joure , K.F. Gildemacher (403)	192,1890	197,6139	1016	controle
BR...03787	NLA	boerenzwaluw	nestj	02-06-2023	Snikzwaag, Menno Visser				
		boerenzwaluw	M na1kj	14-07-2025	Joure , K.F. Gildemacher (403)	1,3890	330,9817	773	controle
BU...01401	NLA	boerenzwaluw	V na1kj	07-06-2025	Hommerts A. Zonderland				
		boerenzwaluw	V na1kj	16-07-2025	Hommerts Krimwei 1	0	0	39	Dood, Verkeer
BU...01142	NLA	boerenzwaluw	M na1kj	24-05-2025	Haskerhorne Jolanda Hoekstra				
		boerenzwaluw	M na1kj	04-08-2025	Hommerts Andre Zonderland	11,2650	99,1949	72	Controle *1
BU...03006	NLA	boerenzwaluw	O 1kj	06-08-2022	Terwispel Sjoerd Wagenaar				
		boerenzwaluw	M na1kj	08-08-2025	Terwispel J.M.L. de Mars	0,3800	92,0902	1098	controle
BU...01298	NLA	boerenzwaluw	nestj	04-06-2025	Rottum Nicole Schalkx (403)				
		boerenzwaluw	O 1kj	13-08-2025	Rohel Tjeukemeer (3266)	4,7970	46,6585	70	controle
BU...01158	NLA	boerenzwaluw	M na1kj	26-05-2025	Rotsterhaule F. Venema (403)				
		boerenzwaluw	M na1kj	13-08-2025	Rohel Tjeukemeer (3266)	1,2090	56,1299	79	controle
BT...72923	NLA	boerenzwaluw	nestj	31-07-2025	Rotsterhaule F. Venema (403)				
		boerenzwaluw	O 1kj	23-08-2025	Rohel Tjeukemeer (403)	1,1800	59,7016	23	controle
BU...78275	NLA	boerenzwaluw	O 1kj	12-07-2025	Eastermar A. Timmerman				
		boerenzwaluw	O 1kj	27-08-2025	Rohel Tjeukemeer (3266)	33,4830	27,6047	46	controle
BR...54072	NLA	boerenzwaluw	M na1kj	27-05-2024	De Knipe, A. Durkstra				
		boerenzwaluw	M na1kj	13-06-2024	Langezwaag (441)	1,5730	186,3256	17	controle
		boerenzwaluw	M na1kj	22-07-2024	Langezwaag (441)	1,5730	186,3256	56	controle
		boerenzwaluw	M na1kj	29-07-2024	Langezwaag (441)	1,5730	186,3256	63	controle
		boerenzwaluw	M na1kj	10-06-2025	Langezwaag (441)	1,5730	186,3256	379	controle

		boerenzwaluw	M na1kj	31-07-2025	Langezwaag (441)	1,5730	186,3256	430	controle
BR...54812	NLA	boerenzwaluw	M na1kj	2-8-2024	Tjalleberd Fam. De Boer				
		boerenzwaluw	M na1kj	12-5-2025	Luinjeberd H.de Glee	0,9960	10,0898	283	controle

*1= met geluid gevangen!

Terugmeldingen van ander soorten in 2025

Van de oeverzwaluw zijn er veel in de kolonie te Langweer op het erf van Sietse en Maaïke Rijpkema teruggemeld. Deze terugmeldingen zijn alle in de aantekeningen op de ringplek Langweer (pag.) opgenomen.

Ringnummer	land	soort	Geslacht leeftijd	datum	plaats	Afstand in km	Richting in graden	Tijd in dagen	opmerking
BX...37519	NLA	oeverzwaluw	nestjong	20-07-2024	Sneek, Houkepoort				
		oeverzwaluw	V na1kj	14-05-2025	Hempens Pieter de Boer	19,3420	212,4731	298	controle
ANF....616	NLA	oeverzwaluw	V na1kj	26-06-2024	Nijemirdum Jurjen Draaijer				
		oeverzwaluw	V na1kj	26-05-2025	Marknesse	25,2860	298,9590	334	controle
ANF....620	NLA	oeverzwaluw	V na1kj	26-06-2024	Nijemirdum Jurjen Draaijer				
		oeverzwaluw	V na1kj	22-07-2024	Nijemirdum Jurjen Draaijer	7,4970	265,5036	26	controle
		oeverzwaluw	V na1kj	05-07-2025	Lemmer Wielewei	7,4970	265,5036	374	controle
ANF....630	NLA	oeverzwaluw	M na1kj	26-06-2024	Nijemirdum Jurjen Draaijer				
		oeverzwaluw	M na1kj	22-07-2024	Nijemirdum Jurjen Draaijer	7,4970	265,5036	26	controle
		oeverzwaluw	M na1kj	05-07-2025	Lemmer Wielewei	7,4970	265,5036	374	controle
ANF....605	NLA	oeverzwaluw	V na1kj	26-06-2024	Nijemirdum Jurjen Draaijer				
		oeverzwaluw	V na1kj	05-07-2025	Lemmer Wielewei	7,4970	265,5036	374	controle
ANF....649	NLA	oeverzwaluw	V na1kj	26-06-2024	Nijemirdum Jurjen Draaijer				
		oeverzwaluw	V na1kj	05-07-2025	Lemmer Wielewei	7,4970	265,5036	374	controle
ANF....659	NLA	oeverzwaluw	M na1kj	26-06-2024	Nijemirdum Jurjen Draaijer				
		oeverzwaluw	M na1kj	11-07-2025	Luttelgeest wand	17,6180	298,9696	380	controle

Stand 14-12-2025

3. Vroege boerenzwaluw in Nederland in 2025

Enkele vroege aantekeningen en een opgave van eerste waarnemingen per provincie.

01-03. In Arcen Doppenheide in provincie Limburg 1 gezien (Henny Martens).

07-03. Twee overvliegend naar noordoost bij Pikmeuwenwater De Hamert in provincie Limburg (Jan Erik Kikkert). Bij de Brunstigermeden in Drenthe 1 gezien (Bert Kroeze).

08-03. In de Hellegatspolder te Sassenheim in Zuidholland 1 gezien (Ton Duivenvoorden). In Arnhem bij Meinerswijk in Gelderland 1 gezien (Wander Buck)

09-03. Te Uden bij Hoogstraat in Noord-Brabant 1 overvliegend naar noordoost (Etienne van Dillen). Bij de Ketelbrug in Flevoland 1 overvliegend naar noord (Guido Berger). In Diepenveen in Overijssel 1 roepend (Rinze Kroeskop). Bij het Stuwcomplex te Driel in Gelderland 1 gezien (Bas van de Meulengraaf). Te Doorwerth bij de Doorwertsche Waarden in Gelderland 1 gezien (Peter de Boer). Bij

de Slufter op Texel in Noord-Holland 1 gezien (Valentijn). In de Slufter monding op Texel (Noord-Holland) 1 gezien (Michiel Schoonderwoerd).

10-03. In de Margarethapolder bij Terneuzen 1 naar oost vliegend (trektellen.nl).

Aankomst 1e boerenzwaluwen in Nederlandse provincies.

01-03. Limburg, Arcen/Dorpenheide (Henny Martens).

06-03. Friesland, Canada/Zorgvliet (J. van der Kamp).

07-03. Drenthe, Brunstigermeden (Bert Kroeze).

09-03. Gelderland, Driel/Stuwcomplex (Bas van de Meulengraaf).

09-03. Flevoland, Ketelbrug (Guido Berger).

09-03. Noord-Brabant, Uden/Hoogstraat (Etienne van Dellen).

09-03. Noord-Holland, Texel/De Slufter (Vogelen met Valentijn).

09-03. Overijssel, Diepenveen (Rinze Kroes).

10-03. Utrecht, Everdingen/Uiterwaard (P. Solleveld).

10-03. Zeeland, Terneuzen/Margarethapolder ((Bart van Broekhoven).

10-03. Zuid-Holland, Sassenheim/Hellegatpolder (Ton Duinhoven).

22-03. Groningen. Emmapolder bij Eemshaven (Ton Bot e.a.).

4. Vroege boerenzwaluw in Friesland in 2025

In 2024 is de laatste boerenzwaluw in Friesland gezien op 15 november 2024 te Oosterbierum (2 exemplaren) aan de Friese kust (Joop van Eerbeek). De laatste in ons land werd vorig jaar gezien op 09 december 2024 1 te Sluis in Moreelpolder /Zeeland (Pim Lemmens). De boerenzwaluwen vertrokken in maart 2025 al vroeg uit Zuid-Afrika.

17-03. Sinds de afgelopen twee weken verzamelden de boerenzwaluwen hier in George in Zuid-Afrika zich, doch sinds het laatste weekend zijn ze alle vertrokken naar de broedgebieden. We vertrouwen erop dat ze weer veilig bij jullie in Nederland aankomen (Gerrie Janssen van Rensburg, George).

Maart meldingen in Friesland 2025.

06-03. Twee gezien te Canada/Zorgvliet (J. van der Kamp)

15-03. Te Ferwerd Buitendijks 1 mannetje gezien en gefotografeerd (Henk Hiemstra).

20-03. In Haule 1 gezien (S. Wenings).

21-03. Twee te Rinsumageest gezien (Trienke de Vries). Te Ternaard 1 gezien (Gert Jan Swaving). Te Wijnjewoude/Ald Duerswâld 1 gezien (Gerrit Jellema).

23-03. Bij It Sud te Drachten 1 gezien (Hetty Sinnema). Bij Molkwar1 aanwezig (Jip Binsbergen e.a.). In de Kollumerwaard in Lauwersmeer 1 aanwezig (Kees Bode). Bij de Afsluitdijk 1 gezien (J.de Groot). Bij Molkwerum 1 gezien (Jip Binsbergen e.a.).

24-03. Vanochtend de eerste boerenzwaluw weer gezien in de stal aan de hooilanden in Luinjeberd (Herman de Glee/ melding Jouke de Glee). In Oldeouwer bij ons de eerste boerenzwaluw terug in schuur, wel een maand vroeger als vorig jaar! (Harm Nijholt). In Wijtgaard de eerste al terug in de stal. Vorig jaar sept. was de hele club van 60 stuks (jong en oud), in een paar dagen vertrokken op 16, 17, 18 september (Kees Reitsma). Drie bij de Natuurplas /Merriedobbe bij Leeuwarden (Donald Wolters). Bij Alde Leije in de Oostpolder 1 gezien (Kees Boer).

25-03. Vandaag 1 terug in de broedschuur te Bovensmilde (Rita Delger). In de polder de Samenvoeging bij Koudum 1 gezien (Douwe Leenstra). Te Beetsterzwaag in polder Ald Beets 1 gezien (Willem Bosma).

In de polder de Samenvoeging bij Koudum 1 gezien (Douwe Leenstra). Te Eastermar 1 gezien (Jan de Jong). Bij Wier in de Hemmemapolder 1 gezien (Durk Lautenbag).

26-03. Te Oudehaske 1 gezien (Wil Leurs). Op Ameland bij de Zwanewaterduinen 2 (Gerben Mensink). Bij de Zoutepoel te Terhorne 1 aanwezig (Wouter M.G. Vansteelant). Vanmorgen ong.10.30 uur spotte ik een vliegende boerenzwaluw boven het schelpenpad van wijk De Sanding in De Wilgen (H van der Sluis, Kortehemmen).

27-03. De eerste hier weer rond huis vliegend te Eastermar (arend Timmerman). Bij Martenastate te Koarnjum 1 aanwezig (Piet Admiraal). In de Westerpolder bij Sint Nicolaasga 1 overvliegend (Dennis Keus). In de Twijzelmieden 1 gezien (John Hoekstra). Op de Duurswoudsterheide 1 overvliegend (Lennart van Vliet). Bij de Sierdswiel bij Giekerk 1 gezien (Jacob Bosma).

28-03. Vanmorgen al in de schuur te Eastermar (Arend Timmerman). Te Suamar 1 terug in de schuur (Hendrik van der Meer). In de Twijzelmieden 8 gezien (Marco van der Velde). In Stavoren 1 aanwezig (Hessel van der Iest). In de Alde Feanen in het Krukkelân 2 gezien (Paul van Eik). In Zwagerbosch 1 aanwezig (Doete Zandstra). Bij Terwispel in de Trimbeeksterwaterlossingen 1 gezien (Frank van Gessele). Te Haulerwijk 2 gezien (Keeshein Woldendorp). Bij de vogelkijkhut te Berlikum 4 overvliegend (Baatje). In het Lauwersmeer 2 overvliegend (Rudy Fopma /Andries Zijlstra e.a.). Vandaag 5 boerenzwaluwen gezien tussen Sint Annaparochie en Wier (Wietse Jan Dijkstra, Sint Annaparochie).

29-03. In het Fochteloerveen 1 aanwezig (Ria Hoekstra). In de Driessenpolder in de Lendevallei bij Wollega 1 gezien (H. van der Linden). In de Van Oordt's Mersken bij Terwispel 1 gezien (Wender Bil). In het Fochteloerveen 2 overvliegend (Luke Pepping). Bij Westhoek aan de Wadkant 2 overvliegend (Jan Bijlsma). In Eastermar 1 gezien (Dennis). Bij Noorderleech 1 aanwezig (Henk Hiemstra). In Leeuwarden 1 gezien (Harm Dijkstra). In Wijnjewoude bij De Stripe 1 overvliegend (Sjouke Scholten). In het Lauwersmeer bij Ezumakeeg 1 overvliegend (Cock Dekker). Bij Gaast in de Jouke Sjoerdpolder 1 gezien (Hubert Kivit). Bij Wommels bij de Skrok 4 gezien (G. Heide e.a.). Bij de Bouwepet te Molenend 2 aanwezig (J.P. Reitsma). Bij de Froskepolle te Leeuwarden 1 gezien (Harm Dijkstra). Te Goingarip 1 aanwezig (Wouter M.G. Vansteelant).

30-03. In de Lendevallei bij Wollega 10 aanwezig (Lammert Feijen). Bij Hurdegaryp 1 gezien (Ida Bek). In het Lauwersmeer 2 gezien (Peter Post e.a.). Bij de Blaagerzen te Akmarijp 1 gezien (Wouter M.G. Vansteelant). Op de Delleboersterheide (Gerben Mensink). In Bakkeveen 1 gezien (Koert Scholten). Bij het Sneekermear aan de Griene Dyk 1 overvliegend (Wouter M.G. Vansteelant). Bij Twijzel 3 gezien (Oene Roelsma). In het Fochteloerveen 4 aanwezig (Andrea de Vries e.a.). In Broeksterwâld 5 aanwezig (P. Huizinga). In de Twijzelmieden 8 aanwezig (Rommert Cazemier). In de Jouke Sjoerdpolder bij Gaast 5 aanwezig (Hubert Kivit). In de Alde Feanen in Lytsemar 1 gezien (J.P. Reitsma). Vandaag 1 exemplaar bij Sint Jacobiparochie (Wietse Jan Dijkstra, Sint Annaparochie).

31-03. In de Ryptsjerksterpolder 7 overvliegend (Sipke Booi). In Goingarip 1 aanwezig (Wouter M.G. Vansteelant). In de Jouke Sjoerdpolder bij Gaast 1 aanwezig (Hubert Kivit). In de Leonserpolder bij Jorwerd 1 gezien (Gerard Westerhuis).

Tot zover de maart meldingen in 2025. Aanvullingen zijn welkom.

5. Aankomst boerenzwaluwen in 2024 en 2025.

Jaarlijsten 2024 en 2025

In de jaarlijsten van de 1^e aankomsten en de datum van vertrek in 2024 en 2025 zijn alle gegevens opgenomen die bij me gemeld zijn. Staan U gegevens er niet bij of zijn ze niet vermeld geeft U ze dan

alsnog aan ons door. Ook onjuistheden graag even melden. In de kolom *plaats* zijn de plaatsnamen alfabetisch gemeld zodat U gemakkelijk per woonplaats kan zoeken/controleren.

Nr	plaats	provincie of land	Naam	1e terug in stal 2024	N	1e terug in stal 2025	N	laatste uit schuur 2025
1	Aalsum	Friesland	mts S en G Andringa			7-apr		
2	Akkrum	Friesland	Hyltsje Hilverda	5-apr	1	7-apr	1	20-sep
3	Appelscha	Friesland	Adrienne Jonker	19-apr	1	12-apr	1	3-sep
4	Baak	Gelderland	Anja Verbeek	6-apr	1	4-apr		24-aug
5	Ballum Ameland	Friesland	Petra Visser	16-apr	1	21-apr		
6	Ballum Ameland	Friesland	Eveline Sinnema	6-apr	1	15-apr		
7	Barrahus Lwd	Friesland	Anne Jansma			1-apr		
8	Bears	Friesland	Jochum Rijpma	5-apr	1	3-apr		29-sep
9	Bears	Friesland	Joukje Elgersma	18-apr	1	2-apr		
10	Bears	Friesland	Alowieke van Beusekom			1-apr		
11	Beekbergen	Gelderland	Belinda Meuldijk	23-mrt	1	5-apr		
12	Beetgumermolen	Friesland	Ineke de Groot	17-apr	2	8-apr		
13	Berkenwoude	Z-Holland	Jaap Graveland	6-apr	1			
14	Berltsum	Friesland	Anneke Klaver-Soepboer	4-apr	1			
15	Boijl	Friesland	Henk Klaver	28-apr	6			
16	Bovensmilde	Drenthe	Rita Delger	31-mrt	2	25-mrt		
17	Britsum	Friesland	Simon en Joke Deelstra	10-apr	2	6-apr		
18	Britswert	Friesland	Kees en Afke Hoogland	6-apr	2	29-mrt		
19	Burgum	Friesland	Tsjebo Durk de Jong	9-apr	1	1-apr		
20	De Hoeve	Friesland	E.M. Boers			10-apr		
21	De Knipe	Friesland	Sil Dekker	5-apr	1	7-apr		
22	De Knipe	Friesland	A. Durkstra	15-apr	1	1-apr		
23	Dedgum	Friesland	Ton Westendorp	12-apr	2	15-apr		
24	Delfstrahuizen	Friesland	Rita en Alex Troelstra			29-mrt		
25	Delfstrahuizen	Friesland	Nelleke Roos			18-apr	1	5-sep
26	Deinum	Friesland	Piet en Femmy Heeringa	6-apr	1	4-apr		
27	Deinum	Friesland	Anne Jansma	6-apr	3	6-apr		
28	Dr. Compagnie	Friesland	Jaap en Marjolein de Graaf	10-apr	1	6-apr	3	23-sep
29	Drachten	Friesland	Thomas Dijkstra	26-apr	3	23-apr		
30	Drogeham	Friesland	Egbert en Anja Veenstra	11-apr				
31	Eastermar	Friesland	Arend Timmerman	23-apr	1	28-mrt		
32	Eastermar	Friesland	Hendrik Kloosterman			9-apr		
33	Emst	Gelderland	Marianna Zwaga			10-apr		
34	Ennepertal	Duitsland	Abbink	4-apr	1			
35	Friens	Friesland	Sybe van der Meulen	6-apr	2	7-apr		
36	Gaastmeer	Friesland	Herre Klaas Ykema			4-apr		
37	Gelselaar	Gelderland	Arend Heideman	5-apr	1	5-apr		12-okt
38	Gersloot	Friesland	Marijke Krist	>15-4				

39	Gersloot	Friesland	Dennis Jetten	6-apr	2	5-apr		
40	Goëngahuizen	Friesland	Els Brouwer			6-apr		
41	Goingarip	Friesland	Ineke Bloemers			26-mrt		
42	Grou	Friesland	Sjoerd en Hinke Hoekstra	6-apr	1	5-apr	1	22-sep
43	Haarlo	Gelderland	Rebecca Meijerink Kistemaker	23-mrt	1			
44	Hallum	Friesland	Ynse Vellenga	7-apr	2			
45	Harkema	Friesland	Foppe van der Meer	12-apr	1			
46	Hardegarijp	Friesland	Dick van Schelven					17-aug
47	Haskerdijken	Friesland	Jellie Silvius	12-apr	2	24-apr		
48	Haskerhorne	Friesland	Sake en Jolanda Hoekstra	18-apr	2	11-apr		
49	Haskerhorne	Friesland	Diny Roskam	1-apr	2			
50	Haskerhorne	Friesland	Henk Bulsing			3-apr		
51	Haule	Friesland	Douwe en Joke Visser	13-apr	2	11-apr	2	16-sep
52	Hegebeintum	Friesland	Jurjen Bloem	12-apr	6	11-apr		
53	Hempens	Friesland	Pieter en Nellie de Boer	27-apr	>2	8-apr		
54	Hemrik	Friesland	Theun en Marije Algra	6-apr	1			
55	Hitzum	Friesland	Joki Bakkers	10-apr	1	11-apr		
56	Hitzum	Friesland	Bouwe en Betty Blanksma	3-apr	1	4-apr		
57	Hollum Ameland	Friesland	Klaas en Jellie Nobel	25-apr	2	14-apr		
58	Hollum Ameland	Friesland	Jeroen Lap	30-apr	1	11-mei	1	18-sep
59	Holwerd	Friesland	Jan Idsardi	6-apr	2	4-apr		
60	Hommerts	Friesland	Andre en Elske Zonderland	6-apr	1	7-apr	1	26-sep
61	Hoornsterzwaag	Friesland	Jan en Jet Hofstra	30-apr	2			
62	Houtigehage	Friesland	Kees van der Meulen	6-apr	1	2-apr		
63	Huis Ter Heide	Drenthe	Orpa Sekeroneij	5-apr	2	27-mrt	1	28-sep
64	Hurdegaryp	Friesland	Anja en Dick van Schelven	21-mei	1	27-apr		
65	Idsegahuizum	Friesland	Douwe Buwalda	8-apr	1			27-aug
66	Idsegahuizum	Friesland	Lolkje Bijma			19-apr		
67	It Heidenskip	Friesland	Gerdy Westendorp	27-apr	2			
68	Jelsum	Friesland	Marie Christien van Deursen	1-apr	2	4-apr	1	22-sep
69	Jonkerslân	Friesland	Cor en Heleen Achterberg	28-apr	2	12-apr		11-aug
70	Joure	Friesland	Artina Oppenhuizen	5-apr	1	4-apr	2	28-sep
71	Jubbega	Friesland	Riekje Dijkstra	26-mrt	1	16-apr		
72	Jutrijp	Friesland	Rink Groenveld	22-apr	1	6-apr		
73	Katlijk	Friesland	Hendrik en Atsje de Vries	28-mrt	1	9-apr	1	22-sep
74	Klazienaveen	Drenthe	Anja Strijker-Kroezen	26-mrt	2			
75	Kollum	Friesland	Yttje Solle	6-apr	2	4-apr		21-aug
76	Kollum	Friesland	Anny de Jong	8-apr	1	7-apr		
77	Kollum	Friesland	Willem van der Kooij	16-apr	2			
78	Kollumerpomp	Friesland	Menne Osinga	6-apr	2	11-apr		
79	Kortehemmen	Friesland	K. Mollenhorst	8-apr	1			
80	Koufurderrige	Friesland	Jan Brouwer	26-apr	4	14-apr		
81	Langezwaag	Friesland	Joop Petter	6-apr	3	29-mrt		
82	Langezwaag	Friesland	Sietse van der Wal	5-apr	2	4-apr		28-sep
83	Langezwaag	Friesland	G.J.Fekken	6-apr	1			

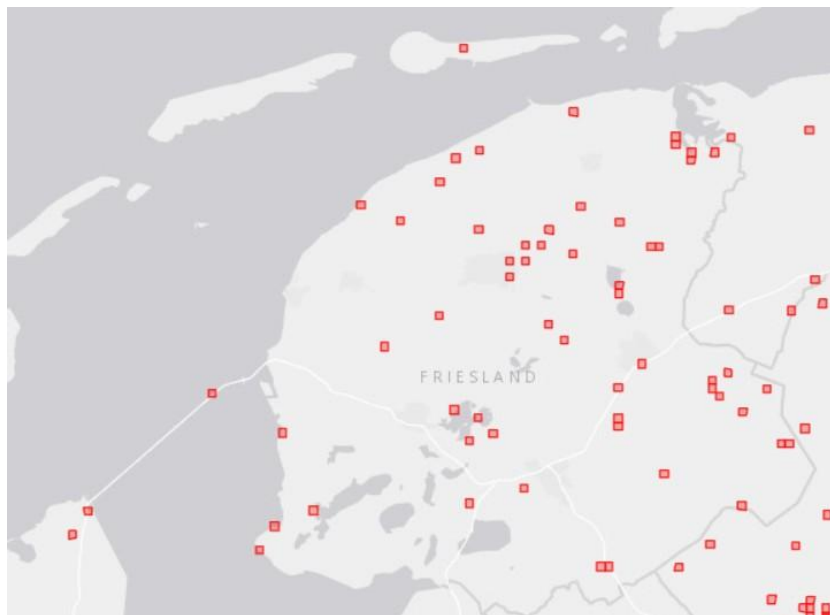
84	Langezwaag	Friesland	Catharinus Post	7-apr	1			
85	Lippenhuizen	Friesland	L. Jager	13-apr	3	10-apr		
86	Lippenhuizen	Friesland	Wytse de Jong	11-apr	1	6-apr		2-aug
87	Luinjeberd	Friesland	Herman de Glee	23-mrt	1	24-mrt		
88	Maastricht	Limburg	kinderboerderij de Heeg			29-mrt		
89	Maastricht	Limburg	Hoeve de Ploeg	22-mrt	2			
90	Makkum	Friesland	Wietske Visser	5-apr	6	4-apr		
91	Meddo	Gelderland	Diana Abbink	5-apr	1	2-apr		
92	Metslawier	Friesland	Tjitske Veenstra-van Dijk	6-apr	2	4-apr		
93	Mildam (brug)	Friesland	Jan Oord	11-apr	3			
94	Minnertsga	Friesland	Pieter Aartsma			4-apr		6-okt
95	Molkwerum	Friesland	Mineke Bekkema	6-apr	1	6-apr	1	23-sep
96	Noardburgum	Friesland	Jan en Froukje van der Veen	7-apr	2	3-apr		
97	Nieuwolda	Groningen	Monique van Zwol			18-apr		
98	Offingawier	Friesland	Hannie Kamstra			23-apr		
99	Oldeberkoop	Friesland	Ieke en Herman Postma	5-apr	1	4-apr		
100	Oldeberkoop	Friesland	Dirk Schipper	6-apr	1			
101	Oldekerk	Groningen	Roel en Maartje Veenstra	5-apr	1	28-mrt		
102	Oldeouwer	Friesland	H. Nijholt	28-apr	1	24-mrt		
103	Ommen	Overijssel	Ton Elzerman	5-apr	2	31-mrt		
104	Ool	Limburg	Han van der Steen	17-mrt	1			
105	Oost-Vlieland	Friesland	Alie Wijbenga	30-apr	2	8-mei		2-sep
106	Oosternijkerk	Friesland	Roel Sikkema	13-apr	2	4-apr		
107	Oosternijkerk	Friesland	Els Daan			12-apr		
108	Oosterzee	Friesland	Pieter Mulder	3-apr	1	29-mrt		
109	Opeinde	Friesland	Mts. Kielstra	5-apr	1			
110	Opende	Groningen	Fokje en Klaas Meindertsma	5-mei	2	22-apr		
111	Opende	Groningen	Marten Sikkema			2-apr		
112	Oudebildtzijl	Friesland	Peter Adrichem	17-apr	1	23-apr		
113	Oudebildtzijl	Friesland	Djoke Bierma Hoogterp	7-apr	2			
114	Oudega SWF	Friesland	Siebrand en Mieke Haarsma	29-apr	2			
115	Oudega SWF	Friesland	Wiepkje Hoekstra	14-apr	1	7-apr		
116	Oudehorne	Friesland	van den Berg	6-apr	1	5-apr		
117	Oudehorne	Friesland	Oane de Vries			10-apr		
118	Oudkerk	Friesland	Klaske Adema	4-apr	2			
119	Oudwoude	Friesland	Willem en Sietske Jonkman	6-apr	1			
120	Paesens	Friesland	Oane Taekema	6-apr	2	5-apr		
121	Pietersbierum	Friesland	Gorrit en Klaske Smidts	28-apr	2	10-apr		
122	Rijs	Friesland	Piet Bosman	31-mrt	1	9-apr		
123	Rottum	Friesland	Nicole Schalkx			4-apr		
124	Rotsterhaule	Friesland	Afke Baas	15-apr	2	12-apr		
125	Rotsterhaule	Friesland	S.F. Venema	9-apr	2	2-apr		
126	Rotsterhaule	Friesland	Piet van den Tweel			14-apr		
127	Ruigahuizen	Friesland	Melle van der Goot	6-apr	1	7-apr		15-sep
128	Ruigahuizen	Friesland	Chita Bos en Tjeerd Engel	15-apr	1	14-apr		

129	Scharsterbrug	Friesland	Siebe en Titia Bosma	24-apr	2	1-mei		
130	Schettens	Friesland	Eite Breeuwsma	6-apr	1			
131	Sint Anna Parochie	Friesland	Alco de Jong	8-apr	1	5-apr		
132	Sint Anna Parochie	Friesland	Jentje Schuiling	14-apr	2			
133	Sint Anna Parochie	Friesland	Sophie Brakel�	6-apr	3	6-apr		
134	Sint Anna Parochie	Friesland	Piet Boersma			13-apr		
135	Sint Anna Parochie	Friesland	Sikke de Groot			10-apr		
136	Sint Anna Parochie	Friesland	Joop Bierma			12-apr		
137	Sint Anna Parochie	Friesland	Mos Hartkamp			10-apr		
138	Sint Jacobiparochie	Friesland	J. Dijkstra			28-apr		
139	Sint Jacobiparochie	Friesland	Jan Akkerman	29-apr	2	22-apr		
140	Slappeterp	Friesland	Watze Fokkema	1-mei	2	11-apr		
141	Snikzwaag	Friesland	Frida en Menno Visser	8-apr	1	6-apr		
142	Stavoren	Friesland	Geeske Visser	26-apr	2	18-apr		
143	Stiens	Friesland	Astrid Hiemstra			27-apr		
144	Sumar	Friesland	Hendrik van der Meer	3-apr	1	28-mrt	1	21-sep
145	Surhuisterveen	Friesland	Bea Postma	30-apr	2			
146	Terband	Friesland	Trienke en Henk Tjepkema	22-apr	1	6-apr	1	21-sep
147	Terkaple	Friesland	Pier en Cobie Brouwer	7-apr	1	6-apr		
148	Terwispel	Friesland	Bart Berga	6-apr	2		1	5-sep
149	Terwispel	Friesland	Arie en Ilse Steenwijk	22-apr	2	8-apr		
150	Terwispel	Friesland	Sjoerd Wagenaar	14-apr	4	15-apr		
151	Terwispel	Friesland	Hilly Berga en Alex de Vries			10-apr		
152	Tijnje	Friesland	Harriet Nieuwland	5-apr	2	5-apr		
153	Tijnje	Friesland	Gerda Oosterhof	30-apr	2			
154	Tijnje	Friesland	Annemarie van Garderen	6-apr	1	7-apr		
155	Tijnje	Friesland	Anneke Ziel	6-mei	1			
156	Tijnje	Friesland	Pieter Kik			7-mei		
157	Tirms	Friesland	Karst Tamminga	5-mei	1			
158	Tirms	Friesland	Hielke en Frouwkje Albada					25-sep
159	Tjalleberd	Friesland	Willem en Anneke Banga	30-apr	1	17-apr		
160	Tjalleberd	Friesland	Piet de Boer	7-apr	2			30-sep
161	Tjerkgaast	Friesland	Marten van der Heide	29-apr	2			
162	Twijzel	Friesland	Joke Smith	8-apr	1	11-apr		19-sep
163	Uitwellingerga	Friesland	Bauke van der Meer	4-apr	1	1-apr	1	17-sep
164	Vrouwenparochie	Friesland	Rinze Dijkstra			14-apr		
165	Wanneperveen	Overijssel	Jan van der Zee	5-apr	2	28-mrt		25-sep
166	Warga	Friesland	Aafke en Wiebe Kooistra	13-apr	1	4-apr	1	20-sep
167	Warga	Friesland	Pieter Talsma	17-apr	1	7-apr		
168	Warga	Friesland	Keimpe de Boer			15-apr		
169	Warns	Friesland	Theo Smid	6-apr	4	6-apr		
170	Westhoek	Friesland	A.G. de Vries	8-apr	1	10-apr		
171	Westhoek	Friesland	H. IJnsen			16-apr		
172	Wier	Friesland	Bram Visser			1-mei		
173	Wijckel	Friesland	Daan Meijer	6-apr	1			

174	Wijnaldum	Friesland	Rinze en Maartje Post	4-apr	4	9-apr		
175	Wijnjewoude	Friesland	Frans Pool	13-apr	2	6-apr		
176	Wijtgaard	Friesland	Kees Reitsma	25-mrt	2	24-mrt		
177	Wognum	N-Holland	Jacob Blank	8-apr	1	4-apr		
178	Wommels	Friesland	Roel Schraa	1-apr	1	4-apr		25-sep

Verslagje over aankomst in de stallen 2025.

Van 123 plaatsen in Friesland kregen we in 2025 bericht binnen van de eerste aankomst van de boerenzwaluw in de stal. In maart 2025 werden er 10 vroege meldingen gemeld. De eerste aankomsten van boerenzwaluwen werd op 24 maart op drie plaatsen ; In Luinjeberd bij Herman de Glee, Oldeouwer bij Harm en Lammy Nijholt en in Wijtgaard bij Kees Reitsma. Toch begonnen meerdere boerenzwaluw paren dit jaar wat later met nestelgedrag door het koude weer. Soms waren de eerste vogels al met een paar dagen uit de stal verdwenen en kwamen na het natte en koude weer pas terug. De vroege aankomst bij Herman de Glee had dit jaar op 12 mei al een legsel met 5 jongen van 6 dagen oud. Vaak zijn het de wat meer ervaren en oudere vogels die vroeg terugkeren. Slecht weersituaties in maart (koude/regen/harde wind/zandstormen) kunnen de vroege aankomst in de stallen op de broedplaats verslechteren. Vaak is de aankomst op de broedplaats van erg veel factoren afhankelijk. Zo leidt een goede overwintering in Afrika niet altijd in een vroege aankomst op de broedplaatsen omdat de boerenzwaluwen op de terugweg nog extreme weersituaties moeten doorstaan, daarbij vallen de zand en stofstormen onderweg in Afrika en de weerssituatie in Zuid Europa steeds meer op. Ook het insectenvoedsel is bij aankomst nog niet altijd in voldoende mate aanwezig. Als we naar de grafiek van aankomst van de boerenzwaluw in Friesland zien dan blijkt dat we vier jaar op rij (2022-2025) de aantallen aankomsten in de stallen spectaculair toenam in de eerste decade van april. Alleen in 2020 waren de aankomst aantallen hoger in de eerste april decade

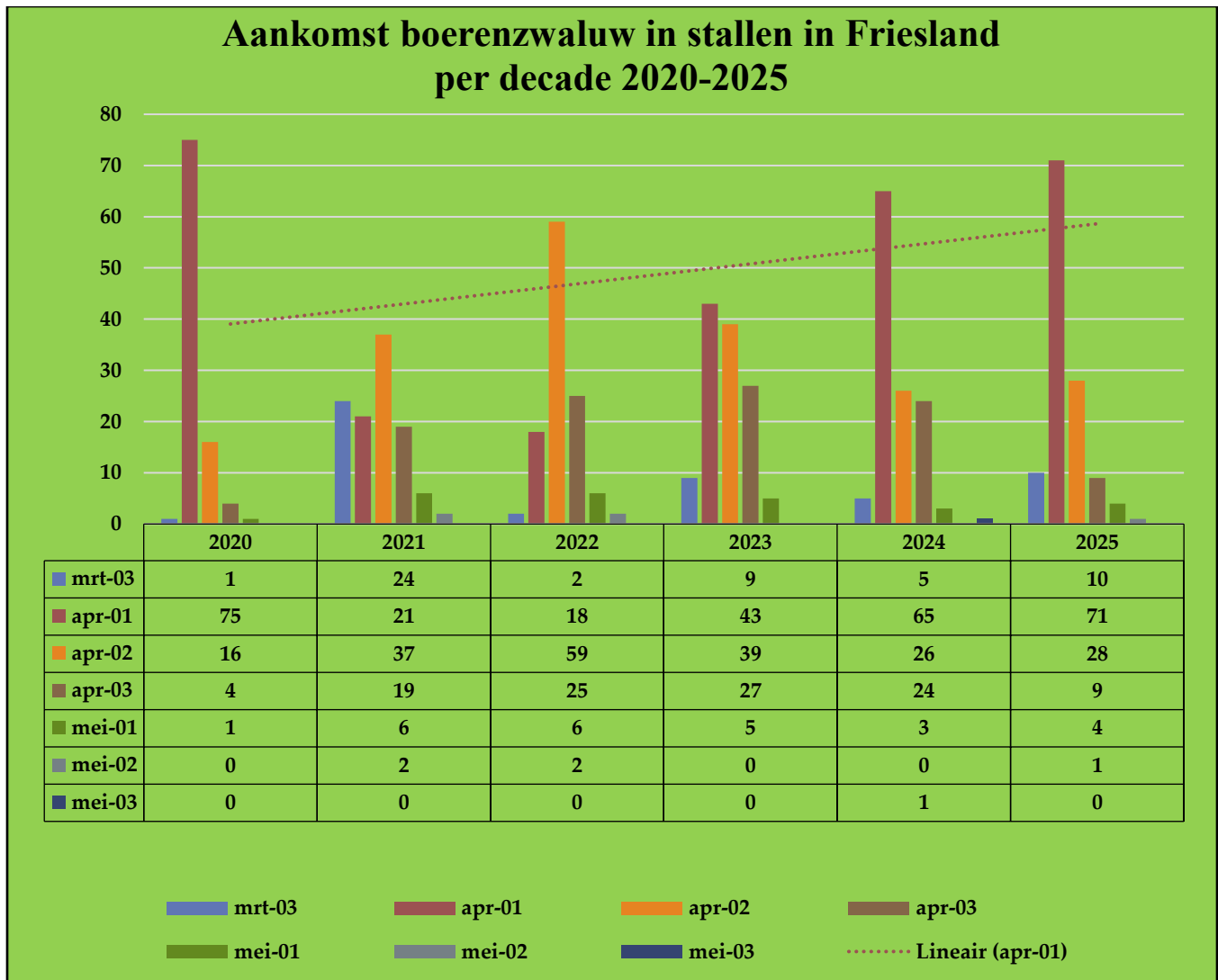

en waren er maar weinig maart meldingen. Het lijkt dus dat de boerenzwaluwen steeds vroeger aankomen in de eerste decade van april op de broedplaatsen in Friesland. In hoeverre dit de komende jaren zal voortzetten is nog onduidelijk. De laatste drie jaar is de gemiddelde aankomstdata in Friesland zo rond 9 april.

Info © www.waarneming.nl

00-03-2025. Maart meldingen van boerenzwaluwen buiten de stallen waren er in 2025 opvallend weinig in Midden en Zuid Friesland. Op de hier weergegeven kaart zijn alle meldingen van 1 maart tot 31 maart

weergegeven die op www.waarneming.nl zijn gemeld (stand 19-11-2025).

Grafiek aankomst boerenzwaluw in de stallen van 2020 t/m 2025.

Het aantal in Friesland geregistreerde aankomsten in 2020 was 97, 2021/109, 2022/112, 2023/123, 2024/124 en 2025/123.

Het melden van de aankomst van de eerste boerenzwaluwen in de broedstallen is de komende jaren van belang, met name ook in Friesland. Met de notities van meer dan 100 broedplekken in Friesland elk jaar tussen 2021 en 2025 hebben we m.i. een goede basis waarmee we aan kunnen geven hoe de aankomst in Friesland verloopt. Ook zijn we erg benieuwd hoe het met de stand van de broedvogels de komende jaren verder gaat. Kunnen ze voldoende insecten vinden voor het grootbrengen van de legsel nu we weten dat er door de klimatologische veranderingen de insecten populaties sterk veranderen.

Helaas hebben we nog maar weinig gegevens aanwezig uit andere provincies in ons land. De cijfers die ons nog bereiken zijn schaars. Zo zijn er in de periode in 2020- 2025 slechts 28 meldingen binnen gekomen uit de overige provincies; Drenthe 4, Gelderland 10, Groningen 5, Limburg 4, Noord Holland 1, Overijssel 3 en Zuid Holland 1.

Verder kunnen ons oude jaarreeksen over de aankomst en de populatiegrootte nog info verschaffen uit bepaalde stallen waar veel boerenzwaluwen tot broeden komen.

6. DietBank onderzoek naar voedsel van jonge boerenzwaluwen

Door Jan de Jong

Er is veel te doen over het veranderende klimaat in ons land. Het wordt al maar warmer en de winters stellen maar weinig meer voor. Deze veranderingen hebben ingrijpende gevolgen voor de natuur en al zijn bewoners. Ook voor vogels, planten, vissen, insecten en andere leefgemeenschappen die zijn gebonden aan een bepaalde diversiteit aan voedings- en leefomstandigheden kan dit grote gevolgen hebben. Als vogelringer verbonden aan het Vogeltrekstation Wageningen, onderdeel (van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW)), beschrijf ik in dit artikel hoe ik me bezighoud met het voedsel onderzoek van de boerenzwaluw voor de DietBank. In dit artikel vertel ik mijn ervaringen bij het verzamelen van onderzoeksmateriaal naar het insectenvoedsel van de jonge boerenzwaluwen voor de DietBank van de Rijks Universiteit Groningen (RUG).

Inleiding

Al sinds de eerste uren van het Boerenzwaluw Project Nederland van het Vogeltrekstation Wageningen in 1992 doe ik in de provincie Friesland onderzoek naar de boerenzwaluwen. In met name veel stallen en schuren ring- en onderzoek ik de jonge en oude boerenzwaluwen en houd daarbij allerlei aantekeningen bij van deze vogels met als doelstelling o.a. meer te weten te komen over de broedbiologie van de soort en de verspreiding in het voorkomen, dispersie, overleving en trekgedrag. Deze ervaringen zijn tot nog toe elk jaar bijgehouden in de zogenoemde Boerenzwaluw Journaals Friesland. Tot nu toe zijn van mijn hand er een 14-tal van dergelijk Journaals verschenen met elk jaar veel aantekeningen over de broed- en ringplekken. De ringgegevens van alle individuen zijn opgeslagen in de GRIEL databank van Vogeltrekstation Wageningen. Begin 2025 kwam ik via Bennie van den Brink (Coordinator Boerenzwaluw Project Vogeltrekstation Wageningen) in contact met de DietBank Groningen en hoorde dat men daar behoefte had o.a. aan materiaal van de boerenzwaluw voor prooi-soorten analyse. Als 75-jarige heb ik me daar toen toch maar aangemeld om mijn “steentje” bij te dragen.

Foto © Herman en Ike Postma

11-07-2024. Het onderzoeken van insectenvoedsel bij o.a. boerenzwaluwen draagt bij aan de kennis over de toestand van hun leefomgeving.

DietBank RUG Groningen

Ik kreeg een handleiding toegestuurd van de DietBank met de te volgen procedure.

De DietBank van de Rijks Universiteit Groningen houdt zich in het DNA Laboratory Conservation Ecology in Groningen bezig met het DietBank-veldprotocol voor monsterverzameling voor (e-)DNA-dieetanalyses. Het doel van de DietBank is om prooissoorten te bepalen van *zoveel mogelijk vogelsoorten, door middel van eDNA-analyse van fecale monsters*. Een interessant aspect is het vergelijken van diëten in verschillende gebieden, verschillende jaren en in verschillende levensfasen, bijvoorbeeld tussen nestjongen, eerste jaars en volwassen vogels. Het fecale monster wordt verzameld in een Eppendorf-buisje van 2,0 ml en moet bij terugkomst uit het veld bewaard worden in de vriezer (of koelkast) en de verzamelde gegevens (veld-protocol) opgeslagen. Als er een flink aantal buisjes verzameld zijn neem dan kun je contact opnemen met Gerrit Potkamp RUG (g.potkamp@rug.nl) in verband met de verzending.

Mijn werkwijze

Toen ik mij op 20 maart 2025 had aangemeld bij de DietBank ontving ik al vrij snel de set verzamelbuisjes om de fecaliën in te bewaren. Daar ik me nog moest oriënteren hoe ik o.a. de fecale monsters van nestjongen zo gemakkelijk mogelijk kon verzamelen heb ik voor het verzamelen een eigen methode bedacht. Want uit ervaring weet ik dat als je een nestjong uit het nest pakt hij al vrij snel poepresten laat vallen.

Verzamelen fecale monster van 1 nestjong

Om het fecale monster zo goed mogelijk te verzamelen is het nodig dat je gemakkelijk bij het nest kan komen met een **trapje of kleine ladder**. Omdat het te lang duurt als je met 1 jong van de trap naar beneden moet gaan om het poepje veilig (niet met handen aanraken) te verzamelen heb ik **een klein mandje aan een ophang systeem om de nek hangen (met schoon wit vel papier)** als ik op de ladder dicht bij het nest sta.

Foto © Roel Veenstra

Hoe simpel kan het zijn, 2 zakjes en een bakje om de fecale monsters op te vangen

Met 1 hand neem ik snel 1 nestjong uit het nest en houd hem boven het bakje. Laat het nestjong zijn poepje vallen (even wachten!) dan dit **jong in een van de twee katoenen opbergzakjes** die je in de andere hand hebt doen en **de rest van de andere nestjongen in het andere zakje doen**. Nu kun je rustig naar beneden langs trapje en alle vogels ringen en de alle gegevens noteren.

Foto © Roel Veenstra.

Het eerste jong snel uit het nest en boven het mandje houden om het poepje te laten vallen.

Gegevens nestjong noteren in veldboekje

Zodra je beneden van de trap of ladder komt ring je als eerste het nestjong waarvan je een poepje hebt verzameld in het mandje en de vogel in een aparte zakje hebt bewaard, daarna en noteer je de gegevens in je veldboekje. Het poepje verzameld in het bakje zet je even apart op een veilige plek.

In het veldboekje noteer je in ieder geval;

Adres ringplek (volledig).

Datum

Tijd

Nestnummer

Ringnummer

Nummer buisje fecale monster

Aantal levende nestjongen

Leeftijd in dagen (exact of +/- 1dag) zie leeftijdskaart nestjongen boerenzwaluw.

Aantal onbevuchte ei(eren)

Eventueel gewicht/vleugel (denk er om vergeet niet de tijd in te vullen bij gewicht)

Het unieke nestkaart nummer met nestnummer (dit vul je eventueel thuis in).

Heb je de eerste vogel (waarvan je het poepje hebt verzameld) uit het zakje geringd en genoteerd ring (eventueel meten) in je veldboekje **ga dan eerst de overige nestjongen ringen en zet ze daarna snel terug in het nest**. Het is handig om dit via het katoenen zakje te doen. Plaats ze één voor één terug in het nest. Bij wat oudere jongen van zo'n 13 a 15 dagen oud kan je alle vogels in een keer (als het kan) met allemaal de koppen naar de achterkant van het nest plaatsen en de hand een 15-tal seconden licht op de jongen houden. Dit is om ze even tot rust te brengen. Neem daarna snel de trap naar beneden. Als de jongen zich hebben omgedraaid ben jij alweer beneden. Nu moet je van het eerste jong waarvan je het fecale monster hebt verzameld in jou bakje verzamelen in het buisje met ETOH. Het is wel **handig om het buisje in een standaard te plaatsen**. Zelf heb ik een **blokje hout daarvoor genomen (hoog 4 cm, lang 11 cm en breed 3 cm)** met daarin 5 niet doorboorde gaten van rond 1 cm (diep 2,5 cm).

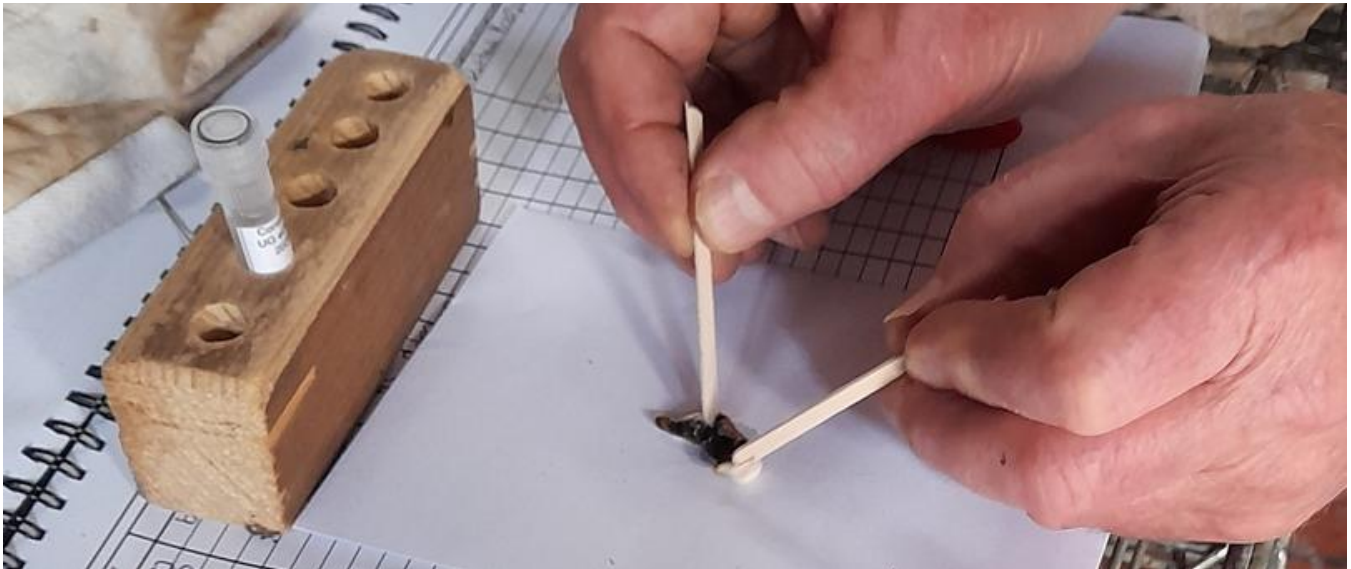

Foto © Roel Veenstra

Doe het dopje wel eerst van het flesje en breek het vliesje om het poepje met de twee stokjes in het flesje te deponeren.

Zet het **buisje in de houder en schroef de dop eraf en leg deze op een droge plek**. Verzamel dan van het restje poep op het witte vel papier met een houten roerstaafje (14 x 0,5 cm) wat je doormidden breekt. Pas op dat je de uiteinden niet aanraakt met de vingers zodat eventuele resten niet in het verzamelbuisje komen met de fecaliën. Bij het verzamelen is het handig om met de uiteinden van de twee houten staafjes het vliesje om de fecaliën te breken en een deel ervan in het buisje deponeren. **Schroef het dopje goed dicht en schud het buisje daarna flink door zodat de resten goed verdeeld worden in het flesje**. Bewaar de flesjes (elk van 1 nest) veilig in een afsluitbare plastic zakje in je veldtas en deponeer het als je thuiskomt direct in de vriezer of koelkast. Handig is om al je materialen te verzamelen in een klein gereedschapskistje dat past in het speciale mandje waarin je de poep monsters van de nestjongen verzameld.

Foto © Jan de Jong

Met een speciaal gereedschapskistje heb je alle materiaal bij de hand voor het opvangen van de poepjes van o.a. de nestjongen.

Thuis aangekomen ga je de ringgegevens invoeren in GRIEL, de databank van het Vogeltrekstation Wageningen. Daarbij lettend op dat je de gegevens van tijd/ leeftijd in dagen/aantal nestjongen/ etc. wel goed noteert en **neem je biometrie dan ook altijd de tijd noteren**. Met de tijd bij biometrie van vleugel en gewicht heb je een zuiverder exacte meting. Je vult nu bij het eerste geringde nestjong waarvan je de fecaliën hebt verzameld in GRIEL bij;

Vangst onder Opmerkingen; DietBank nummer op flesje/ + nestnummer etc.

Bijvoorbeeld; DietBank B03561. Nestnummer DA 1 x 5 p van 9 dagen + 1 onbevucht ei.

Onder Biometrie bij Opmerkingen 1: het DietBank nummer.

Bij Opmerkingen 2 kan je eventueel het nestkaartnummer invullen als je die gebruikt.

Vangen oude vogels en fecaal monster verzamelen.

Met het vangen van oude vogels en dan fecale monsters afnemen heb ik nog weinig ervaring opgedaan en laat ik in veel gevallen wat achterwege als ik veel nesten met nestjongen in 1 stal ga ringen. Bij het vangen met een 3 meter netje voor de deur van de stal of schuur is het vaak snel te handelen als de boerenzwaluw in het net vliegt. Al vrij snel laten ze hun poepje vallen en in veel gevallen ben je te laat. Je moet dus op korte afstand bij het net blijven. Ik gebruik in ieder geval wel het speciale mandje als ik de vogel uit het net haal. De vogel in het net hou ik meer boven het mandje met de vogel nog in het net en haal dan de vogel uit het net. Als ie dan poept dan valt dit (hopelijk) in het mandje. Vaak moet je een keuze maken omdat er veel meer dan 1 vogel tegelijk in het net belanden. Een helper bij dit opvangen van fecale monster lijkt me een goede zaak.

Resultaten nestjongen

Tijdens mijn bezoeken aan schuren en stallen heb ik in een 17-tal stallen poepmonsters van nestjongen verzameld (zie Tabel 1) uit totaal 98 nesten (11 uit mei/ 26 uit juni/43 uit juli/16 uit augustus en 2 uit september).

Boerenzwaluw DietBank gegevens 2025								
Ringer R24/403		Totaal	Aantal monsters verzameld per maand *1					Opmerkingen *1
Plaats	naam	monsters	mei	juni	juli	aug	sept	
Delfstrahuizen	Troelstra A.	2		2				uit 2 nesten
Goingarip	Bloemers I.	1				1		uit 1 nest
Haskerhorne	Hoekstra J.	1			1			1 adult man op 10 juli
Hommerts	Koopmans K.	2			2			uit 2 nesten
Hommerts	Zonderland A	8		3	5			uit 8 nesten
Joure	Gildemacher K.	3			2	1		uit 2 nesten +1 adult man op 14 juli
Jutrijp	Groenveld R.	13		4	7	2		uit 13 nesten
Luinjeberd	Glee de H	2	1		1			uit 2 nesten
Nieuweschoot	Boer de T.	1			1			uit 1 nest
Oldekerk Gr.	Veenstra R.	3		3				uit 3 nesten
Rohel	Hengel J.P. v.d.	1	1					1 adult vrouw op 7 mei
Rotstergaast	Jellema M.	1			1			uit 1 nest
Rotstergaast	Steenwijk J.	2			2			uit 2 nesten
Rotsterhaule	Tweel van P.	3			3			uit 3 nesten
Rotsterhaule	Venema S.F.	28	5	8	11	4		uit 28 nesten
Rottum	Schalkx N.	7		4	1		2	uit 7 nesten
Snikzwaag	Visser M.K.	1			1			1 adult vrouw op 14 juli
Terband	Tjepkema	1	1					1 adult vrouw op 30 mei
Terwispel	Wagenaar Sj.	5		2		3		Uit 4 nesten + 1 eerste jaars op 8 augustus
Tijnje	Garderen A v	2	1			1		uit 2 nesten
Tijnje	Nieuwland H.	17	4		8	5		uit 17 nesten
			mei	juni	juli	aug	sept	
Totaal	21 adressen	104	13	26	46	17	2	uit totaal 98 nesten +. 5 adult en 1 x 1kj

*1= uit elk nest werd 1 monster van 1 geringd jong verzameld voor de DietBank

Tabel 1. Op 20 adressen (17 plaatsen) in Friesland en 1 in Groningen (Oldekerk) werden in totaal 104 poep monsters verzameld voor de DietBank (RUG Groningen). Deze zijn verzameld uit 98 boerenzwaluw nesten + 5 volwassen en 1 eerste jaars boerenzwaluw.

In de bovenstaande tabel zijn veel interessante gegevens genoteerd en deze geven samen met de totaal geringde lijst een beeld van wat er zoal geringd is. Alle 104 monsters worden door RUG in Groningen t.z.t. nog onderzoeken op het voorkomen van insectensoorten.

In dit overzicht valt het verder op dat er op 3 locaties (Rotsterhaule/Venema, Tijnje/H. Nieuwland en Jutrijp/R. Groenveld), meer dan 10 monsters zijn verzameld uit verschillende nesten. Bij Harriet Nieuwland in Tijnje ringde ik op 17 juli 2025 zelfs een hybride boerenzwaluw/huiszwaluw jong uit een legsel van 5 van 11 dagen oud.

Foto © Jan de Jong

17-07-2025. *Vangst van een hybride boerenzwaluw/huiszwaluw nestjong (2^e van rechts) in een paardenstal te Tijnje.*

Discussie en conclusie

Als we het eerste jaar dat ik bezig ben geweest met het verzamelen van hoofdzakelijk poepjes van de boerenzwaluw voor de DietBank RUG dan kunnen we gerust vaststellen dat dit een geslaagde poging was als ringer en voor herhaling vatbaar. Uit diverse goed bereikbare nesten is van 1 geringde boerenzwaluw het poepje verzameld wat met deze hierboven beschreven methode uitstekend gelukt is.

Deze methode zou best landelijk uitgevoerd kunnen worden (ook bij meerdere soorten) om zo **het nestjong ringen bij o.a. Insectenetende zangvogels wat te stimuleren** en een goed overzicht te verkrijgen van het insectenvoedsel in verschillende maanden/jaren en levensfasen. Daarbij rekening houdend met de mogelijkheid dat ringers de vangsten in het invoer program GRIEL van het Vogeltrekstation Wageningen op een eenvoudige manier aan kunnen geven om zo nog meer details in de tijd vast te kunnen leggen. Daarbij is echter een goede uniforme en secure administratie van de methode noodzakelijk. Een en ander zou het beste mijns inziens tot zijn recht kunnen komen in een projectmatige aanpak. Een soort Project Diet Songbirds waarbij de soorten ingedeeld kunnen worden in soortprojectnummers.

Joure 12 september 2025.

Jan de Jong (75)

Ringer 403 Vogeltrekstation Wageningen.

Boerenzwaluw onderzoeker Friesland (sinds 1992).

Tel. 06- 82754279

E.A. Borgerstraat 66 8501 NG Joure

7. Boerenzwaluwen ringen in schuren en stallen. Hoe doe je dat?

Jan de Jong

Inleiding

Al sinds de start van het **Boerenzwaluwproject** van het Vogeltrekstation in 1992 werk ik in Friesland als ringer 403 mee aan het onderzoek aan boerenzwaluwen in stallen en schuren. De eerste 2 jaren waren proefjaren en werd er al snel tientallen adressen bezocht waar boerenzwaluwen broeden. De eerste jaren verliepen voorspoedig en in 1992 werden er door mij 1110 pulli en 109 volwassen en in 1993 zelfs 1286 pulli en 157 volwassen geringd. Vaak ging ik na het werk door de week enkele avonden wat nestjongen ringen en soms met 3 of 6 meter mistnet voor de schuur of staldeuren volwassen vogels vangen. Doelstelling was toen meer inzicht te krijgen in; toe en afname van het aantal broedparen/grootte van het aantal nestjongen/vestiging van jonge vogels/plaatstrouw van oude vogels. Na 1998 werd het Boerenzwaluwproject voortgezet door het **Euring Swallow project** en kreeg het onderzoek een internationaal tintje en werden ook de vangsten op slaappleatsen toegevoegd. Doch toen haalden we landelijk niet meer de aantallen nestjongen die nodig zijn voor de berekeningen van de overleving en reproductie. Door het Vogeltrekstation werd in 1998 tevens het landelijk **Retrapping Adults for Survival (RAS) ringproject** gestart. Gaandeweg zijn ook oude gegevens met terugwerkende kracht aan dit RAS-programma toegevoegd. Daarbij werden ook vaak de jonge vogels (in het nest) geringd, omdat een deel van deze vogels later als broedvogel terug kan keren naar hetzelfde RAS gebied. Thans worden op veel plaatsen nog op RAS wijze gevangen en geringd. Een van de eenvoudigste en simpelste manier om gegevens te verzamelen van deze milieu-indicator.

Nestjong ringen boerenzwaluw neemt af.

Het nestjongen ringen van boerenzwaluwen neemt helaas de laatste jaren sterk af in ons land. Mede doordat veel boerenzwaluw ringers die eerder aan het Boerenzwaluwen project meewerkten eerder gestopt zijn of op leeftijd zijn en dat ze niet meer in koeienstallen of ligboxen naar de nesten kunnen klimmen om de jongen te ringen. Maar ook omdat het ringen met mistnetten (andere soortprojecten) meer en meer gepropageerd wordt voor ringers en dat er vrijwel geen nestjong projecten meer zijn. Ook is er (nog) geen stimulatie project (voor de boerenzwaluw) vanuit het VT en de Ringersvereniging om dit vorm te geven. Op de laatste Ringersdag is de zorg geuit door leden van de Ringersvereniging dat langlopende projecten, zoals het Boerenzwaluw project (lange datareeks) verloren dreigen te gaan. Persoonlijk heb ik na de Ringersdag op 20 januari 2025 (en ook al eerder) dan ook een brief gestuurd naar Ringersvereniging/Vogeltrekstation/Coordinator Boerenzwaluw project en nogmaals mijn zorgen geuit. Op 25 februari nogmaals aan de bel getrokken. Op 28 februari kreeg ik respons van de voorzitter van de Ringersvereniging hij schreef me; *Voor het komende seizoen verwacht ik nog niet dat we een nieuw project uit de grond gestampt hebben. Dus wacht daar vooral niet op en blijf, als dat kan, doen wat je altijd al deed. Er zijn nu even wat zaken die we als bestuur prioriteit moeten geven, maar in de loop van het jaar zal één van ons contact met je opnemen om over de toekomst van het boerenzwaluwenringen verder te denken.* Dit verontrust me!

Oproep ring meer boerenzwaluw nestjongen Aanwijzingen hoe

Als boerenzwaluw RAS ringer maak ik me grote zorgen over deze ontwikkelingen (sterke afname nestjong ringen) en ben bang dat van uitstel afstel komt. Mede gezien door het almaar toenemen van meer mistnetprojecten in ons land. De bestaande RAS boerenzwaluw projecten (oude en jongen ringen) zou meer gestimuleerd moeten worden ook door de Vogelringgroepen en Vogelringstations. En dat kan best! Opleiden als RAS boerenzwaluw ringer behoeft niet zo lang te duren voor nieuwe ringers. Ook meer ervaren ringers zouden direct kunnen bijdragen aan het nestjong en RAS boerenzwaluw onderzoek door vogels te gaan ringen in schuren en stallen. Tegenwoordig kan je ook bij een RAS project van een collega aansluiten en zo bijdragen aan het boerenzwaluw onderzoek. Zelf heb ik dat al gedaan met een collega voor provincie Friesland, en dat werkt goed. Meer ringers zouden zich aan kunnen sluiten, mits ze daartoe toestemming hebben van VT om een bijdrage te leveren aan dat RAS project. Verder zouden de specialistische boerenzwaluwen onderzoeken zoals o.a. Die van Ringroep Menork in Friesland in 2024 meer ondersteund kunnen worden.

; <https://www.menork.nl/wp-content/uploads/2024/11/Boerenzwaluw-jaarverslag2024.pdf>

Vooraf bij dergelijke intensieve projecten is het belangrijk te weten waar uiteindelijk de nestjongen die in dat project groot worden zich in de wijde omgeving vestigen en waar de nieuwe ongeringde vogels vandaan komen. Nieuwe ringers zouden rondom dergelijke projecten meer ingezet moeten worden denk ik, dat levert meer dispersie en overleving gegevens op.

Ringenvan nestjongen en oude vogels

Nestjongen

Het ringen van boerenzwaluwen kan gemakkelijk plaatsvinden als je als ringer een aantal plaatsen hebt waar flink wat broedparen zitten en waarbij de nesten niet altijd hoog in de schuur, stal of garage zitten. De nesten die laag zitten kan je vaak met een kleine ladder of trap bereiken en kan de nestjongen gemakkelijk ringen. Noteer altijd een nestnummer per locatie en de tijd van ringen en bepaal de leeftijd in dagen van de jongen vogels (**Zie kaart Leeftijd nestjongen Boerenzwaluw in Bijlage**). Bij veel nesten op een locatie is soms een boekje met nestnummers een uitkomst. Als je gewicht noteert van de nestjongen noteer dan altijd de exacte tijd van meting. Let op onbevuchte eieren en eventueel of het nestjong geen hybride is (vaak na 10 oud dagen goed te zien). Gebruik altijd bij het uit het nest nemen van de jongen een zakje en zet ze eventueel in een soort kunstnestje/mandje zodat ze niet weg kunnen kruipen en je ze individueel kan ringen bekijken. Na het ringen zet je de jongen 1 voor 1 terug in het nest, de wat oudere nestjongen met de kop naar achteren. Zodra je de laatste grote nestjongen hebt teruggezet houd je even de hand (10 tellen) zacht boven op de jongen om ze rust te geven en daarna voorzichtig terugtrekken en de ladder/trap verwijderen.

Oude boerenzwaluwen vangen en ringen

Het vangen van de oude vogels kan met een 3 of een 6 meter mistnet voor de uitvliegdeur. Of met een langer net opgesteld in schuur of stal. Maak een afspraak met de bewoner wanneer je langskomt om de oude vogels te ringen en vraag of hij laat op de avond van tevoren de invliegdeur wil sluiten plus eventuele vluchtwegen (raampjes, etc). Zodra de ringer dan de volgende morgen vroeg komt kan hij eerst het net aan de buitenzijde van de deur zetten. Het plaatsen van de (mistnet)stokken is vaak wat moeilijk. Ik gebruik zelf graag 2 parasolstanders waar ik de stokken voor het net in plaats. Te verkrijgen bij Bol.com (prijs 14,17 euro per stuk). Zie foto.

https://www.bol.com/nl/nl/p/eda-parasolvoet-o-42cm-kunststof-wit/9200000016499249/?bltgh=qUZm76EW-6RNjf9RffVGLQ.2_42.44.ProductImage

Foto © Jan de Jong

Met 2 parasolstanders en 2 uitschuifbare stokken (Leifheit 130-400 cm) kan je snel een net opzetten.

De Leifheistokken heb ik besteld (Leifheit telescoopsteel aluminium 145-400 cm CS) 25,95 per stuk. Zie; https://www.pimxl.nl/nl_NL/p/leifheit-telescoopsteel-aluminium-130-400-cm/16038/

Met deze uitschuifbare stokken kan de het net op elke gewenste hoogte instellen, handig voor binnen gebouwen waar het niet hoog is. Ze passen ook mooi in de parasolstander (schroefdop eraf draaien). Let op; vul de parasolstanders NIET met water, kan ongemakkelijk zijn als je ze per auto vervoert en ze zouden kunnen beginnen te lekken. Zelf heb ik ze met een flinke hoeveelheid gritzand gevuld, niet te veel anders worden ze zwaar.

Maken van 2 hulpstukken voor in parasolstanders.

Heb je voor het vangen van de vogels nog meer hoogte nodig dan kan je een 2 hulpstukken PVC plaatsen in elke parasolstander 1. Deze heb ik gemaakt van pvc-buis rond 40,0 mm lengte 100 cm en pvc-buis rond 32 mm lengte 40 cm. Vaak verkrijgbaar bij de Praxis of Karwei. Het kleine deel gaat ruim in de grote buis en moet er rond 20 cm uitsteken. Om het wat passend te maken gebruik ik ducttape die ik om de kleine buis doe zodat ie iets klemt. Daarna tik ik de kleine buis met een houten hamer in de grote buis zover dat er nog een 18 a 19 cm uitsteekt en stevig vast zit. Deze onderste kleine buis komt namelijk in de parasolstander te staan.

Foto © Jan de Jong

Met 2 PVC hulpstukken kan je het vangnet nog bijna 1 meter hoger plaatsen.

Daarna boor ik in de 40 cm pvc-buis op 23 cm vanaf de bovenkant een gat door het midden van de buis met een boor van rond 4 mm. In een rechte lijn daaronder op 25 cm nog een en daarna weer 25 cm het laagste boorgat. De boorgaten zijn gemaakt om er een spijker (4 mm dik /lengte 90 mm) doorheen te steken en vast kan zetten met een elastiek (zo verlies je spijker niet). Zo kan je drie verschillende extra hoogten instellen als de uitschuifbare stokken net te kort zijn (vooral bij hoge ligbox deuren). Heb je dit gedaan dan maak je exact een tweede buis met hulpstuk voor de andere parasolstander en houd er rekening mee dat de 4 mm gaten (voor de spijkers) op dezelfde hoogte zitten.

Foto © Jan de Jong

Detail van het vastzetten spijker in hulpstuk, de uitschuifbare stok rust hier op.

Wil je met 2 mist netten vangen, 1 x buiten de stal en de andere aan de binnenkant bij de achterdeur dan kan je besluiten een tweede set (nog 2 parasolstanders + uitschuifbare stokken) te maken.

Doch in veel gevallen is dat niet nodig, vangen bij 1 (schuif)deur is voldoende. Eerst het net aan de buitenkant plaatsen 1 deur openzetten zodat vogels eruit kunnen vliegen en zodra je alle vogels hebt gevangen, zet je het nog 1 keer aan de binnenkant zodat eventuele vogels die nog buiten omzwerven gevangen kunnen worden. Daarna net verwijderen en vogels verwerken.

Vaak wil het dat bij de hoge invliegdeuren in ligboxstallen de boerenzwaluwen er bovenlangs vliegen. Dan gebruik ik de hulpstukken! En als verrassing zet ik de vogels (als er vele nog buiten zijn) achter het ene hoge net op enkele meters afstand nog een laag 2^e net zodat als ze onder het net door willen vliegen toch nog gevangen worden. Een z.g. hijsnet in 2 delen!

Verwerken van de gevangen vogels.

Waar let je op?

Zodra je de vogels gevangen en de netopstelling verwijderd hebt en de zwaluwen in zakjes of leefnetten veilig (denk om huiskatten, ratten, etc.) Hebt opgeslagen begin je met het ringen en verwerken van de vogels. Doe dat op een plaats bij voorkeur in de stal/schuur en laat de vogels daar ook weer los. Bij volwassen vogels bepaal je eerst het geslacht en leeftijd met behulp van de handboeken (Svensson of Laurent Demongin), of met de handige hulplijst met behulp van biometrie (zie bijlage). Let vooral in mei tot half juni op de ontwikkeling van de broedvlek. Soms beginnen de vrouwtjes erg laat met broeden. Vleugels meet je op 0,5 mm en het gewicht op 0,1 gram nauwkeurig. IJk pesola's veerunster vooraf bij bepalen gewicht, of gebruik een digitale weegschaal (met o stand).

Foto © Jan de Jong

De digitale weegschaal wordt de laatste jaren steeds vaker door zangvogel ringers gebruikt. De afgebeelde weegschaal die ik gebruik kan van 0-3000 gram met een nauwkeurigheid van 0,1 gram wegen.

Met wat hulpstukken kan je zelf de grootte van de buisjes voor de te wegen soorten bepalen. Voor de boerenzwaluw gebruik ik altijd de buis met binnenwerks 35,0 mm en hoogte van 120 mm. De andere 2 buizen zijn binnenwerks 43,0 en 25,0 mm. De kleinste buis kan je o.a. voor winterkoning gebruiken. Een doorzichtige buis heeft wel de voorkeur doch is duur, pvc-buis kan ook.

Zorg er altijd voor dat de weegschaal op een stabiele ondergrond staat.

De op de foto afgebeelde weegschaal is een Professional Digital Table top scale
G OZ OZT DWT CT GN Made in China.

Bij het meten van de staartlengte (op 0,5 mm nauwkeurig) vooraf controleren of beide buitenste staartpenen (T6) niet erg gesleten zijn of de top missen. Ook wil er nog wel eens verschil zitten tussen linker en rechter buitenste staartpen qua lengte. Houd daar rekening mee met het meten en bepalen van geslacht. Vooral bij het meten van de streamer (verschil tussen toppen T5 en T6) en de vork (verschil

tussen toppen T1 en T6) kan dat invloed hebben. Soms komt het voor dat vroeg in het seizoen een van de buitenste pennen van de staart of vleugel niet volledig is uitgegroeid of nog deels in de blauwe bloedspoel zit. De boerenzwaluw heeft dan tijdens zijn laatste rui in Afrika deze pennen niet volledig kunnen laten uitgroeien en is voortijdig vertrokken. Maak daar altijd aantekening van als je zoiets constateert.

Bij uitgestelde rui is het deel wat in de bloedspoel zit meer grijsachtig (de groei is gestopt). Controleer dit voordat je de staart of vleugellengte meet. Ook wil het wel dat een boerenzwaluw na terugkeer uit het overwintergebied een of meerdere staartpennen verliest. Dit gebeurt vaak in gevechten met huismussen. Als de pen volledig is uitgevallen dan groeit er in het broedseizoen gewoon weer een nieuwe pen uit. Is ie echter ruw en halverwege afgebroken dan blijft dat deel aanwezig en er vormt zich pas bij terugkeer in Afrika weer een nieuwe pen. Dat betekent dat bij de vangsten van volwassen boerenzwaluwen de **veren aangemaakt zijn IN Afrika** met voedsel wat ze daar op dat moment tot hun beschikking hebben. Dat kan tot gevolg hebben dat er soms nogal wat verschil kan optreden in vleugellengten bij jaarlijkse controles! Goed voedsel zal leiden tot een betere conditie en geeft een beter ontwikkelde groei van zowel staart als vleugelpennen is mijn mening. Interessant om dit jaarlijks te volgen en te meten! Het zegt iets over het verblijf van de vogel in zijn overwinter gebied. Het meten van de witte vlek op de buitenste staartpen is ook een hulpmiddel om samen met andere meetgegevens het geslacht te kunnen vaststellen in veel gevallen. Zie ook; Op Het Vinkentouw nr.129, juni 2014, pp.5-15).

Tips en zwaluw wijsheid

Het ringen van nestjongen en volwassen boerenzwaluwen moet zo “een eitje” zijn. Van groot belang is dat je een adressenbestand opbouwt waar je kan en mag ringen met toestemming van VT en bewoners. Een goed contact met de bewoners is zeer belangrijk. Volg hun raad altijd op als je aanwezig bent op hun erf. Leg uit en laat het vangen meten en loslaten zien. Vraag altijd de dag van tevoren of het schikt dat je op een bepaald tijdstip langs komt zodat de bewoner van tevoren hier al rekening mee kan houden.

Het is niet altijd zo dat er alleen maar bij boerderijen in ligboxstallen met vee (mest) boerenzwaluwen broeden. Ook bij paardenhouders, in schaphokken, loodsen, garages, werkplaatsen en schuren kunnen zich soms veel nesten bevinden. Plaats je ergens een mistnet voor een deur laat het de bewoner weten dat het daar gebeurt en houdt ook het net ten aller tijde in de gaten. Ik heb ook al eens een boerin op de fiets gevangen toen ze terugkeerde van boodschappen en in volle vaart de schuur (waar het net in stond!) in reed. Net kapot en boerin erg geschrokken die riep: “ben al geringd hoor”. Het liep gelukkig goed af!

Bij de eerste keren dat je een net plaatst om de ouder vogels te vangen heb je vaak de meeste kans om ze te vangen. Vaak is het zo dat er altijd wel een deel van de oude vogels de nacht buiten blijven. Vooral in periode dat de vrouwtjes terugkomen zwerven veel mannetjes buiten rond. Het is dan wel zaak om OOK als je de vogels UIT de schuur of stal hebt gevangen het net OOK aan de binnenkant te plaatsen zodat je de eventuele zwaluwen die de nacht buiten waren ook nog vangt.

Verder zijn zwaluwen slim heb ik gemerkt, ze herkennen je individueel en het is dan ook zaak als je al jarenlang op dezelfde wijze vogels vangt om ook eens een andere netopstelling of tactiek te gebruiken. Ringers en toekomstige ringers veel succes bij het vangen en ringen van boerenzwaluwen in schuren en stallen.

Opgemaakt 21 maart 2025

Ringer 403 Vogeltrekstation Wageningen.

Jan de Jong (74)

Tel. 06-82754279

Email; j.d.jongringer403@home.nl

8.Eindverslag geolocator onderzoek

Inleiding

Het onderzoek met geolocators bij de boerenzwaluw wat in de jaren 2011/12 en 2012/13 is uitgevoerd in Nederland is onlangs gepubliceerd in het wetenschappelijk tijdschrift (Ardea 113 (1) 2025). De tekst van het onderzoek is in het Engels. Gelukkig hebben de auteurs er een Nederlandse samenvatting bij gedaan zodat een ieder de behaalde resultaten kan inzien. Het officiële eindverslag van de auteurs vind U in een Bijlage onder aan deze melding. Ook door Friese onderzoekers zijn er diverse boerenzwaluwen met geolocators terug gevangen.

Geolocator nummers toelichting

Helaas staat in het eindverslag niet welke geolocator nummers (zie figuur 1 en 3 eindverslag) bij welke gebieden/adressen ze behoren. Hieronder een toelichting voor hen die geïnteresseerd zijn in de lokaties waar geolocators zijn teruggemeld. Zie figuur 1 , 3 en S6 + Tabel 1 in het eindverslag voor nummers.

Nummer	Jaar	Plaats	Prov.	Overwintergebied
B882	2011/12	Warga, S. Talsma	Friesland	Zambia
B886	2011/12	Warga, S. Talsma	Friesland	x
B888	2011/12	Oldebroek, Cor de Zwaan		Angola
B906	2011/12	Culemborg , Familie Stol		Congo Kinshasa
B908	2011/12	Culemborg, Familie Stol		Kameroen
B925	2011/12	Langezwaag, Sietse van der Wal	Friesland	Congo Kinshasa
B903	2011/12	Culemborg, Familie Stol		Kameroen
B879	2011/12	Terwispel, A. Venema	Friesland	Congo Brazzaville
B601	2012/13	Lippenhuizen, Bil	Friesland	Congo, Namibië en Angola
B557	2012/13	Culemborg, Familie Stol		Botswana
B598	2012/13	Hemrik, Algra	Friesland	Zambia en Botswana
B579	2012/13	Noordeinde		Angola
B584	2012/13	Oldebroek		Gabon
B593	2012/13	Albergen		Kameroen
B561	2012/13	Culemborg, Middelcoop		Congo
B564	2012/13	Buren, Van Zanten		Gabon
B568	2012/13	Terwispel, A. Venema	Friesland	Congo
B596	2012/13	Weerselo		Congo
B604	2012/13	Hemrik, Algra	Friesland	Congo
B560	2012/13	Culemborg, Fam. Stol		Kameroen
B563	2012/13	Buren, Van Zanten		Congo
B574	2012/13	Terwispel, Afke Jager	Friesland	Ghana

Nederlandse samenvatting van de auteurs

In het kader van het Jaar van de Boerenzwaluw (2011) werd in de jaren 2011/12 en 2012/13 een onderzoek uitgevoerd naar het trek- en overwinteringsgedrag van Nederlandse Boerenzwaluwen *Hirundo rustica*. In elk van de vijf onderzoeksgebieden werden maximaal twee keer tien volwassen Boerenzwaluwen

voorzien van een geolocator. Geolocators meten de lichtsterkte over de tijd en slaan het maximum per minuut of enkele minuten op. Het tijdstip ‘zon op’ respectievelijk ‘zon onder’ en de daglengte vormen de sleutelgegevens waarmee de breedtegraadpositie van een vogel dagelijks kan worden vastgesteld. De lengtegraad kan worden afgeleid uit de hoogte van de zon om 12 uur. Omdat de najaarstrek voor een groot deel samenviel met de periode waarin de daglengte op de hele wereld vrijwel gelijk was (equinox), waren daar geen betrouwbare locatiegegevens voor af te leiden.

Vanwege hun grotere jaarlijkse kans op terugvangst dan vrouwtjes kregen alleen mannetjes een geolocator. Om het eventuele effect van het onderzoek op hun terugkeerkans te kunnen monitoren, werden geringde volwassen mannetjes die in dezelfde schuren en stallen broedden, aangemerkt als ‘controlegroep’. **De mannetjes zijn zeer plaatstrouw aan hun broedlocatie. Exemplaren die het daaropvolgende jaar niet waren teruggekeerd waren hoogstwaarschijnlijk niet meer in leven.**

Relevant voor dit onderzoek is het verloop van de slagpenrui van de Boerenzwaluw: behoud van een goed vliegvermogen is cruciaal voor de dagelijkse vangst van vliegende insecten en voor het succesvol overbruggen van grote afstanden. **De slagpenrui van Nederlandse Boerenzwaluwen vindt (pen voor pen) in het overwinteringsgebied plaats.** Onder goede omstandigheden neemt deze 120–130 dagen in beslag. Onder slechte omstandigheden kan de duur oplopen tot wel 190 dagen. **Het starten van de trek voordat de vleugelrui voltooid is, is voor Boerenzwaluwen een risicovolle strategie.** Evolutionair gezien staat er voor mannetjes een grote druk op vroeg aankomen in het broedgebied. Ons onderzoek leverde plaatsbepalingen van 21 volledige reizen en één gedeeltelijke reis op (acht in 2011/12 en 14 in 2012/13). De overwinteringsgebieden lagen wijd verspreid: van Ghana tot aan Zuid-Afrika, al overwinterden de meeste vogels in het Congobekken. We analyseerden de correlatie tussen aankomstdatum in overwinteringsgebied en de duur van het verblijf daar evenals de correlatie tussen de vertrekdatum uit het overwinteringsgebied versus de duur van de voorjaarstrek. De afstand tussen broedlocatie en overwinteringsgebied varieerde met een factor 1,7 tussen de meest noordelijk en meest zuidelijk overwinterende vogels. Deze bevinding leidde tot de sleutelvraag of de afstand tussen broedlocatie en overwinteringsgebied effect heeft op de aankomstdatum in het broedgebied. De verst trekkende Boerenzwaluwen kwamen later aan in hun overwinteringsgebied. Ze bleven er ook significant korter. Deze vogels wisten zich – ondanks de mogelijke handicap van de nog niet voltooide slagpenrui – tussentijds te verplaatsen naar een ander overwinteringsgebied. De verst trekkende vogels begonnen ook significant eerder aan de terugtrek naar de broedlocatie. In tegenstelling tot onze verwachting leidde een grotere afstand tussen het overwinteringsgebied en de broedlocatie niet per definitie tot een latere aankomst op de broedlocatie.

Een bijzonder resultaat van ons onderzoek betreft het overwinterings- en trekgedrag van twee Boerenzwaluwen die elk in beide onderzoek jaren een geolocator terug wisten te brengen. Herhaalde trekgegevens kunnen voor kleine zangvogels maar zelden worden gepresenteerd. De twee vogels kozen in beide jaren het Congobekken als overwinteringsgebied. Binnen een onderzoekjaar hanteerde elk van de vogels een vergelijkbare trekstrategie voor hun najaars- en voorjaarstrek. Voor beide migratiefases van deze vogels zijn verschillen en overeenkomsten tussen jaren helaas niet te duiden, omdat deze qua timing grotendeels samenvielen met de equinox. Ondanks de zorgvuldige uitvoering van het onderzoek en tussentijdse aanpassingen (lichter, meer gestroomlijnd geolocator type en andere bevestiging) lag de terugkeerkans van vogels met een geolocator in beide onderzoekjaren significant lager dan die van de vogels uit de referentiegroep. Dit verschil is vergelijkbaar met andere internationale boerenzwaluwstudies waarin geolocators werden toegepast.

Uit Ardea 113 (1) 2025. **Het Engelstalige verslag wordt U op verzoek toegestuurd.** Of kijk op ; <https://blogimages.seniorennet.be/frieslandnatuurnieuws/attach/180999.pdf>

9. Opmerkingen en suggesties bij geolocator onderzoek

Door Jan de Jong (75)

Ringer 403 Vogeltrekstation Wageningen.

Inleiding.

Als boerenzwaluw ringer doe ik al heel wat jaren mee (sinds 1992) aan het RAS onderzoek aan boerenzwaluwen in ons land, met name in Friesland. Toch wil ik als medewerker en ringer van het Vogeltrekstation Wageningen aan het onderzoek **enkele kanttekeningen** maken bij de samenvatting van de auteurs betreffende het artikel over de geolocators. **Met name de groen aangegeven aantekeningen in de hierboven gemelde samenvatting.** Bij het intensief ringen op veel lokaties in de provincie Friesland heb ik veel ervaring opgedaan met het vangen, ringen en bestuderen van de boerenzwaluw in zijn broedgebied. Deze ervaringen zijn weergegeven in diverse jaarlijkse Boerenzwaluw Journaals die regelmatig gepubliceerd zijn. Daarbij zijn zo'n 32000 boerenzwaluwen geringd (ruim 19400 pulli, zo'n 9000 adulten, en een 3500 eerste jaars). Vrijwel alle volwassenen en pulli zijn door mij in stallen en schuren projectmatig geringd. Daarbij werden op ver uit elkaar gelegen broedplekken (in Friesland) gevangen en vogels van andere locaties terug gevangen. Ook werd op veel plaatsen er meerdere malen in het broedseizoen op dezelfde lokaties oude vogels terug gevangen van voorgaande jaren. Vaak werden daarbij herhaalde malen vogels met eigen pootringen of van andere ringers teruggevangen (ruim 7500 tot nu toe), ook van elders afkomstig.

Opmerkingen en suggesties.

*Groene tekst is uit samenvatting van artikel

Vanwege hun grotere jaarlijkse kans op terugvangst dan vrouwtjes kregen alleen mannetjes een geolocator.

Dat alleen de mannetjes een geolocator kregen aangebracht en de vrouwtjes niet is mijns inziens een gemiste kans. Mannetjes zouden dus een grotere kans hebben eerder teruggevangen te worden op locatie. We weten dat het vaak de jonge mannetjes zijn die in een vorig jaar geboren zijn vaker worden teruggemeld op de geboorteplek door ringers dan jonge vrouwtjes. Dat heeft te maken met het voorkomen van inteelt. Zelf heb ik ervaren dat vrouwtjes in hun tweede jaar toch terugkeren naar de geboortestel, doch daarbij moet ik aantekenen dat het dan vaak stallen waren met meer dan 15 a 20 broedparen. Het is echter WEL zo dat vrouwtjes als ze eenmaal gebroed hebben in een bepaalde schuur ze ook net zoals de mannetjes vaak terugkeren naar dezelfde stal. We weten door geolocator onderzoek wat meer over het trekgedrag van het mannetje maar weinig over dat van het vrouwtje. Vrouwen blijven dus toch een mysterie! Laten we dit toch vooral uitzoeken en meenemen bij een eventueel vervolg onderzoek.

De mannetjes zijn zeer plaatstrouw aan hun broedlocatie. Exemplaren die het daaropvolgende jaar niet waren teruggekeerd waren hoogstwaarschijnlijk niet meer in leven.

Dat mannetjes plaatstrouw zijn aan hun broedlokaties /geboortelocatie veronderstellen we ook doordat jonge mannetjes, na overleving van hun eerste winter, verhoudingsgewijs vaker terugkeren uit de overwintergebieden op hun geboorte lokaties dan vrouwtjes. Maar waar komen al die andere mannetjes/ ongeringd dan vandaan? Mijns ziens uit de omgeving!

Toch is het zo als je dit wilt controleren dan MOET je ook in de ruime omgeving van de onderzoekschuur /stal jaarlijks in andere stallen en schuren in de omgeving de nestjongen ringen en ouden controleren

/ringen om zo de aanwezigheid van elders (nabije omgeving) aan te tonen. Dit is in dit onderzoek m.i. NIET of nauwelijks gebeurt.

Om nu te stellen dat als mannetjes niet terug keren (in je onderzoekschuur) dat deze hoogstwaarschijnlijk niet meer in leven zijn klopt mijns inziens dus niet. Ik heb herhaalde keren meegemaakt dat ook plotseling na 1 of soms meerdere jaren afwezigheid een geringd mannetje elders of in dezelfde stal teruggevangen werd. *Er is niets zo onzeker als een het gedrag van een mannetje boerenzwaluw.* De vogels zijn ontzettend slim en herkennen je na enkele keren al als je de schuur betreedt. Ik kom al jaren bij veel van dezelfde ringadressen en moet steeds een andere methode bedenken om de vangkans en de netopstelling zo aan te passen dat ze toch gevangen worden. Oude bekende boerenzwaluwen blijven soms hoog in de stal/ligbox rondvliegen en laten zich moeilijk vangen. De vangkans is vaak het groots tijdens de voederperiode van de jongen. Om ze te vangen spreek ik vaak met de bewoner af om de avond van tevoren (rond 23.00 uur) de invliegdeur en ramen etc, af te sluiten zodat ik de volgende morgen vroeg (06:00 -07.00 uur) de oude vogels kan pogen te vangen. In het voorjaar, kort na aankomst, verblijven mannetjes soms de gehele nacht buiten de broedschuur. Ook tijdens tweede legsels heb ik herhaalde malen meegemaakt dat mannetjes vlak na zonsopgang de stal al hebben verlaten, vrouwtjes blijven vaak dan achter bij nest met kleine jongen en of eieren. Dus mannen ontsnappen dus nogal eens aan de aandacht van ringers!

De slagpenrui van Nederlandse Boerenzwaluwen vindt (pen voor pen) in het overwinteringsgebied plaats.

De auteurs stellen duidelijk dat de boerenzwaluwen de slagpenrui in het overwinter gebied plaats vindt. Daar kan dan door de lezer worden verondersteld dat ze niet in Nederland al met de rui van de slagpennen kunnen beginnen. Dat is wel zo bij een klein aantal volwassen boerenzwaluwen. Het is met name in 2021 geweest dat ik in ons land in het ***Boerenzwaluw Journaal 11, 2021 op blz. 61-666*** (ie Bijlage) duidelijk een groot aantal gevallen in met name in november 2021 in Nederland, heb ik aangetoond met fotos dat er wel degelijk met de slagpenrui in ons land wordt begonnen. De ruiscores waren in november 2021 al ver gevorderd (ruiscores 14,20,24,31,31,30,30 en 34). Dergelijke ruiscores verwacht je eigenlijk in Afrika. In juli en augustus 2019 werden door mij ook al op de broedlokaties onder anderen te Warns en Oldeouwer slagpenrui vastgesteld. Slagpenrui bij boerenzwaluwen komt w.s. in ons land steeds meer voor. Een van de oorzaken zou kunnen zijn dat boerenzwaluwen hun overwintergebied proberen aan te passen (dichter bij zoeken) omdat de klimatologische omstandigheden (opwarming aarde) sterk aan het veranderen is. Verder is het ook zo dat ringers er nog weinig alert op zijn bij de eerste verschijnselen van slagpenrui omdat men dan bewust pennen moet gaan tellen, rui begint immers bij binnenste grote slagpen.

Foto © Jan de Jong **12-08-2019**. NLA. BH...30174. Warns-Friesland. Volwassen boerenzwaluw met actieve slagpen rui in de vleugel.

Het starten van de trek voordat de vleugelrui voltooid is, is voor Boerenzwaluwen een risicovolle strategie.

Als we meer weten over de klimatologische omstandigheden in de ruigebieden in Afrika van zowel de Nederlandse mannetjes als de vrouwtjes kunnen we iets meer zeggen. In het voorjaar, bij terugkeer uit het overwintergebied in ons land, moet er dan bewust door ringers op de mogelijke uitgestelde rui in de slagpennen gelet worden. Niet voltooide uitgestelde rui komt bij meer vogelsoorten (lange afstand trekkers) voor, o.a. bij de oeverzwaluw, doch ook hier is het m.i. zo dat daar heel weinig op gelet wordt door ringers in het voorjaar bij de aankomst op de broedplek. De blauwe bloedspeel is in voorjaar en op de broedplaatsen dan afgestorven en is geheel grijs van kleur en de pen is dood, duidelijk moet de verkorte pen dan te zien zijn.

Vervangingsrui van 1 of meerdere staartpennen kan zowel in het broedgebied bij boerenzwaluwen ook voorkomen evenals uitgestelde rui van partiele veren op o.a. de vleugeldekveren. De vervangingsrui wordt vaak alleen opgemerkt als bij iedere vangst gelet wordt op het nog (deels) groeien van voornamelijk de buitenste staartpen.

Vervangingsrui in het broedgebied van een of meerdere staartpennen komt vooral door gevechten met huismussen om territoria voor. Het betekent wel dat pennen die in Nederland vervangen worden groeien van het voedsel wat ze hier in ons land krijgen. Bij rui in Afrika krijgen ze nieuwe pennen van het voedsel wat ze daar krijgen. Het kan zijn dat bij de rui in Afrika (duurt normaal 120 -130 dagen) dat ze daar in die periode te maken krijgen met verslechterde voedselomstandigheden (*Bennie van den Brink e.a. 2000*). Bij verslechterde voedselomstandigheden kan de rui langer duren (155 – 190 dagen). Rui vertraging en verandering in voedselomstandigheden is m.i. soms duidelijk te zien in de veerstructuur van slagpennen. Vooral in de schacht zag ik dan lichte en donkere onderbrekingen.

Foto © Jan de Jong

29-07-2014. *Te Terwispel gevangen boerenzwaluw met in de buitenste staartpen duidelijk verkleuringen in de schacht. Deze verkleuringen/verzwakking ontstaat m.i. daar verandering in de voedselaanbodfase tijdens de groei van de staartpen. Deze verkleuringen in de schacht kunnen zowel tijdens de groei van individuele slagpennen (GS1 t/m 10) als in de 12 individuele staartpennen te zien zijn.*

Dat geconstateerd te hebben is dus de voedselsituatie/met name de insectenstand in zowel Afrika als in ons land van groot belang voor de boerenzwaluw. Vandaar ook dat ik in 2025 me als 75-jarige (!) nog heb aangesloten als vrijwilliger bij de DietBank van de Rijks Universiteit in Groningen en verzamel ik zoveel mogelijk poepjes van individuele nestjongen van boerenzwaluwen (en als het kan van oude vogels) om

deze door te sturen voor onderzoek naar de voedselkeuze van de vogels. Van 1 van de nestjongen uit het nest (die geringd worden) verzamel ik poepresten met daarin de resten van vele insectensoorten. In Groningen (RUG) kijken ze naar die resten en verzamelen zo de kennis aan insecten soorten die genuttigd zijn in een bepaalde periode/gebied.

Tot zover mijn reactie, later hopelijk meer over de DietBank.

Het is dus van groot belang dat we als ringers meer onderzoek doen aan insectenetende nestjongen in ons land. De insectenwereld hobbelt al een tijdje snel achteruit, door de al maar toenemende klimaatverandering. Hopelijk komt het Vogeltrekstation Wageningen en de Ringersvereniging eind dit jaar met een nieuw plan om het ringen van nestjongen (met name boerenwaluw!) Meer een boost te geven. Het DietBank onderzoek zou daar prachtig mee verbonden kunnen worden. Ook voor andere insecteneters zou dit een goede “vinger aan de pols” kunnen zijn om af en toename te kunnen verklaren in de zangvogel populaties.

Joure ,22 augustus 2025

Jan de Jong (75)

Boerenwaluw onderzoeker Friesland

Ringer 403 Vogeltrekstation Wageningen.

E-mail; j.d.jongringer403@home.nl

E.A. Borgerstraat 66 8501 NG Joure

Tel. 06 -82754279

Of 0513-414788

Foto © Roel Feenstra.

DietBank onderzoek aan boerenwaluwen in Oldekerk.

10. Aantekeningen op de ringplekken

Hieronder op alfabetische volgorde de aantekeningen die tijdens het ringen van de boerenzwaluwen op de verschillende lokaties zijn uitgevoerd. Soms is een foto toegevoegd. In de toegevoegde tabellen kan men per locatie de vangstresultaten en eventuele bijvangsten bekijken.

Bears

Boerenzwaluw			Geringd in 2025					Terug vangsten vóór 2025				
		totaal	m	vr	Onb.		pulli	m	vr	onb	terug	Eind
plaats	naam	geringd	n1kj	n1kj	n1kj	1kj	totaal	n1kj	n1kj	n1kj	totaal	totaal
Bears	Rijpma	11	2	6			3		1		1	12
Eind totaal	1 adres	11	2	6			3		1		1	12

Rijpma

13-04. De 1^e boerenzwaluwen gierden op 10 april door de schuur, doch een huisgenoot zag een week eerder op 3 april al een in het Bûthus (Jochum Rypma Bears).

21-05. Vanavond tussen 20.15 - 20.30 uur door Gerard Westerhuis 9 boerenzwaluwen gevangen in de schuur van Rijpma en 1 nestje met 3 jongen geringd. Een volwassen mannetje droeg zelfs een Belgische pootring.

Foto © Rijpma.

21-05-2025. Gerard Westerhuis bezig de vangsten van de boerenzwaluwen te verwerken.

15-10. Op 29 sept was het stil in de stal en waren de laatste 3 zwaluwen aan de lange reis begonnen neem ik aan, vorig jaar was dat al op 16 september. Er waren steeds 3 nesten bezet. Verder waren er nog nesten in het buthus, woonwagen en chalet (Jochum Rypma, Bears).

De Knipe

Boerenzwaluw			Geringd in 2025					Terug vangsten vóór 2025				
		totaal	m	vr	Onb.		pulli	m	vr	onb	terug	Eind
plaats	naam	geringd	n1kj	n1kj	n1kj	1kj	totaal	n1kj	n1kj	n1kj	totaal	totaal
De Knipe	Durkstra A.	7	2	5				7	5		12	19
Eind totaal	1 adres	7	2	5				7	5		12	19

A. Durkstra

07-05. Van 07:00 uur tot 08:20 uur met 2 x 3 m net voor de deuren gevangen. Nog weinig boerenzwaluwen aanwezig. Ik telde zeker 10 paar, daarvan had de helft van de vrouwtjes nog geen broedvlek (w.s. net aangekomen). Een van de mannetjes droeg een vreemde Nederlandse pootring en was op 28-07-2024 te Bontebok geringd bij van der Meer op ruim 1,5 km afstand van Durkstra. Na 07 mei helaas dit jaar de paardenstal van Durkstra niet weer bezocht.

Delfstrahuizen

Boerenzwaluw			Geringd in 2025					Terug vangsten vóór 2025				
		totaal	m	vr	Onb.		pulli	m	vr	onb	terug	Eind
plaats	naam	geringd	n1kj	n1kj	n1kj	1kj	totaal	n1kj	n1kj	n1kj	totaal	totaal
Delfstrahuizen	Troelstra A.	25	4	5		4	12				0	25
Eind totaal	1 adres	25	4	5		4	12				0	25

Bijvangsten Boerenzwaluw project			Bijvangsten in 2025					Terug vangsten vóór 2025				
plaats	Delfstrahuizen	totaal	m	vr	Onb.		pulli	m	vr	onb	terug	Eind
naam	soort	geringd	n1kj	n1kj	n1kj	1kj	N	n1kj	n1kj	n1kj	totaal	totaal
A. Troelstra	gr. vliegenvanger	5					5					5
	huismus	1	1									1
Eind totaal	2 soorten	6	1				5					6

A. Troelstra

09-04. Wat de boerenzwaluwen betreft heb ik ze eerst gezien dit jaar op 29 maart, dat ze de schuur uitvlogen. (Alex en Rita Troelstra)

04-05. Boerenzwaluwen zijn druk aan het nesten bouwen en huiszwaluwen zijn er wel een paar (o.a. op geluid met app waargenomen) maar nog geen bouwactiviteiten gezien (Alex en Rita Troelstra).

23-05. We hebben vanmiddag even in de schuur bij de zwaluwen gekeken. De stand is alsnog zo; 2 nesten met jongen, 3 nesten met eieren (6, 6, 2), 1 in aanbouw (Alex en Rita Troelstra).

06-06. Vanmorgen bij Rita en Alex Troelstra tussen 07:45 – 09:30 uur met 2 x 3 m mistnet gevangen in de grote loods met kippenschuur. Zeker 6 paar boerenzwaluw aanwezig. Er waren nog drie nesten met elk 6 eieren. Van 1 nest vlogen er al eerste jaars rond (boven in de schuur), hiervan 4 gevangen en geringd. Van 2 nesten een DietBank monster verzameld van elk 1 nestjong. Naast de woning zat een nestje van de grauwe vliegenvanger met 5 jongen, deze geringd en een poepmonster verzameld van 1 nestjong voor de

DietBank. In de kippenschuur zaten ook diverse huismussen, hiervan 1 mannetje kunnen vangen en ringen. De huismussen komen op het voer voor de kippen af. Van 1 witte kwikstaart paar waren de jongen in een nestkastje aan de muur net uitgevlogen. Bij de grote vijver heeft dit jaar een paartje mandarijneend gebroed in een nestkast.

Foto © Rita Troelstra.

06-06-2025. Nestje met 6 boerenzwaluw eieren.

16-09. Even een korte

“update”; Boerenzwaluwen zijn nog steeds volop aanwezig, zowel rond het erf alsook in de schuur. Het aantal nesten is nadat je hier geweest bent nog fors uitgebreid tot minstens 10.

Wat we zelf een enigszins verrassende observatie vonden was een koekoek die een paar dagen geleden hier vlakbij naast een boom op de grond zat te foerageren. Ook behoorlijk laat in het jaar (Alex en Rita Troelstra).

Goingarijp

Boerenzwaluw			Geringd in 2025					Terug vangsten vóór 2025				
		totaal	m	vr	Onb.		pulli	m	vr	onb	terug	Eind
plaats	naam	geringd	n1kj	n1kj	n1kj	1kj	totaal	n1kj	n1kj	n1kj	totaal	totaal
Goingarijp	Bloemers I.	86	14	12		30	30	4	10*		14	100
Eindtotaal	1 adres	86	14	12		30	30	4	10		14	100

* het ene vrouwtje wat op 13 mei in de garage gewond werd gevonden meegerekend bij de terugvangst.

I. Bloemers

08-04. Vanaf 26 maart zijn de boerenzwaluwen bij ons in Goingarijp weer terug (Ineke Bloemers).

13-05. Ineke Bloemers vindt in de garage een gewonde geringd (NLA. BR...54775) vrouwtje boerenzwaluw en heeft deze naar de Fûgelhelling in Ureterp gebracht. De vogel is daar helaas de volgende dag gestorven.

27-06. Vanmorgen om 05:10 uur al aanwezig om snel de invliegsleuf boven de deur aan de achterzijde van de garage af te sluiten met een speciale plank bevestigd aan een uitschuifbare ramenwischerstok zodat de aanwezige oude en vliegvlugge eerste jaars boerenzwaluwen in de garage niet vroegtijdig konden ontsnappen. Alleen 1 van de twee holenduiven wist voortijdig de garage te verlaten. In de garage hebben ze namelijk een nest gebouwd op het plastic zeildoek wat bij de deur gespannen was. Na het plaatsen van de speciale plank meteen voor het opbergschuurtje aan de zuidzijde van de garage met 1 x 3 m mistnet 2 volwassen boerenzwaluwen gevangen. Daarna met 1 x 6m (hoog) en 1 x 3m mistnet (laag erachter) voor de schuifdeur van de garage gevangen en de jonge en oude vogels gevangen. Geringd totaal 59 [13 man/11 vrouw/22 eerste jaars/13 pulli [4-4-5] en 13 volwassen terugvangsten [9 x vrouw en 4 x man].

Foto © Jan de Jong

27-06-2025. De invliegsleuf aan de achterzijde van de garage direct bij aankomst tijdelijk afgesloten.

Nog zeker 4 nesten met eieren aanwezig [3 x 3, 1 x 4]. Van veel eerste jaars boerenzwaluwen waren de slagpennen nog niet volledig uitgegroeid. Tenminste 22 broedpaar aanwezig. Met 72 vogels vanmorgen een geslaagde proef. Een van de terugvangsten droeg een pootring afkomstig uit Rotsterhaule bij F. Venema vandaan. Deze vogel was op 24-07-2024 daar als nestjong geringd en als volwassen vrouw met een broedvlek bij Ineke Bloemers teruggevangen, op een afstand van ruim 10,5 km.

30-06. Gister vond ik 2 dode jonge zwaluwen in de schuur. Ze waren beide geringd. BU...01752 en BU...01756 (Ineke Bloemers).

09-08. Vanmorgen al om 6 uur aanwezig bij de garage. Zelfde methode als op 27 juni toegepast met 1 x 6 m en 1 x 3 m net. Veel eerste jaars van eerdere legfels en diverse oude vogels waren al vertrokken naar de slaappleatsen. Vanmorgen geringd; 1 man/1 vrouw/8 eerste jaars en 17 nestjongen [3 x 3 en 2 x 4]. Van 1 nest (B25) een poepmonster voor de DietBank verzameld. Verder nog 9 volwassen boerenzwaluwen teruggevangen (6 vrouw en 3 man), deze vogel waren alle 9 op 27 juni ook al geringd of gevangen. Aanwezig tot 08:30 uur.

Foto © Jan de Jong

09-08-2025. Met zoveel boerenzwaluw nesten in een kleine garage is het moeilijk om alles te beschermen. Binnen een paar weken zitten de fietsen onder de poepresten van jonge zwaluwen.

Haskerhorne

Boerenzwaluw			Geringd in 2025					Terug vangsten vóór 2025				
		totaal	m	vr	Onb.		pulli	m	vr	onb	terug	Eind
plaats	naam	geringd	n1kj	n1kj	n1kj	1kj	totaal	n1kj	n1kj	n1kj	totaal	totaal
Haskerhorne	Hoekstra J.	62	20	23		19		11	15		26	88
Eind totaal	1 adres	62	20	23		19		11	15		26	88

Bijvangsten Boerenzwaluw project			Bijvangsten in 2025					Terug vangsten vóór 2025				
plaats	Haskerhorne	totaal	m	vr	Onb.		pulli	m	vr	onb	terug	Eind
naam	soort	geringd	n1kj	n1kj	n1kj	1kj	N	n1kj	n1kj	n1kj	totaal	totaal
J. Hoekstra	huismus	1	1									1
Eind totaal	1 soort	1	1									1

J. Hoekstra

11-04. Ze zijn weer gearriveerd op de Lange Ekers in Haskerhorne. Weliswaar nog niet allemaal, maar een aantal zie ik vliegen en hun nest inspecteren (Jolanda Hoekstra-van Loo).

24-05. Van 07:30 -10.15 uur met 2 x 3 m net gevangen voor schuifdeur. In totaal zijn er 47 boerenzwaluwen gevangen (21 man/26 vrouw) en 1 vrouw huismus. Van de boerenzwaluw zijn 14 man en 14 vrouw geringd en 7 man/12 vrouw teruggevangen van voorgaande jaren. Van de terugvangsten kwamen er 10 uit 2024/3 uit 2023/5 uit 2022 en 1 uit 2021. Op zolder werd 1 dode ongeringde eerste jaars boerenzwaluw (opgedroogd/2024) gevonden. In totaal waren er zeker een 70 boerenzwaluwen aanwezig in de hoge schuur, de vogels bleven vaak hoog in de schuur rondvliegen. In de schuur waren opvallend weinig huismussen aanwezig.

Foto © Jan de Jong

10-07-2025. In de schuur vliegen de boerenzwaluwen snel naar boven in het puntdak waar ze zich veilig wanen tegen indringers.

10-07. Vanmorgen van 07:15 – 09:40 uur met 2 x 3m net gevangen in schuur. In totaal 34 nieuw geringd (19 x eerste jaars/6 man en 9 vrouw) en 7 nieuwe eigen terug gevangen uit voorgaande jaren (3 man en 4 vrouw). Elf boerenzwaluwen droegen al een ring die eerder op 24 mei al teruggevangen zijn. Ook vanmorgen bleven veel vogels (met name eerste jaars) hoog in de schuur rondvliegen. Van 1 volwassen man zijn poepresten verzameld voor de DietBank. Het aantal broedparen in deze schuur is zeker 38 paar.

Hempens

Boerenzwaluw			Geringd in 2025					Terug vangsten vóór 2025				
		totaal	m	vr	Onb.		pulli	m	vr	onb	terug	Eind
plaats	naam	geringd	n1kj	n1kj	n1kj	1kj	totaal	n1kj	n1kj	n1kj	totaal	totaal
Hempens	Boer de P.	8	4	4							0	8
Eind totaal	1 adres	8	4	4							0	8

Bijvangsten Boerenzwaluw project			Bijvangsten in 2025					Terug vangsten vóór 2025				
plaats	Hommerts	totaal	m	vr	Onb.		pulli	m	vr	onb	terug	Eind
naam	soort	geringd	n1kj	n1kj	n1kj	1kj	N	n1kj	n1kj	n1kj	totaal	totaal
P.de Boer	huismus	2		2	2							4
	oeverzwaluw	30	11	13	6				1		1	31
Eind totaal	2 soorten	32	11	15	8				1		1	35

P.de Boer

02-05. Op 8 april zijn de boerenzwaluwen teruggekomen. Er was direct een groepje van 10 en ze hadden veel lawaai in de schuur, geweldig. Er zijn ondertussen al veel meer. Ook de oeverzwaluw wand is druk bezocht, zie wel een 50 a 60 rondvliegen. Ergens aan de opvaart zit een ijsvogel. Deze week zelfs een roerdomp gehoord (Pieter en Nellie de Boer).

14-05. Vanmorgen van 07:00 – tot 09:45 uur aanwezig. Met 1 x 3m net voor schuurdeur en 1 x 6 m net in loods gevangen. In totaal 8 boerenzwaluw (4 man/4 vrouw) gevangen en geringd. In totaal zeker 5 paar boerenzwaluw aanwezig (3 in schuur en 2 in loods). Verder nog 4 huismus (2 man/2 vrouw) gevangen en geringd. Op het erf broedt een paartje ijsvogel en in de nestkist zit een paartje torenvalk met jongen. Op het zand midden in de paardenlesbak broedt een scholekster.

Vanmorgen ook een 12 meter net voor de broedwand (40 nestgangen bewoond) van de oeverzwaluw wand gezet. Een 15 meter net was beter geweest doch dat toevallig niet meegenomen. In totaal zijn er 31 oeverzwaluwen gevangen (12 man/13 vrouw en 6 volwassen). Een hiervan (volwassen vrouw) was een terugmelding van elders en geringd op 20 juli 2024 als nestjong bij de Houkepoort te Sneek op ruim 19 km van Hempens door ringer Johannes Ruurd Fokkens.

Hommerts.

Boerenzwaluw			Geringd in 2025					Terug vangsten vóór 2025				
		totaal	m	vr	Onb.		pulli	m	vr	onb	terug	Eind
plaats	naam	geringd	n1kj	n1kj	n1kj	1kj	totaal	n1kj	n1kj	n1kj	totaal	totaal
Hommerts	Koopmans K.	32	13	6		4	9				0	32
	Zonderland A.	73	7	6		7	53	6	7		13	86
Eind totaal	2 adressen	105	20	12		11	62	6	7		13	118

Foto © Jan de Jong

28-07-2025. In de boerderij van Koopmans met nog een oude grupstal broeden veel boerenzwaluwen, ze komen alle binnen via de deur rechtsonder op foto (nog net zichtbaar).

Bijvangst Boerenzwaluw project			Bijvangst in 2025					Terug vangsten vóór 2025				
plaats	Hommerts	totaal	m	vr	Onb.		pulli	m	vr	onb	terug	Eind
naam	soort	geringd	n1kj	n1kj	n1kj	1kj	N	n1kj	n1kj	n1kj	totaal	totaal
Zonderland	huismus	1		1								1
	spreeuw	6	4	1		1						6
Eind totaal	2 soorten	7	4	2		1						7

K. Koopmans

28-07. Vanmorgen van 07:15 – 09:30 uur aanwezig en gevangen met 2 x 3m net in schuur en later in de morgen met 1 x 3 m in een van de ligboxen aan de andere kant van de weg. In totaal zijn er 32 boerenzwaluwen geringd (13 man/6 vrouw/4 eerste jaars en 9 pulli (2 nesten/4-5 jongen). Van de jongen zijn 2 poepmonsters verzameld voor de DietBank. De meeste boerenzwaluwen zaten in de schuur, de vogels in de ligboxen lieten zich moeilijk vangen door de lichtinval van de zon op dat moment. In de meest noordelijke ligbox broedt 1 paartje holenduiven en er waren flink wat spreeuwen en huismussen aanwezig. Deze huismussen en spreeuwen vliegen weg door de ventilatieopening boven in de ligbox en lieten zich moeilijk vangen. Helaas waren veel eerste jaars boerenzwaluwen in de schuur al uitgevlogen vanmorgen.

Foto © Jan de Jong

28-07-2025. Door de schuifdeuren in de ligbox komen de boerenzwaluwen gemakkelijk binnen.

A. Zonderland

07-04. De eerste zwaluwen rond de stal zijn 4 april gesignaleerd. De eerste zwaluwen in de stal vandaag 7 april (André Zonderland).

07-06. Vanmorgen tussen 7:15 – 9:55 uur met 2 x 3m net gevangen voor de schuifdeuren. In totaal 41 boerenzwaluwen geringd (4 x 1kj/6 man/5 vrouw/26 nestjongen uit 5 nesten [4-5-5-6-6]). Van 3 nesten zijn poepmonsters verzameld voor de DietBank. Verder 11 boerenzwaluwen teruggevangen van voorgaande jaren (5 man en 6 vrouw). Ook 1 vrouw huismus geringd.

26-06. Een eerste jaars geringde boerenzwaluw (NLA. BU...01425) dood gevonden op zolder door Andre Zonderland. De vogel was als nestjong geringd in nest 6 op 7 juni 2025 in de stal van Zonderland.

16-07. Een volwassen vrouw boerenzwaluw met ring (NLA. BU...01401) is vers dood als verkeersslachtoffer voor de woning op de weg gevonden door Andre Zonderland Krimwei 1 Hommerts. Was ie mogelijk op weg naar de bloemenweide om insectenvoedsel voor de jongen en is ie in botsing gekomen met een passerende auto, we zullen het niet weten? Automobilist heeft het w.s. niet gemerkt!

24-07. Vanmorgen tussen 08:30 – 09:30 uur alleen nestjongen geringd. In totaal 23 nestjongen geringd (5-2-4-4-5-3) en van 5 nesten poepmonsters verzameld voor de DietBank. Aan de woning begint 1 paar huiszwaluw met het bouwen van een nest. Veel zwaluwen jagen op insecten boven het land. Andre heeft een perceel naast de mais ingezaaid met een bloemenmengsel en daar komen veel insecten op af. Twintig soorten bloemzaad via het Agrarisch Collectief Westergoo verkregen.

Foto © Jan de Jong

28-07-2025. De hele strook met ingezaaid bloemenmengsel is een rijke voedsel aanvulling voor de boerenzwaluwen, veel insecten komen op het gevarieerde aanbod van de bloemen af.

03-08. Twee geringde nestjongen (NLA. BT...72781 en 782) dood onder nest gevonden in de stal door Andre Zonderland. Beide nestjongen zijn op 24 juli 2025 geringd in nest DB20 en waren toen 8 dagen oud. Jammer, van 1 van de twee (BT...72781) was op 24 juli ook nog een poepmonster verzameld voor de DietBank.

04-08. Vanmorgen tussen 07:20 - 09:15 uur gevangen met 2 x 3 m net voor de schuifdeuren. In totaal zijn er 9 boerenzwaluwen geringd (3 eerste jaars, 1 man, 1 vrouw en 1 nestje met 4 jongen). Van de spreek zijn er 6 geringd (4 man, 1 vrouw en 1 eerste jaars), alle spreekuilen waren in de slagpenruil. Er werden 11 boerenzwaluwen terug gevangen, hierbij waren 2 die niet eerder dit jaar in de stal werden gecontroleerd (1 x man/1 x vrouw). Een van de teruggevangen boerenzwaluwen met ring NLA. BU...01142 bleek afkomstig uit Haskerhorne uit de schuur van Jolanda Hoekstra en was daar op 24 mei 2025 geringd als volwassen man! Deze vogel zwerft dus in een ruime omgeving om en is ruim 11 km van de plek waar ie dit jaar geringd werd. Kennelijk aangetrokken door het geluid van de boerenzwaluw wat in de stal gedraaid werd.

Fotos © Andre Zonderland

04-08-2025. Renske Zonderland haalt een vogel voorzichtig uit het net en kijkt toe hoe de vogel verwerkt wordt in de administratie.

Verslag van Renske.

Hallo ik ben Renske Zonderland. Ik ben 8 jaar oud. Jan de Jong kwam naar onze boerderij om zwaluwen te ringen. Ik kreeg ook veel informatie over de zwaluwen. Ik had de zwaluwen uit het net gehaald. Jan de Jong heeft ze gemeten en gewogen en natuurlijk geringd. Ik mocht ze weer loslaten. We hadden meer dan 30 zwaluwen gevangen. Sommige hadden al een ringetje en sommige niet. Soms vingen we ook een mus of een spreeuw. Ik vond het erg leuk met zwaluwen mussen en soms ook spreeuwen. Ik had wel vaker met Jan de Jong geringd. En ik heb samen met hem zwaluwnesten geteld op de boerderijen bij ons in de buurt. Ik heb ook mijn spreekbeurt over een zwaluw gedaan op school. Ik had ook nog een erg goed cijfer gehaald, namelijk een 9.2. Groeten Renske Zonderland.

01-09. Zeker nog 4 nesten aanwezig met jongen in ligbox (André Zonderland).

02-09. Nog 4 nesten met jongen aanwezig, van 1 nest zijn de jongen nu een 8 dagen oud. De rest van de nesten zitten (te) hoog (André Zonderland).

27-09. De laatste zwaluwen zijn gisteren (26 september 2025) uit de stal vertrokken. Op 16 september waren de laatste jongen uit het nest gevlogen (André Zonderland).

Joure

Boerenzwaluw			Geringd in 2025					Terug vangsten vóór 2025				
		totaal	m	vr	Onb.		pulli	m	vr	onb	terug	Eind
plaats	naam	geringd	n1kj	n1kj	n1kj	1kj	totaal	n1kj	n1kj	n1kj	totaal	totaal
Joure	Gildemacher K.	19	4	6		1	8	2			2	21
Eind totaal	1 adres	19	4	6		1	8	2			2	21

K. Gildemacher

05-04. De eerste boerenzwaluw is hier op 4 april aangekomen in de vroege ochtenduren. Dat is een week eerder dan vorig jaar. Vorig jaar zijn er 25 jongen geboren (Karel en Artina Gildemacher).

18-04. Er zijn hier inmiddels 8 paren aanwezig, druk bezig met nest bouwen, ook op bestaande nesten. Ben daar erg wijs mee (Artina Oppenhuizen).

14-07. Vanmorgen tussen 7:40 – 9:20 uur met 1 x 3 en 1 x 12 m net voor de deur 11 boerenzwaluw gevangen (5 man en 6 vrouw), daarbij waren twee controle vangsten (beide mannetjes). Drie man en 6 vrouw zijn geringd. Verder in schuur nog 1 nest met 4 jongen geringd, van 1 jong poepje verzameld voor de DietBank. Een van de boerenzwaluwen die al een ring droeg met een Belgische pootring daarvan hebben we nog geen bericht ontvangen. De andere was als nestjong geringd op 2 juni 2023 bij Frida en Menno Visser in Snikzwaag. Zowel in de garage als de schuur zaten nestjes, en ook diverse onder de open serre.

24-08. Het is hier een geweldig jaar geweest. Er zijn 53 jongen geboren en er komt nog wat bij. In het Buthus lagen gisteren 4 dopjes op de grond. Er zijn niet veel jongen gesneuveld, een of twee die tegen de ruiten vlogen. De eerste jongen van eerste leg zijn al vertrokken. De 2e leg jongen zijn hier nog, ze wachten op de laatsten. Wat een succes hier! (Artina Oppenhuizen).

30-08. Vanmorgen tussen 7:50 – 8:15 uur nog een nestje met 4 jongen van 7 dagen oud geringd in de schuur. Van een jong poepje verzameld voor de DietBank. In de garage vlogen 2 boerenzwaluwen tegen het raam! Beide met de hand gepakt en geringd, 1 x eerste jaars en 1 x adult man.

27-09. Nog twee boerenzwaluwen aanwezig, 1 in schuur en 1 in garage (Karel en Artina Gildemacher).

29-09. Nu zijn beide boerenzwaluwen vertrokken en de schuur is leeg (Karel en Artina Gildemacher).

Jutrijp

Boerenzwaluw			Geringd in 2025					Terug vangsten vóór 2025				
		totaal	m	vr	Onb.		pulli	m	vr	onb	terug	eind
plaats	naam	geringd	n1kj	n1kj	n1kj	1kj	totaal	n1kj	n1kj	n1kj	totaal	totaal
Jutrijp	Groenveld R.	121	12	10		18	81	6	7		13	134
Jutrijp	Jong de H.J.	9	2	7				3	5		8	17
Eindtotaal	2 adressen	130	14	17		18	81	9	12		21	151

Bijvangst Boerenzwaluw project			Bijvangst in 2025					Terug vangsten vóór 2025				
plaats	Jutrijp	totaal	m	vr	Onb.		pulli	m	vr	onb	terug	Eind
naam	soort	geringd	n1kj	n1kj	n1kj	1kj	N	n1kj	n1kj	n1kj	totaal	totaal
Groenveld R.	spreeuw	5	1			4						5
De Jong H.J.	huismus	0						2	2		4	4
Eind totaal	2 soorten	5	1			4		2	2		4	9

R. Groenveld

18-04. Bij ons zijn de eerste boerenzwaluwen aangekomen, op zondag 6 april 2 zwaluwen, op maandag 7 april 2 zwaluwen en vrijdag 11 april 2 zwaluwen. De grote groep moet nog komen (Rink Groenveld, Jutrijp).

21-05. Van 06:45 – 09:45 uur met 2 x 3 m net achter (voor en achterdeur ligbox) en 1 x 12 meter voor kalverstal. In totaal zijn er 30 boerenzwaluwen gevangen (15 man/15 vrouw). 13 ervan droegen al een ring uit voorgaande jaren (7 vrouw en 6 man). Drie uit 2022 /twee uit 2023 en 8 uit 2024. Een van de boerenzwaluwen was op 26 juli 2023 als volwassen vrouw in de stal van Andre Zonderland geringd. Vanmorgen weinig huismussen in de stal gezien, wel enkele spreeuwen die snel vertrokken via de opening in de noknaald van de boerderij. Er was 1 holenduif aanwezig. Er waren met name in de kalverstallen nog zeker 8 nesten met eieren en enkele nesten met kleine jongen van 1 a 2 dagen. Vanmorgen door Silvan Groenveld assistentie gehad, tot hij naar school moest. Enkele boerenzwaluwen met ring hebben we een naam gegeven (6). Eens kijken hoeveel er volgend jaar van deze 6 (2 man /4 vrouw) teruggevangen worden in de stal.

05-06. Vanmorgen van 08:30 - 10:15 uur vooral nestjongen geringd in kalverstal. Acht nesten met totaal 34 pulli geringd (1 x 3, 4 x 4 en 3 x 5). 12 nesten genummerd en leeg. Verder nog 1 nest met 3ei en 1nest met 4 jongen van 2 dagen. Van 4 nesten DietBank poepjes verzameld.

Foto © Jan de Jong

05-06-2025. Aan de balken bij de kalveren zitten veel nesten met jonge boerenzwaluwen.

24-07. Vanmorgen van 07:00 – 08:20 uur **9** nesten met totaal 34 nestjongen geringd (1 x 5, 6 x 4, 1 x 3 en 1 x 2). Ook nog 1 x eerste jaars met hand gepakt in stal. Verder nog 1 x 3 ei, 1 x 4ei, 1 x 4p va 2 dagen en 1 x 4 p van 3 dagen. Niet met mistnet gevangen.

11-08. Van 07:30 – 09:50 uur met 2 x 3 m en 1 x 12 m net in ligbox 22 boerenzwaluw geringd (17 x 1kj, 3 x man en 2 x vrouw). En een 12-tal eigen terugvangsten van dit jaar. Verder in 4 nesten totaal 13 pulli geringd (1 x2, 1 x 3 en 2 x 4). Van 2 nesten DietBank poepjes verzameld. Achter in de stal met 3 m net ook 5 spreek geringd (2 x man eerste jaars, 1 x vrouw eerste jaars en 1 x man na 1kj).

H.J.de Jong

05-06. Vanmorgen tussen 07:20 – 08:20 uur met 2 x 3m net gevangen in schuur en voor openraam in hok. Er werden totaal 17 boerenzwaluwen gevangen (5 man/12 vrouw), hiervan zijn geringd 2 man en 7 vrouw. Verder nog 4 huismussen met ring terug gevangen uit voorgaande jaren in schuur (2 man/2 vrouw). De ligbox in afgesloten en het vee is weg. Er komt een caravan opslag in en de ligbox wordt helemaal aangepast. Zeker nog 12 paar boerenzwaluw aanwezig in schuur (9) en kalverstal (3).

Langweer

Boerenzwaluw			Geringd in 2025					Terug vangsten vóór 2025				
		totaal	m	vr	Onb.		pulli	m	vr	onb	terug	Eind
plaats	naam	geringd	n1kj	n1kj	n1kj	1kj	totaal	n1kj	n1kj	n1kj	totaal	totaal
Langweer	Rijpkema S.J.	19	7	8		4					0	19
Eind totaal	1 adres	19	7	8		4					0	19

Bijvangsten Boerenzwaluw project			Bijvangsten in 2025					Terug vangsten vóór 2025				
plaats	Langweer	totaal	m	vr	Onb.		pulli	m	vr	onb	terug	Eind
naam	soort	geringd	n1kj	n1kj	n1kj	1kj	N	n1kj	n1kj	n1kj	totaal	totaal
Rijpkema S.J.	huismus	1	1									1
	oeverzwaluw	81	19	20	2	40					22	103
	spreek	2	1			1						2
	winterkoning	1		1								1
Eind totaal	4 soorten	85	21	21	2	41					22	107

S.J. Rijpkema

04-07. Vanmorgen van 06:30 – 09:50 uur aanwezig. Assistentie van Germ Wierstra en Cor van der Meer. Eerst netten (1 x 15m/1 x 10m en 1 x 6 m) voor de oeverzwaluw zandwand gezet om wat oeverzwaluwen te vangen. Er zaten een 60 nestgangen waar er zeker 45 van bewoond waren. In totaal 58 oeverzwaluwen gevangen, hiervan 48 geringd (19 x 1kj/14 vrouw/14 man en 1 volwassen) en 10 terugvangsten (7 x vrouw/2 x man en 1 x 1kj). Ook een volwassen vrouw **winterkoning** in net voor de wand! Voor de terugvangsten zie verslag oeverzwaluw onderzoek in Langweer. Door de vele vangsten (niet verwacht!) van de oeverzwaluwen ben ik er niet aan toe gekomen om in de schuur te vangen op boerenzwaluwen. Er waren bij de paardenstal zeker een 7-tal paar boerenzwaluwen en in de ligbox zaten ook nog diverse paren.

Veel spreeuwen en diverse huismussen in de ligbox aanwezig. Verslag van de oeverzwaluwen apart weergegeven zie na 06-08.

06-08. Vanmorgen om 06:45 uur aanwezig om met 1 x 12 m en 1 x 10 m mistnet met geluid voor de

Kolonie Langweer S.J. Rijpkema			
Gevangen oeverzwaluwen 2025			
	Geringd	Terugvangst	Totaal
Man	19	9	28
Vrouw	20	10	30
Volwassen	2	0	2
Eerste jaars	40	1	41
Totaal	81	20	101

oeverzwaluw wand in totaal 55 gevangen, hiervan 33 geringd (21 x 1kj, 6 x vrouw, 5 x man en 1 volwassen). Assistentie van Germ Wierstra en Cor van der Meer. Ook 22 teruggevangen. In de schuur/paardenstal met 1 x 6 m net 19 boerenzwaluwen gevangen (7 x man/8 x vrouw/ 4 x 1kj). Verder met 2 x 3m met voor hoge schuifdeur gevangen en 1 x man huismus en 2 spreeuw geringd. Bij de ligbox veel zon op de netten. Veel spreeuwen binnen in ligbox doch ze vlogen massaal tegen het net (net plat) en verdwenen naar buiten. Andere keer proberen met de schuifdeur dicht en

vangen bij koeien uitgang aan de noordoostzijde stal.

Oeverzwaluw onderzoek in 2025 te Langweer.

Germ Wierstra uit Langweer ontdekte bij toeval tijdens een fietstochtje bij boer Sietse en Maaïke Rijpkema in Langweer dat er oeverzwaluwen broeden in een zandwal op het boerenerf. Germ telde 60 nestgangen waarvan er zeker een 45 bezet waren.

Foto © Jan de Jong

4 juli 2025. De oeverzwaluwen hebben spontaan nestgangen gemaakt in een bult zand op het erf van Sietse en Maaïke Rijpkema in Langweer. Ook aan de linkerkant van de bult hebben de oeverzwaluwen enkele nestgangen gemaakt.

Vangsten

Ook vlogen er bij de boerderij een flink aantal boerenzwaluwen rond. Reden te meer om toestemming te vragen aan boer Rijpkema om de vogels te mogen ringen en onderzoeken. Op 4 juli en 6 augustus zijn er in totaal 121 oeverzwaluwen gevangen, daarvan zijn er 81 geringd en 20 terug gevangen van andere broedplaatsen. Zie Tabel. Op 4 juli van 06:30 – 09:50 uur in de ochtend met 1 x 15 m/1 x 6 m en 1 x 10 meter mistnet samen met Germ Wierstra en Cor van der Meer voor de wand gevangen. Die ochtend maar liefst 58 vogels in de netten gekregen, hiervan droegen er tien een pootring van andere lokaties! Ook een volwassen winterkoning vrouwtje in het net voor de wand. Het bleek ook een belangrijke dag omdat ik deze ochtend mijn 100.000^e vogel voor het Vogeltrekstation in Wageningen ringde. Een vrouwtje oeverzwaluw met ringnummer CAA...634 gaat de boeken in als mijn 100.000^e. Op 6 augustus hebben we tijdens het ringen van boerenzwaluwen en spreeuwen in de boerderij ook twee netten (1 x 12 en 1 x 10 m) voor de oeverzwaluw nesten gezet met geluid erbij. Naast de oeverzwaluwen vingen we met mistnetten in de ligbox en paardenstal nog een flink aantal boerenzwaluwen (19), 2 spreeuwen en 1 huismus.

Terugmeldingen

De 20 terugmeldingen kwamen uit allerlei richtingen binnen. Verste was de vogel die op 11 juli 2024 in Utrecht geringd werd bijna een jaar later terug gevangen in de zandwand bij Rijpkema. Het bleek dat van de tien terugvangsten er 7 uit de kolonie De Twigen te Joure afkomstig waren.

Ring Nummer	Geslacht leeftijd	Vangst datum	Ring plaats	Terug meldt datum	Plaats terug gemeld	Geslacht leeftijd	Afstand in km	Tijd in dagen
AND...349	O lkj	11-7-2024	Utrecht	4-7-2025	Langweer Rijpkema	V nalkj	105,761	358
ANF...719	M nalkj	29-6-2024	Joure De Swel	21-6-2025	Joure De Twigen	M nalkj	3,468	357
ANF...719	M nalkj	29-6-2024	Joure De Swel	6-8-2025	Langweer Rijpkema	M nalkj	7,498	403
ANF...928	V nalkj	21-6-2025	Joure De Twigen	6-8-2025	Langweer Rijpkema	V nalkj	4,132	46
ANF...935	M nalkj	21-6-2025	Joure De Twigen	6-8-2025	Langweer Rijpkema	M nalkj	4,132	46
ANF...948	V nalkj	21-6-2025	Joure De Twigen	4-7-2025	Langweer Rijpkema	V nalkj	4,132	13
AVR...295	V nalkj	26-5-2025	Marknesse	4-7-2025	Langweer Rijpkema	V nalkj	28,64	39
BX...29941	O nestj	29-5-2024	Sneek Houkepoort	4-7-2025	Langweer Rijpkema	M nalkj	6,344	401
BX...29941	O nestj	29-5-2024	Sneek Houkepoort	6-8-2025	Langweer Rijpkema	M nalkj	6,344	434
BX...37594	O nestj	28-7-2024	Sneek Houkepoort	21-6-2025	Joure De Twigen	M nalkj	8,559	328
BX...37594	O nestj	28-7-2024	Sneek Houkepoort	6-8-2025	Langweer Rijpkema	M nalkj	6,344	374
BX...71751	O nestj	30-5-2025	Sneek Houkepoort	4-7-2025	Langweer Rijpkema	O lkj	6,344	35
CAA...012	V nalkj	21-6-2025	Joure De Twigen	4-7-2025	Langweer Rijpkema	V nalkj	4,132	13
CAA...034	M nalkj	21-6-2025	Joure De Twigen	6-8-2025	Langweer Rijpkema	M nalkj	4,132	46
CAA...053	M nalkj	21-6-2025	Joure De Twigen	6-8-2025	Langweer Rijpkema	M nalkj	4,132	46
CAA...502	M nalkj	21-6-2025	Joure De Twigen	6-8-2025	Langweer Rijpkema	M nalkj	4,132	46
CAA...503	V nalkj	21-6-2025	Joure De Twigen	4-7-2025	Langweer Rijpkema	V nalkj	4,132	13
CAA...526	V nalkj	21-6-2025	Joure De Twigen	6-8-2025	Langweer Rijpkema	V nalkj	4,132	46
CAA...529	M nalkj	21-6-2025	Joure De Twigen	4-7-2025	Langweer Rijpkema	M nalkj	4,132	13
CAA...546	V nalkj	21-6-2025	Joure De Twigen	6-8-2025	Langweer Rijpkema	V nalkj	4,132	46
CAA...548	V nalkj	21-6-2025	Joure De Twigen	4-7-2025	Langweer Rijpkema	V nalkj	4,132	13
CBP...082	M nalkj	8-6-2024	Goingarip	6-8-2025	Langweer Rijpkema	M nalkj	6,823	424
CBP...086	V nalkj	8-6-2024	Goingarip	4-7-2025	Langweer Rijpkema	V nalkj	6,823	391

Toen we op 18 juli in de Twigen voor de tweede keer wilden vangen bleek dat alle broedvogels plotseling verdwenen waren. Kennelijk is dan een groot deel (meer dan 90%) vertrokken na 21 juni toen we bezoek hadden van een torenvalk (broed er) en een boomvalk bij de kolonie in Joure. De jagende boomvalk pakte toen een jonge oeverzwaluw nadat wij hem losgelaten hadden. Al met al een zeer succesvolle ringplek wat oeverzwaluwen en boerenzwaluwen aangaat. Hopelijk keren in 2026 een flink aantal terug naar deze locatie en kunnen we van veel vogels controleren of ze de reis van en naar Afrika hebben overleefd. Met dank aan Maaïke en Sietse Rijkema voor de toestemming om vogels op hun erf te mogen ringen en Germ Wierstra en Cor van der Meer voor de assistentie bij het vangen en ringen van de vogels. Opgemaakt 11 oktober 2025

Luinjeberd

Boerenzwaluw			Geringd in 2025					Terug vangsten vóór 2025				
		totaal	m	vr	Onb.		pulli	m	vr	onb	terug	Eind
plaats	naam	geringd	n1kj	n1kj	n1kj	1kj	totaal	n1kj	n1kj	n1kj	totaal	totaal
Luinjeberd	Glee de H.	41	17	9		4	11	10	9		19	60
Eind totaal	1 adres	41	17	9		4	11	10	9		19	60

Bijvangsten Boerenzwaluw project			Bijvangsten in 2025					Terug vangsten vóór 2025				
plaats	Luinjeberd	totaal	m	vr	Onb.		pulli	m	vr	onb	terug	Eind
naam	soort	geringd	n1kj	n1kj	n1kj	1kj	N	n1kj	n1kj	n1kj	totaal	totaal
H.de Glee	koolmees	1				1						1
Eind totaal	1 soort	1				1						1

H.de Glee

24-03. Vanochtend heeft mijn broer Herman de Glee de eerste boerenzwaluw weer gezien in de stal aan de hooilanden in Luinjeberd (Jouke de Glee, Voorzitter Vogelwacht Tjalleberd/de Streek).

21-04. De eerste boerenzwaluw van dit jaar is inmiddels aan de eileg begonnen bij Herman. Van daag 1 x 4 ei (Jouke de Glee).

Foto © Jouke de Glee

21-04-2025. Al een vroeg legsel in de stal te Luinjeberd.

22-04. Er zijn nog maar een paar paartjes boerenzwaluwen terug, het meeste moet nog komen (Jouke de Glee).

12-05. Vanmorgen van 07:30 – 09:45 uur met 3 x 3 m net voor schuifdeuren gevangen en in totaal 36 boerenzwaluwen (23 man/13 vrouw). Hiervan 23 geringd (13 man/5 vrouw) en 18 teruggevangen uit voorgaande jaren (10 man/8 vrouw). Een mannetje was geringd op 2-8-2024 in de stal van Fam. de Boer aan de P.G.

Otterweg in Tjalleberd. Verder 1 nest met 5 pulli geringd en 1 x DietBank poepje verzameld.

Verder nog aanwezig 1 nest boerenzwaluw met 2 ei (rest nesten niet bezocht). In een tractor zat een nestje van de **witte kwikstaart** en in de ligbox 1 paar **holenduif** aanwezig.

30-07. Vanmorgen van 07:00 – 10:00 uur met 1 x 6m en 2 x 3m mistnet voor deuren gevangen en 20 boerenzwaluw gevangen. Hiervan 12 geringd (4 x 1kj, 4 x man en/4 x vrouw) en 8 terug gevangen. Verder 2 nesten met jongen (1x 4 en 1 x 2) geringd waarvan 1 x DietBank poepje verzameld. Assistentie gehad van morgen van Jens Tamminga en Annemarie Loof. Ook 1 koolmees 1 kj geringd die toevallig in de netten vloog. Op het grasland voor de boerderij liepen een 7-tal ooievaars rond en in de ligbox 1 paar holenduif aanwezig.

Foto © Jan de Jong

30-07-2025. Jens Tamminga en Annemarie Loof liepen vanmorgen mee met het boerenzwaluwen ringen en hielpen bij het ringen en meten van de vogels.

Nieuweschoot

Boerenzwaluw			Geringd in 2025					Terug vangsten vóór 2025				
		totaal	m	vr	Onb.		pulli	m	vr	onb	terug	Eind
plaats	naam	geringd	n1kj	n1kj	n1kj	1kj	totaal	n1kj	n1kj	n1kj	totaal	totaal
Nieuweschoot	Boer de T.	15	6	3		2	4				0	15
Eind totaal	1 adres	15	6	3		2	4				0	15

T.de Boer

23-07. Vanmorgen tussen 7:45 – 9:40 uur met 2 x 3m en 1 x 12 m in schuur 11 boerenzwaluw (6 man/3 vrouw en 2 x 1kj) gevangen. Ook 1 nest met 4 pulli in de paardenstal geringd en poepje verzameld voor de DietBank. Veel nesten (15) waren leeg, jongen al uitgevlogen en vlogen al buiten rond.

Oldeberkoop

Boerenzwaluw			Geringd in 2025					Terug vangsten vóór 2025				
		totaal	m	vr	Onb.		pulli	m	vr	onb	terug	Eind
plaats	naam	geringd	n1kj	n1kj	n1kj	1kj	totaal	n1kj	n1kj	n1kj	totaal	totaal
Oldeberkoop	Postma I.	32	8	4		10	10	4	4		8	40
Eind totaal	1 adres	32	8	4		10	10	4	4		8	40

I. Postma

06-04. Op 4 april 2 zwaluwen aangekomen in onze garage. Ze zijn welkom. Dit jaar weer wat spreeuwen in de tuin. De laatste paar jaar hadden we ze nauwelijks. En een ooievaar poogt een nest te bouwen in een geknotte plataan. Ik denk niet dat het een succes wordt. Het echtpaar op het ooievaarsnest bij de buren vindt het ook geen goed idee. We hopen op meer zwaluwen (Ieke Schreuder).

Foto © Ieke Schreuder

Ooievaar probeert nest te maken in de top van een plataan bij de woning.

29-05. We hebben dit jaar ongeveer 10 zwaluw nesten in de garage (Ieke en Herman Postma).

20-06. Was moeilijk met al die omleidingen om Oldeberkoop te bereiken. Vanmorgen tussen 08:00 – 09:35 uur met 3 m net gevangen voor de deur van schuur en 30 boerenzwaluwen gevangen. Verder 2

nesten met elk 5 pulli geringd. Volgend jaar nog een keer ringen en dan gaat Fam. Postma verhuizen naar een appartement in Oldeberkoop. We weten nog niet hoe het komt met de boerenzwaluwen.

Foto © Jan de Jong

20-06-2025. Diverse nesten van de boerenzwaluw stonden op het punt om uit te vliegen

Oldekerk/Gaarkeuken

Boerenzwaluw			Geringd in 2025					Terug vangsten vóór 2025				
		totaal	m	vr	Onb.		pulli	m	vr	onb	terug	Eind
plaats	naam	geringd	n1kj	n1kj	n1kj	1kj	totaal	n1kj	n1kj	n1kj	totaal	totaal
Oldekerk	Veenstra R.	47	9	12		7	19	12	5		17	64
Eind totaal	1 adres	47	9	12		7	19	12	5		17	64

Roel en Maartje Veenstra

28-03. Eerste boerenzwaluw terug in de stal (Roel en Maartje Veenstra).

Foto © Roel en Maartje Veenstra

28-03-2025. Vanmorgen liet de eerste boerenzwaluw zich in de stal zien.

26-04. Hier bij ons al een koekoek gezien en gehoord (Roel en Maartje Veenstra).

27-04. Vanavond 5 nesten met eieren waarvan één met 5, en verschillende boerenzwaluwen met ringen gezien (Maartje en Roel).

25-06. Vanmorgen al vroeg aanwezig in Oldekerk. Tussen 05:30 – 09:15 uur alle boerenzwaluwen die binnen zaten gevangen en de nestjongen geringd. Ook vijf nesten met totaal 19 jongen geringd (2

x 3, 2 x 4 en 1 x 5). Veel nesten (14) bevatten nog eieren (3 x 1, 3 x 3, 2 x 4 en 6 x 5). Van 3 nesten poepjes verzameld voor de DietBank + 1 x DietBank test. Er waren minstens 20 paar boerenzwaluwen aanwezig.

Foto © Roel Veenstra

25-06-2025. Van verschillende nesten van de boerenzwaluw werden poepmonsters verzameld voor de DietBank van RUG in Groningen.

Oudehorne

Boerenzwaluw			Geringd in 2025					Terug vangsten vóór 2025				
			m	vr	Onb.		pulli	m	vr	onb	terug	Eind
plaats	naam	geringd	n1kj	n1kj	n1kj	1kj	totaal	n1kj	n1kj	n1kj	totaal	totaal
Oudehorne *3	Berg van den	12	1	4		2	5	3			3	15
Eind totaal	1 adres	12	1	4		2	5	3			3	15

*3 = in Oudehorne geringd door Gerard Westerhuis ringer 3266.

Berg van den Richtje

14-6. Van 07:30 – 09:40 uur door Gerard Westerhuis 10 boerenzwaluw gevangen met mistnet en 1 nestje met 5 pulli geringd.

Rohel.

Boerenzwaluw			Geringd in 2025					Terug vangsten vóór 2025				
			m	vr	Onb.		pulli	m	vr	onb	terug	Eind
plaats	naam	geringd	n1kj	n1kj	n1kj	1kj	totaal	n1kj	n1kj	n1kj	totaal	totaal
Rohel	Hengel J.P. v. der	5	1	4							0	5
Rohel *1	Tjeukemeer	247	8	4		235					1	247
Eind totaal	2 adressen	247	9	8		235					1	252

*1 = de ringvangsten op Rohel vallen niet binnen RAS project boerenzwaluw maar worden wel in dit verslag genoemd en zijn geringd door Gerard Westerhuis en Jan de Jong.

J.P. van der Hengel

07-05. Vanmorgen tussen 9:00 – 09:45 uur met 1 x 3m net in schuur gevangen met kalveren. 1 x DietBank poepje van volwassen vrouw boerenzwaluw verzameld. Vijf boerenzwaluwen gevangen en geringd. Zwaluwen zijn moeilijk te vangen omdat ze ook door een gat in het dak naar buiten kunnen.

Ringplek aan Tjeukemeer

05-04. Later in de ochtend groepje van 4 boerenzwaluwen samen met een 30-tal oeverzwaluwen boven de rietzoom voedsel zoekend.

18-04. Groepje van 10 jagend boven rietveld.

26-04. Een 10tal voedsel zoekend langs buitenste rietzoom.

27-04. Enkele overvliegend boven oeverland.

16-05. Drie voedsel zoekend boven rietzoom.

17-05. Vier voedsel zoekend boven rietzoom.

29-05. Een mannetje na 1kj geringd

30-05. Enkele aanwezig op ringplek.

16-06. Bij het opzetten van de netten enkele opvliegend uit rietzoom.

21-06. Drie eerste jaars geringd.

05-07. Vier geringd (2 man, 1 vrouw, 1 eerstejaars).

11-07. Vier geringd (3 x 1kj, 1 x man). Een 8-tal vogels reageerden goed op geluid.

21-07. 50 geringd (49 x 1kj en 1 x vrouw).

Foto © Bert de Ruiter (archief Jan de Jong).

Aan het Tjeukemeer worden elk jaar veel eerste jaars boerenzwaluwen met geluid gevangen.

26-07. 25 geringd + 1 terug (20 x 1kj, 5 man en 1 vrouw). Af en toe groepjes reagerend op geluid.

13-08. 34 geringd + 2 terug (35 x 1kj, 1 x m n1kj). Flinke groepen aanwezig.

15-08. 8 geringd (7 x 1kj, 1 x v n1kj). Tiental aanwezig boven rietzoom.

17-08. 26 geringd (alle 1kj).

18-08. Een 20-tal aanwezig tijdens snoeien.

20-08. Acht geringd (alle 1kj). Zeker een 25 a 30 aanwezig langs oever).

23-08. 13 geringd + 1 terug (alle 1kj). Plm. Een 60-tal boerenzwaluw aanwezig in groepjes boven riet samen met enkele huiszwaluw en tiental oeverzwaluw.

25-08. Negen geringd (alle 1kj), De vogels waren minder aanwezig dan op 23-08.

27-08. In de avonduren 24 geringd en 1 teruggevangen (alle 1kj). De terugmelding kwam uit Oostmeer

30-08. In de avond 3 1kj geringd.

05-09. In de middag/avond 2 1kj geringd

06-09. Vanmorgen 10-tallen hoog in de lucht boven ringplek, kwamen mogelijk van een slaapplek. Ze reageerden niet op het geluid.

10-09. Dertien 1 kj geringd.

20-09. 1 x 1kj geringd. Tussen 30- 40 boerenzwaluwen hoogvliegend boven ringplek.

23-09. Diverse groepjes strak doortrekkend langs de oever.

24-09. Drie langs vliegend tijden snoeien.

27-09. Twee eerste jaar geringd. Tegen 10:00 uur groepje van 20 naar oost.

08-10. Vier geringd 1kj (late vogels).

21-10. Nog 1 langs de oever vliegend (waarnemer Sietse Bernardus).

Rotstergaast

Boerenzwaluw			Geringd in 2025					Terug vangsten vóór 2025				
			m	vr	Onb.		pulli	m	vr	onb	terug	Eind
plaats	naam	geringd	n1kj	n1kj	n1kj	1kj	totaal	n1kj	n1kj	n1kj	totaal	totaal
Rotstergaast	Jellesma M.	8	3	2			3				0	8
Rotstergaast	Steenwijk J.	44	9	7		1	27	1			1	45
Eind totaal	2 adressen	52	12	9		1	30	11				53

M. Jellesma

28-06. Vanmorgen van 07:00 – 09:30 uur met 2 x 10 meter net voor de paardenboxen en 1 x 3m voor de deuropening gevangen. Twee vrouwen en 3 mannetjes gevangen. In de paardenstal zeker een 8-tal nesten. Drie nesten daarvan bevatten nog eieren (1 x 3 en 2 x 4). In de (grote) schuur diverse plekken (4) met gepredeerd (jonge) boerenzwaluwen aangetroffen. Geen kerkuil of sperwer te zien.

Foto © Jan de Jong

28-06-2025. In de schuur met paardenboxen en manege broeden diverse boerenzwaluw paren. Ze komen binnen door een deur aan de zijkant en de twee gaten in het golfplaten dak.

25-07. Vanmorgen tussen 08:45 – 09:00 uur 1 nest met 3 pulli geringd. Poepjes (1x) verzameld voor de DietBank. Verder nog 3 nesten met eieren of kleine jongen. Op diverse plekken resten van geplukte boerenzwaluwen.

J. Steenwijk

12-06. Vanmorgen tussen 07:45 – 09:30 uur met 3 x 3m net gevangen in de stal. Nog drie nesten met eieren aanwezig (3 x 5). Ook 1 nest met 4 dode jongen van 14 dagen oud! In totaal 3 nesten met jongen geringd (2 x 5 en 1 x 3). Met net 18 boerenzwaluwen gevangen (7 vrouw/10 man en 1 eerste jaars), daarvan droeg 1 mannetje een ring. Deze had ik op 29-7-2024 zelf geringd op ringplek Rohel aan het Tjeukemeer.

25-07. Vanmorgen tussen 09:00 – 09:45 uur 3 nesten met totaal 14 jongen geringd (2 x 4 en 1 x 6). Van 2 nesten poepjes verzameld voor de DietBank. Nog 1 nest met 5 eieren aanwezig. Niet met net gevangen.

Rotsterhaule

Boerenzwaluw			Geringd in 2025					Terug vangsten vóór 2025				
			m	vr	Onb.		pulli	m	vr	onb	terug	Eind
plaats	naam	geringd	n1kj	n1kj	n1kj	1kj	totaal	n1kj	n1kj	n1kj	totaal	totaal
Rotsterhaule	Tweel van P.	17	3	4			10	1	1		2	19
Rotsterhaule	Venema S.F.	209	14	15		9	171	11	9		20	229
Eind totaal	2 adressen	226	17	19		9	181	12	10		22	248

P. van Tweel

25-07. Vanmorgen tussen 07:00 – 08:00 uur met 3 m net voor deur 9 boerenzwaluw (4 man/5 vrouw) gevangen. Hiervan waren 1 man en 1 vrouw al geringd (van vorig jaar). Verder 3 nesten met jongen (2 x3 en 1 x 4) geringd. Van alle drie nesten poepjes verzameld voor de DietBank. Bovenin het schuurtje nog 1 nest met 4 eieren boerenzwaluw. In het kleine schuurtje voortdurend ruzie tussen boerenzwaluw en huismus. De huismussen (minstens 2 paar) hebben bovenin het schuurtje nesten in stalen buizen.

S.F. Venema

01-05. Vanmorgen tussen 07:00 – 09:45 uur aanwezig en met 3 netten in de schuur gevangen (1 x10 ,1 x 6 en 1 x 3m). In totaal 21 boerenzwaluw gevangen (9 vrouw en 12 man), hiervan geringd (4 man en 4 vrouw). Verder geen nesten gecontroleerd.

26-05. Vanmorgen tussen 07:00 – 10:30 uur met 1 x 6 en 1 x 3m net in schuur gevangen. Ook met 1 x3 m net in hal bij ligbox gevangen. In totaal 37 boerenzwaluw gevangen (19 vrouw/18 man), hiervan 16 geringd (8 vrouw en 8 man). Verder 5 nesten totaal 23 pulli (1 x3, 1 x4, 2 x5 en 1 x6) geringd. Van alle 5 nesten poepmonster verzameld voor de DietBank. Verder nog 10 nesten met eieren en of kleine pulli aanwezig (1 x 4 ei, 5 x 5 ei, 1 x 4p van 1 dag, 1 x 4p van 2 dag, 1 x 5 p van 1 dag en 1 x 5p van 2 dag). Veel oude nesten nog leeg, alle nesten gecontroleerd. Niet in de ligbox gevangen.

04-06. Vanmorgen tussen 08:50 – 09:55 uur alleen nestjongen geringd. Er zijn in 4 nesten in totaal 16 nestjongen geringd (1 x 2, 1 x 4 en 2 x 5). Van 3 nesten poepje verzameld voor de DietBank.

23-06. Vanmorgen tussen 07:00 – 10:40 uur met 2 x 3m en 1 x6 m in de schuur gevangen. Met net 35 boerenzwaluwen gevangen (15 vrouw/15 man/5 eerste jaars), hiervan geringd 5 (2 x 1kj/2 x vrouw en 1 x man). Verder nog 10 nesten met totaal 46 pulli geringd (1 x 3, 2 x 4 en 7 x 5). Van 5 nesten poepjes

verzameld voor de DietBank. Nog 9 nesten met eieren (1 x 1, 2 x 2, 1 x 4 en 5 x 5 ei). Alle nesten gecontroleerd.

16-07. Vanmorgen tussen 08:20 – 10:00 uur alleen nestjongen geringd. Totaal in 8 nesten 31 jongen geringd (1 x 2, 2 x 3, 2 x 4 en 3 x 5). Van 7 nesten poepjes verzameld voor de DietBank. Verder nog 7 nesten met eieren aanwezig (6 x 5 en 1 x 4).

Foto © Jan de Jong

16-07-2025. Als je de laarzen niet op een veilig plek neerzet in de schuur bij Venema dan zitten ze de volgende morgen onder de ontlasting van de nestjongen.

31-07. Vanmorgen tussen 07:00 – 09:40 uur met 2 x 3m net + geluid(!) voor de deur gevangen. In totaal 28 boerenzwaluw gevangen (11 vrouw/7 man/10 eerste jaars), hiervan geringd 1 man/1 vrouw en 4 eerste jaars). Verder in 9 nesten in totaal 41 nestjongen geringd (1 x 3, 2 x 4 en 6 x 5). Er waren nog 4 nesten met eieren (2 x 3 en 2 x 4). Van 4 nesten zijn poepjes verzameld voor de DietBank.

13-08. Vanmorgen tussen 07:00 – 09:00 uur met 1 x 3 m net gevangen. In totaal 16 boerenzwaluwen gevangen (6 vrouw, 3 man en 7 x 1kj), hiervan 1 x 1kj geringd. Verder 3 nesten met totaal 12 pulli geringd (3 x 4). Van alle drie nesten poepjes verzameld voor de DietBank. Nog 2 nesten met eieren of kleine jongen aanwezig (1 x 4 ei en 1 x 2 pulli van 1 dag +2 ei). Holenduif broedend aan buiten kant van ligbox.

25-08. Vanmorgen tussen 07:00 – 08:00 uur met 1 x 3m net voor deur gevangen. Veel oude vogels al uit de stal verdwenen. Bij aankomst vlogen een 20-tal eerste jaars snel naar buiten. Volgende keer omlopen en deur snel van de buitenkant dicht doen? Met het net nog 2 eerstejaars gevangen en geringd. Nog 1 nest met 2pulli geringd en tevens poepjes verzameld voor de DietBank. In het holenduif nest 1 dood jong van enkele dagen oud!

Rottum

Boerenzwaluw			Geringd in 2025					Terug vangsten vóór 2025				
			m	vr	Onb.		pulli	m	vr	onb		
plaats	naam	geringd	n1kj	n1kj	n1kj	1kj	totaal	n1kj	n1kj	n1kj	totaal	totaal
Rottum	Schalkx N.	73	9	7		4	53	1	3		4	77
Eind totaal	1 adres	73	9	7		4	53	1	3		4	77

N. Schalkx

22-04. Sinds 2,5 week zijn de eerste weer terug. Nu ongeveer 8. Ik verwacht er nog veel meer, maar dat is afwachten. Twee zijn een nieuw nestje aan het bouwen, maar nog niet aan het nestelen (Nicole Schalkx).

19-05. Vandaag heb ik de eerste ei schaaltes op de grond zien liggen. De eerste jongen zijn dus uitgekomen. (Nicole Schalkx).

25-05. Er zijn zeker de laatste tijd nog zwaluwen teruggekeerd. Het wemelt ervan. 's Morgens is het een drukte van belang. Ik heb geen overzicht hoeveel. Oude nesten zijn nog onbewoond, maar er zijn ook nieuwe nesten gemaakt. In de ponystal is in ieder geval een nest met zeker 5, misschien wel 6 jongen (Nicole Schalkx).

04-06. Vanmorgen tussen 07:00 – 08:40 uur met 2 x 3 m net 17 boerenzwaluw (9 m en 8 vrouw en 4 net vlieg vlugge eerste jaars) gevangen. Hiervan droegen 3 vrouw en 1 man al een ring uit voorgaande jaren. Verder 4 nesten met totaal 16 pulli geringd (1 x 3, 2 x 4 en 1 x 5). Van 1 nest poepjes voor de DietBank verzameld. Twee nesten bevatten nog eieren of kleine jongen (1 x 5 ei/ 1 x 5 pulli van 2 dagen). Zeker 10 paar aanwezig.

16-07. Vanmorgen tussen 07:00 – 08:15 uur met net in de paardenstal 11 boerenzwaluw gevangen, hiervan drie geringd (2 vrouw/1 man) en 8 (3 man/5 vrouw) eigen terug. Verder 5 nesten met totaal 21 pulli geringd (1 x 3, 2 x 4 en 2 x 5). Van 3 nesten poepjes voor DietBank verzameld.

21-07. Door Nicole Schalkx 1 nestjong met ring BU...01903 dood onder nest in de paardenstal gevonden.

25-07. Vanmorgen tussen 08:00 – 08:30 uur 2 nesten met totaal 6 pulli geringd (2 x 3). Van 1 nest poepjes verzameld voor de DietBank.

26-07. Door Nicole Schalkx twee eerste jaars boerenzwaluwen buiten de stal dood gevonden met ringen BU...01909 en BU...01915.

02-09. Vanmorgen tussen 09:00 – 09:30 uur nog 3 nesten met totaal 10 jongen (2 x 3 en 1 x 4) geringd. Van 2 nesten poepjes verzameld voor de DietBank.

Snikzwaag

Boerenzwaluw			Geringd in 2025					Terug vangsten vóór 2025				
			m	vr	Onb.		pulli	m	vr	onb		
plaats	naam	geringd	n1kj	n1kj	n1kj	1kj	totaal	n1kj	n1kj	n1kj	totaal	totaal
Snikzwaag	Visser M.K.	4					4		1		1	5
Eind totaal	1 adres	4					4		1		1	5

M.K. Visser

25-03. We gaan vanmiddag het gastenverblijf klaarmaken voor onze zwaluwtjes (Menno Visser).

06-04. Zonet zijn de eerste 2 boerenzwaluwen ook weer gesignaleerd bij ons thuis in Snikzwaag. Het glas is weer verwijderd, ze kunnen weer naar de nestjes (Menno en Frida).

17-04. Hier in Snikzwaag zitten we nu op ca 8 boerenzwaluwen, dat zijn er beduidend minder dan vorig jaar. Dit is overigens zeker het geval bij de ooievaars. Was er vorig jaar nog sprake van “nestwoningkrapte” dan is dat dit jaar absoluut niet het geval. De gehandicapte ooievaar (lamme poot) is ook weer terug. Leek het er eerst op dat hij/zij een partner had, nu is de indruk dat hij/zij alleen door het leven gaat. Deze ooievaar is geringd- hetgeen betekent dat dit zeker al drie jaar het geval moet zijn. Tenminste is er de laatste twee jaar bij het ooievaarsdorp niet meer geringd naar mijn beste weten. Wellicht komt het beestje van elders. Ook zijn er weer vogelgeluiden: o.a. Merel, huismus, grasmus, tjiftjaf, witte kwikstaart, groenling en koolmees. (Menno Visser).

27-04. Het aantal zwaluwnesten is aan de graverij zeker minder dan vorig jaar. Ik weet niet of dat een algemeen beeld is, of alleen bij ons. Hetzelfde zien we bij de ooievaars. Het koude en regenachtige voorjaar van 2024 heeft de zaak geen goed gedaan (Menno Visser).

14-07. Vanmorgen tussen 07:00 – 08:00 uur met 1 x 3 m met voor deur gevangen. Heel weinig vogels meer aanwezig! Veel boerenzwaluwen bleven buiten rondvliegen. Slecht 1 vrouw met ring terug gevangen en hiervan poepjes voor de DietBank verzameld. Ook 1 nest met 4 jongen geringd.

Terband

Boerenzwaluw			Geringd in 2025					Terug vangsten vóór 2025				
			m	vr	Onb.		pulli	m	vr	onb		
plaats	naam	geringd	n1kj	n1kj	n1kj	1kj	totaal	n1kj	n1kj	n1kj	totaal	totaal
Terband	Tjepkema	10	3	7							0	10
Eind totaal	1 adres	4	3	7							0	10

Tjepkema

16-04. Gisteren 15 april weer 2 boerenzwaluwen aangekomen. Was de dag van de bevrijding van de 2e wereldoorlog van Friesland en de dag dat mijn beppe jarig was. Hoe mooi kan het zijn! (Henk en Trienke).

30-05. Vanmorgen met 1 x 6m net voor de paardenstal (geen paard meer) gevangen en 10 boerenzwaluwen gevangen (3 man/7 vrouw). Van 1 vrouw poepjes verzameld voor de DietBank.

Terwispel

Boerenzwaluw			Geringd in 2025					Terug vangsten vóór 2025				
			m	vr	Onb.		pulli	m	vr	onb		Eind
plaats	naam	geringd	n1kj	n1kj	n1kj	1kj	totaal	n1kj	n1kj	n1kj	totaal	totaal
Terwispel	Berga B.	1		1				5	2		7	8
Terwispel	Mars de J.	14	4	6		4		1			1	15
Terwispel	Vries de A	3	2	1				3	2		5	8
Terwispel	Wagenaar Sj.	77	11	5		4	57	4	9		13	90
Eind totaal	4 adressen	95	17	13		8	57	13	13		26	121

Bijvangsten Boerenzwaluw project			Bijvangsten in 2025					Terug vangsten vóór 2025				
plaats	Terwispel		m	vr	Onb.		pulli	m	vr	onb		Eind
naam	soort	geringd	n1kj	n1kj	n1kj	1kj	N	n1kj	n1kj	n1kj	totaal	totaal
Mars de J.	holenduif	1		1								1
Eind totaal	1 soort	1		1								1

B. Berga

30-05. Tussen 07:40 – 08:45 uur met 2 x 3 m mistnet gevangen in schuur en melkstal. In totaal 8 boerenzwaluwen gevangen (5 man/3 vrouw). Een ervan (vrouw) kunnen ringen. Weinig boerenzwaluwen in de schuur aanwezig.

05-09. Afgelopen week zijn de laatste boerenzwaluwen uitgevlogen (Bart Berga).

J.de Mars

08-08. Vanmorgen tussen 07:45 - 8:45 uur met 1 3m net in stal in totaal 15 boerenzwaluwen (6 vrouw/5 man en 4 eerste jaars) gevangen. Hiervan droeg 1 man al een pootring (was bij Sjoerd Wagenaar geringd). Verder nog en volwassen vrouw holenduif gevangen en geringd. In de schuur zitten zeker 8 paar boerenzwaluw en 1 paar holenduif. De zwaluwen komen door een hoog ventilatie rooster naar binnen, dit heb ik kunnen afdekken met een plankje aan een touw met een hoge stok. Buiten de stal vlogen veel voedselzoekende boerenzwaluwen rond.

08-09. De meeste boerenzwaluwen zijn weg. Van de laatste nestjes zijn er ongeveer nog 20 aanwezig (Joan de Mars).

13-09. Er zijn ook nog 2 jonge holenduiven uitgebroed en uitgevlogen. De zwaluwen zijn op 6 na ook vertrokken (Joan de Mars).

A. de Vries

17-04. 10 april was het hier in Terwispel voor het eerst weer een gekwetter van jewelste in de stal. De week ervoor een enkele zwaluw buiten gezien (Hillie Berga).

19-05. Vanmorgen tussen 07:15 – 09:30 uur met 2 x 4 m en 1 x 12 m mistnet 8 boerenzwaluw (5 man en 3 vrouw) gevangen. Daarvan 3 geringd (2 man, 1 vrouw). Me t een groepje schooljeugd(plm.15), die rond

08:40 uur langskwamen met juf Hillie de vogels geringd. Zeker 4 paar aanwezig in de paardenstal en hokken. Vink luid zingend bij schuur.

Foto © Jan de Jong

19-05-2025. De schoolklas op bezoek bij het vogelringen bij juf Hillie.

Foto © Jan de Jong

19-05-2025. Elke vogel kreeg een naam en de leerlingen mochten hun naam in het notitieboek bij het ringnummer plaatsen.

Foto © Jan de Jong

19-05-2025. *De boerenzwaluwen broeden al jaren in de paardenstal bij juf Hillie.*

Sj. Wagenaar

02-05. Vanmorgen tussen 07:45 – 09:45 uur gevangen met 1 x 3 m net in schuur en 1 x 12 m net in stal. In totaal 16 boerenzwaluw gevangen (9 vrouw en 7 man), hiervan geringd 5 man en 3 vrouw). Geen nesten gecontroleerd. In de sloot achter boerderij 1 knobbelzwaan broedend op nest en 1 nest meerkoet. Verder 1 dode opgedroogde blauwe reiger dood in boswal naast de boerderij. Bij de boerderij 1 vink luid zingend. Veel boerenzwaluwen vrouwtjes hadden nog geen broedvlek. Er moeten nog flink wat terugkeren.

09-06. Vanmorgen tussen 07:5 – 10:00 uur met 1 x3 en 1 x 12 m net 20 boerenzwaluw gevangen (12 vrouw en 8 man), hiervan 3 geringd (2 man en 1 vrouw). Verder uit 6 nesten totaal 29 pulli geringd (2 x 4, 3 x 5 en 1 x6). Nog 1 nest te ringen (1 x 5p van 2dagen). In 2 nesten poepjes verzameld voor de DietBank.

02-08. Vanmorgen tussen 07:20 – 08:15 uur uit 7 nesten totaal 26 pulli geringd (1 x 2, x 3, 4 x 4 en 1 x 5). Verder nog 1 nest met 1 ei en 3 pulli van 1 dag in stal. De nesten hoog in de schuur niet gecontroleerd, moeilijk te bereiken.

08-08. Vanmorgen tussen 08:45 – 10:00 uur met 1 x 3m en 1 x 12 m net 15 boerenzwaluw (4 x 1kj, 8 x man en 3 x vrouw) gevangen. Hiervan geringd (4 x eerste jaars en 4 x man). Verder nog 2 pulli geringd. Van drie nesten met jongen poepjes verzameld voor de DietBank en 1 x Dietbank proef in stal.

Tirns

Boerenzwaluw			Geringd in 2025					Terug vangsten vóór 2025				
			m	vr	Onb.		pulli	m	vr	onb		
plaats	naam	geringd	n1kj	n1kj	n1kj	1kj	totaal	n1kj	n1kj	n1kj	totaal	totaal
Tirns	Albada H.	31	14	11		3	3				0	31
Eind totaal	1 adres	31	14	11		3	3				0	31

H. Albada

07-07. Vanmorgen van 07:15 – 09:20 uur met 3 m net 29 boerenzwaluwen gevangen (14 man, 11 vrouw en 3 x 1kj) aan de binnenzijde van schuur. Verder 1 nest met 3 pulli geringd. In de stal nog zeker 10 nesten met eieren en/of kleine pulli aanwezig. Eerste leg al voor het grootste deel uitgevlogen.

23-10. Wij hebben wel het idee dat ook de laatste legsels goed uitgekomen zijn. Op 18 sept. was de hele groep op één na vertrokken die is tot 25 sept gebleven. Dan is het wel heel stil in de stal. En kan er weer opgeruimd worden (Hielke en Frouwkje Albada).

Foto © Jan de Jong

07-07-2025. De oprijlaan naar de boerderij was aan weerszijden voorzien van een lange rij bloemen.

Tijnje

Boerenzwaluw			Geringd in 2025					Terug vangsten vóór 2025				
			m	vr	Onb.		pulli	m	vr	onb		Eind
plaats	naam	geringd	n1kj	n1kj	n1kj	1kj	totaal	n1kj	n1kj	n1kj	totaal	totaal
Tijnje	Garderen A v	12	1				11				0	12
Tijnje	Nieuwland H.	119	9	5		3	92	4	4		8	127
Eind totaal	2 adressen	131	10	5		3	103	4	4		8	139

Bijvangsten Boerenzwaluw project			Bijvangsten in 2025					Terug vangsten vóór 2025				
plaats	Tijnje		m	vr	Onb.		pulli	m	vr	onb		Eind
naam	soort	geringd	n1kj	n1kj	n1kj	1kj	N	n1kj	n1kj	n1kj	totaal	totaal
Garderen A.	gr. vliegenvanger	1	1									1
Nieuwland H	huiszwaluw	6	1	1	4			?			4	10
Eind totaal	2 soorten	7	2	1	4						4	11

A. van Garderen

18-04. Info betreffende de Boerenzwaluw bij mij in de stal nog even op een rijtje vanaf 2020, het eerste jaar dat ik ze in de stal heb waargenomen:

2020: Aankomst 5-4-2020, vertrek 5-9-2020, 2 broedsels (1e en 2e leg)

2021: Aankomst 20-4-2020, (vertrek helaas niet genoteerd.), 2 broedsels (1e en 2e leg)

2022: Aankomst 13-4-2022, (idem.), 2 paren, 3 nesten totaal

2023: Aankomst 9-4-2023, (idem.), 2 broedsels (1e en 2e leg)

2024: Aankomst 6-4-2024, 2 broedsels (1e en 2e leg), 30/7 - 2/8: zwaluw voert naast wonende winterkoning, 20/8 laatste jong uitgevlogen, 13/9 allemaal vertrokken Annemarie van Garderen).

03-05. Boerenzwaluw in de stal aan 't broeden, zo lijkt het (Annemarie van Garderen).

13-05. Zondag jl. (10 mei) vond ik hier op de baal onder het zwaluwnest een eierschaaltje, oftewel: jongen uit het ei, ouders aan het voeren! Vandaag zijn ze dus zo'n 3 dagen oud (Annemarie van Garderen).

19-05. Vanmorgen van 09:40 – 10:15 uur met 3 m net 1 x man n1kj geringd en 1 nest met 4 pulli geringd. Van nest poepje verzameld voor de DietBank. Het nest van de boerenzwaluw zat pal naast een winterkoning nest.

Foto © Jan de Jong

19-05-2025. Winterkoning en boerenzwaluw broeden naast elkaar.

11-07. Ondertussen heb ik hier weer jonge boerenzwaluwen, de tweede leg dus. Ik was even uit de running maar vermoed dat ze 4-5 dagen oud zijn (Annemarie van Garderen).

17-07. Vanmorgen van 07:10 – 07:58 uur gepoogd het vrouwtje boerenzwaluw te vangen, is niet gelukt. Wel vloog er een grauwe vliegenvanger mannetje het net in, deze ook geringd. Verder 1 nest met 4 pulli geringd.

26-08. Wat ik al een poosje vermoedde heb ik nu kunnen constateren: opnieuw een (derde) nestje Boerenzwaluwen waarin ik zojuist één van de jongen hoorde en zag, vermoedelijk 1 of 2 dagen oud; er wordt naar het lijkt gevoerd door 3 volwassen vogels (Annemarie van Garderen).

29-08. Ik was even bang - het leek wel erg rustig in de stal de laatste dagen - maar gisteren heb ik een poosje gemonitord en gelukkig, er wordt gevoerd en gebedeld. Ik heb zojuist de ladder weer neergezet - die moest even wijken voor hooi - en heb een poosje gekeken wat er gebeurde. Een oudervogel kwam binnen, jongen muisstil, heeft een poosje 'de kat uit de boom gekeken' en is zonder voeren weer vertrokken. In het halfuurtje dat ik er stond, kwam er vervolgens nog een binnen - ik hoorde het aan de bedelende jongen - maar vertrok toch weer vlot naar buiten zonder voeren (Annemarie van Garderen).

30-08. Vanmorgen nog 1 nest met 3 pulli geringd in de paardenstal. Van dit nest poepje verzameld voor de DietBank.

H. Nieuwland

10-04. Het vrolijke gekwetter is hier weer los. Op zaterdag 5 april is de eerste boerenzwaluw bij ons op stal, op zondag (06-04) en maandag (07-04) enkele stelletjes (Harriet Nieuwland).

09-05. Vanmorgen tussen 07:45 – 09:25 uur met 1 x 3m net v oor de schuifdeur gevangen. Nog voordat de paarden eruit waren vlogen heel veel boerenzwaluwen al uit de stal. Volgende keer eens proberen rond 06:00 uur als de paarden nog op stal staan en dan het net ervoor. Ze kennen mijn vangmethode inmiddels. Vanmorgen 7 boerenzwaluw geringd (4 vrouw/3 man) en 4 terug(vrouw) uit voorgaande jaren. In de paardenstal veel spinrag bij oude nesten. Vanmorgen zeker 9 paar aanwezig. Negen nesten met eieren of kleine jongen (2 x 1, 1 x 2, 5 x 5 ei en 1 x 5p van 2 a 3 dagen). Bij het gebouwtje zaten inmiddels 10 paar huiszwaluw.

28-05. Vanmorgen tussen 05:45 – 09:50 uur met 3 m net voor de schuifdeur gevangen. Vroeg aanwezig, de paarden nog binnen, snel het net ervoor. Tevens direct een 10 m en een 6 m net voor de huiszwaluw nesten bij het bijgebouwtje geplaatst. Vanmorgen 12 boerenzwaluw geringd (7 man en 5 vrouw) en 4 (man) uit voorgaande jaren terug. Er zijn 24 boerenzwaluw nestjongen geringd (2 x 4, 2 x 5 en 1 x 6). Er is van 4 nesten poep verzameld voor de DietBank. Nog 6 boerenzwaluw nesten met eieren (1 x 2, 1 x 3, 2 x 4 en 2 x 5 ei). Opvallend veel mannetjes boerenzwaluw gevangen vanmorgen, ze blijven dus nachts in de paardenstal en gaan er vroeg in de morgen al naar buiten. Deze methode werkt dus goed. Van de huiszwaluw zijn 6 geringd (1 man/1 vrouw/4 volwassen) en 4 teruggevangen uit voorgaande jaren (2 x man/2 x vrouw).

17-07. Vanmorgen tussen 08:15 – 10:35 uur met 1 x 3 m net voor de deur gevangen. In totaal 7 geringd (4 vrouw/3 eerste jaars). Verder diverse eigen boerenzwaluwen teruggevangen. Er zijn totaal 9 nesten met totaal 38 nestjongen geringd (1 x 3, 5 x 4, 3 x 5). Van 8 nesten is een poepmonster verzameld voor de DietBank. In een nest 5 pulli (AP) zat een nestjong kruising tussen een huiszwaluw/boerenzwaluw. Los DietBank monster verzameld in paardenstal.

Foto © Jan de Jong

17-07-2025. Een kruising tussen een huiszwaluw man en een boerenzwaluw vrouw in een 5 legsel in de paardenstal.

02-08. Vanmorgen van 08:35 – 09:30 uur 12 nestjongen geringd (1 x 2, 2 x 3 en 1 x 4). Nog 5 nesten met eieren (2 x 3, 2 x 4 en 1 x 5).

14-08. Vanmorgen van 08:05 – 09:15 uur met net voor de schuifdeur gevangen. Vrijwel alle boerenzwaluwen waren vanmorgen buiten de stal. Met 3m net 4 boerenzwaluw gevangen (4 vrouw) waarvan er 1 geringd kon worden. Een nest met 4 pulli geringd en 1 x poepjes verzameld voor de DietBank. Nog 2 nesten met eieren in de stal (2 x 3 ei).

25-08. Vanmorgen tussen 08:10 – 09:30 uur met 3 m net voor de schuifdeur gevangen. Drie boerenzwaluwen terug gevangen. Vier nesten met totaal 14 jongen geringd (1 x 2 en 3 x 4). Van alle 4 nesten poepjes verzameld voor de DietBank.

Tjalleberd

Boerenzwaluw			Geringd in 2025					Terug vangsten vóór 2025				
			m	vr	Onb.		pulli	m	vr	onb		
plaats	naam	geringd	n1kj	n1kj	n1kj	1kj	totaal	n1kj	n1kj	n1kj	totaal	totaal
Tjalleberd	Boer de Cobie *1	21	10	11				4	1		5	26
Eind totaal	1 adres	21	10	11				4	1		5	26

*1= is Fam. De Boer aan de P.G. Otterweg.

Foto © Jouke de Glee

02-06-2025. Aan de achterkant van de boerderij zijn de vangsten van de boerenzwaluwen verwerkt.

Bijvangsten Boerenzwaluw project			Bijvangsten in 2025					Terug vangsten vóór 2025				
plaats	Tjalleberd		m	vr	Onb.		pulli	m	vr	onb		Eind
naam	soort	geringd	n1kj	n1kj	n1kj	1kj	N	n1kj	n1kj	n1kj	totaal	totaal
Cobie de Boer	huismus	2	1	1								2
Eind totaal	1 soort	2	1	1								2

Cobie de Boer (P.G. Otterweg)

02-06. Vanmorgen van 06:45 – 09:30 uur met 1 x 12 m in stal en 2 x 3m net 32 boerenzwaluw (13 vrouw/19 man) gevangen, hiervan geringd 15 man en 12 vrouw). Verder 1 man en 1 vrouw huismus geringd. In de stal zeker een 6-tal holenduiven aanwezig. Veel zwaluwen bleven hoog in de stal rondvliegen! Achter de ligbox 1 vink zingend en 1 witte kwikstaart aanwezig. Geen spreeuwen aanwezig in de stal. Bij de achterste schuifdeur 1 x 6 m net buiten, met daarachter 1 x 12m net! Bij de binnenkant alleen 1 x 3 m net gebruiken (schuifdeur laag).

Ureterp

Boerenzwaluw			Geringd in 2025					Terug vangsten vóór 2025				
			m	vr	Onb.		pulli	m	vr	onb		
plaats	naam	geringd	n1kj	n1kj	n1kj	1kj	totaal	n1kj	n1kj	n1kj	totaal	totaal
Ureterp	Mast	10					10				0	10
Eind totaal	1 adres	10					10					10

Mast

06-06. Twee nest met elk 5 pulli geringd door Gerard Westerhuis.

Warns

Boerenzwaluw			Geringd in 2025					Terug vangsten vóór 2025				
			m	vr	Onb.		pulli	m	vr	onb		
plaats	naam	geringd	n1kj	n1kj	n1kj	1kj	totaal	n1kj	n1kj	n1kj	totaal	totaal
Warns	Smid T.	35	21	14				7	10		17	52
Eind totaal	1 adres	35	21	14				7	10		17	52

Bijvangsten Boerenzwaluw project			Bijvangsten in 2025					Terug vangsten vóór 2025				
plaats	Warns		m	vr	Onb.		pulli	m	vr	onb		Eind
naam	soort	geringd	n1kj	n1kj	n1kj	1kj	N	n1kj	n1kj	n1kj	totaal	totaal
Smid T.	huismus		1						1			1
Eind totaal	1 soort		1						1			1

T. Smid

22-04. Op 6 april al waren de eerste boerenzwaluwen er (Bauke Smid)

23-05. Vanmorgen tussen 06:00 – 09:25 uur met 3 x 3m mistnet in totaal 52 boerenzwaluw gevangen in de 2 grote ligboxen (28 man/24 vrouw), hiervan geringd 35 (14 vrouw/21 man). Er werden 17 terug gevangen uit voorgaande jaren (10 vrouw/7 man). Verder 1 vrouw huismus geringd. In de zuidelijke box zat 1 turkse tortel. Diverse spreuwen hebben jongen. Op het terrein 1 witte kwikstaart aanwezig. Wel oppassen in de stal met de zwaluwen want er zijn 3 katten aanwezig. Het dak in de ligbox is gerepareerd. Vanmorgen veel zwaluwen aanwezig in de ligboxen, met in beide boxen jongvee. Theo en Corrie Smid hebben de boerderij nu overgenomen van Bauke Smid. Jason (zoon van Theo) kwam vanmorgen ook nog even kijken bij het ringen.

Foto © Jan de Jong

23-05-2025. Het jongvee had ruime belangstelling tijdens het ringen van de boerenzwaluwen.

Wommels

Boerenzwaluw			Geringd in 2025					Terug vangsten vóór 2025				
			m	vr	Onb.		pulli	m	vr	onb		
plaats	naam	geringd	n1kj	n1kj	n1kj	1kj	totaal	n1kj	n1kj	n1kj	totaal	totaal
Wommels	Schraa R.	47	17	13		17		3	4		7	54
Eind totaal	1 adres	47	17	13		17		3	4		7	54

R. Schraa

06-04. Op 4 april zat er een mannetje in de schuur en de volgende dag was het span compleet (Roel Schraa, Wommels).

09-07. Vanmorgen van 07:30 – 09:30 uur met 2 x 3m mistnet 54 boerenzwaluw (17 x 1kj/17 x vrouw/20 man) gevangen, hiervan geringd 47 (13 vrouw, 17 man en 17 eerste jaars). Zeven droegen een ring uit voorgaande jaren (4 vrouw/3 man). Op grasland aan de Slachte groepje van 26 regenwulp plus elders een 5-tal volwassen kleine mantelmeeuwen.

Foto © Jan de Jong

09-07-2025. De boerenzwaluwen vliegen vaak door de 2-delige deur naar binnen. Het bovenste deel wordt door een raamwerk van betongaas (rechts op de foto) afgezet zodat er geen rovers naar binnen kunnen vliegen.

04-11. Het was een goed jaar voor onze boerenzwaluwen. Er waren zo'n 22 broedpaartjes die voor een vrij groot deel 2 legsels produceerden. De ouders van de laatste jongen bleven ook tot het vertrek. Op donderdag 25 september bleef de schuur 's avonds leeg, de laatste 6 waren vertrokken. Wat me momenteel opvalt zijn de grote groepen kramsvogels (fjildlyster) met daar tussen enkele koperwieken en zwarte lijsters. Ze genieten massaal van de meidoornbessen. Op 1 nov. zat hier een zwartkop in de tuin. Die zien we hier eigenlijk nooit, ook een doortrekker (Roel Schraa, Wommels).

11.Aantekeningen op andere broedplaatsen

Hieronder in alfabetische volgorde van woonplaats een overzicht van de gemelde broedplaatsen van boerenzwaluwen waar ik bericht van mocht ontvangen en waar niet geringd is. Ook aantekeningen van andere soorten en/of ervaringen zijn in dit overzicht opgenomen. De aantekeningen zijn van de bewoners zelf, tenzij de melder of informant erbij staat.

Akkrum

Hyltsje Hilverda

07-04. Vanmiddag waren ze er opeens weer: 2 boerenzwaluwen arriveerden in het schaphok toen ik de schapen aan het voeren was. Na wat gekwetter gingen ze een poos op de bekende rustplekken zitten (Hyltsje Hilverda, Akkrum).

28-09. Opgave doen van afgelopen seizoen. In het schaphok hebben dit jaar 2 paartjes gebroed: 2 x 2 nestjes uitgebroed en succesvol uitgevlogen met 4 jongen per keer. In de schuur van mijn boerderij

kwamen de zwaluwen ook weer terug. Nu was het zo dat een ijverig winterkoninkje het zwaluwennest van vorig jaar uitgekozen had om er zijn nestje van te maken door er met mos een dak op te maken met een mooi rond gat als ingang. De zwaluwen vorderden het nest echter direct terug en verwijderden al het mos. Al rap werd er weer gebroed in dit nest en zijn er later 5 jonge zwaluwen in groot geworden. Een tweede legsel volgde en nu werden er 4 jongen groot. In de eerste twee weken van september was het hier nog één grote drukte met foeragerende zwaluwen. Soms zaten ze met z'n allen op het schapengaas van het hek langs mijn oprijpad. Dit was een prachtig gezicht: zo'n 30 stuks op een rij! Zo rond 20 september zijn ze allemaal vertrokken (Hyltsje Hilverda, Akkrum).

Appelscha

Adrienne Jonker

24-04. Vanwege een drukke tijd die achter mij ligt is het er nu pas van gekomen dat wij op 12 april jl. 2 broedpaartjes zwaluwen in de paardenstal mochten verwelkomen (Adrienne Jonker).

10-09. Het is alweer een week geleden dat de laatste zwaluwen vertrokken, deze waren van het tweede broedsel. De anderen waren 16 augustus al weg en kwamen ook voor de nacht niet terug op het nest.

In totaal zijn er 43 zwaluwen uitgevlogen, 2 uit het nest gevallen en doodgegaan, een heel redelijk zwaluw jaar (Adrienne Jonker)

Baak Gelderland

Anja Verbeek

04-04. Vandaag is onze eerste boerenzwaluw weer veilig teruggekomen in Baak (onder Zutphen Gelderland) een dagverse dan vorig jaar. Altijd weer een blijge gebeurtenis (Anja Veerbeek).

10-08. We hebben dit jaar 2 nesten boerenzwaluwen gehad met 4 jongen. Allen gezond uitgevlogen.

Het lijkt alsof de hele familie (meer dan 15 zwaluwen) nu rond de nestplaats verzamelt (Anja Veerbeek).

27-08. De boerenzwaluwen zijn zondag 24 augustus vertrokken. We hebben 2 nestjes gehad met ieder 4 jongen. Allemaal uitgevlogen. Vorige week veel activiteit rondom het nest. Ze waren duidelijk de familiegroep aan het verzamelen. Soms wel meer dan 20 boerenzwaluwen. We gaan de levendigheid weer missen. Hoop dat ze volgend jaar weer gezond terugkomen. Heb een touw gespannen waar ze geregeld op gingen zitten (Anja Veerbeek).

Ballum Ameland

Petra Visser

21-04. Goed nieuws vanaf Ameland. "Onze" boerenzwaluw is terug in de schuur! Aan de Stringen 3 te Ballum. De boerenzwaluw aan 't Skottepâd (mijn overburen) is al 2 weken terug. Afgelopen woensdag (16 april) trof ik al 8 koolmees- eitjes aan in een nestkast in het Ballumer bos. Die zijn er vroeg bij en ik hoop dat er over 2 weken insecten genoeg zijn (Petra Visser).

Eveline Sinnema

15-04. Zojuist boerenzwaluwen die de schuur aan t checken waren. Ze zijn er weer op Ballum Ameland aan de Camminghastraat (Eveline Sinnema).

Barrahûs (buurtschap bij Leeuwarden)

Anne Jansma

06-04. In Barrahûs de eerste twee al aangekomen op 1 april. Op 5 april waren daar er al 8 Anne Jansma).

07-04. Barrahûs is waar ik zelf woon (maar gaat om de zwaluwen in de schuur van de buurman).

Barrahûs is een buurtschap in Leeuwarden (Anne Jansma).

Bears

Alowieke van Beusekom

19-04. Bij ons op de Swetteblom zijn de eerste zwaluwen begin april (1 april) aangekomen (Alowieke van Beusekom).

15-08. Vanochtend heb ik 49 zwaluwen geteld die met zijn allen op een hek zaten bij onze boerderij. We hebben geen nesten geteld, in de schuur, maar dit was een mooie kans om ze bij elkaar te zien. Ik heb op een lange bult bomen en struiken geplant, daaromheen zijn ze nu ook vaak aan het foerageren (Alowieke, Swetteblom, Bears).

Joukje Elgersma

01-07. Hier tien boerenzwaluwnesten, allemaal uitgevlogen. Twee dode kuikens, een voor de poes en 1 uit het nest geduwd met eeg veel kuikens. Maar alle nesten zeker 5 of zelfs 6 jongen. Daarnaast vermoed ik een kleine karrekiet te hebben. Maar dat is op zich niet vreemd, aangezien er 800 meter verder bij de Swette enorm veel zitten (Joukje Elgersma, Bears).

03-07. De boerenzwaluwen zitten in de paardenstal. Ik zorg ervoor dat ze 24 uur per dag in en uit kunnen vliegen (Joukje Elgersma).

Beekbergen (Gelderland)

Belinda Meuldijk

05-04. Kijk wie er nu net binnen vliegt bij ons in de huiskamer, onze boerenzwaluw is wer thuis (Belinda Meuldijk)..

Foto © Belinda Meuldijk

05-04-2025. Boerenzwaluw keert terug naar nest in huiskamer.

11-04. Onze boerenzwaluw heeft na veel aarzeling als broedplaats gekozen voor de lamp. Ze hebben daar een paar jaar geleden ook al eens een nest uitgebroed

23-04. Een lentedag: in de lamp wordt weer een eitje gelegd

10-05. Update: man boerenzwaluw maakt ons om vijf uur wakker om trots te fluiten over zijn vrouw en de eitjes en zijn prachtige nest in de lamp.

22-05. De ouders zijn druk aan het voeren.

10-07. Al vijf jaar broeden ze hier achtereen op de lamp. Vandaag vijf nieuwe zwaluwtjes in het laatste nest!

28-07. De laatste vijf jongen kregen hun eerste vliegles van hun pa en ma. Om ze op de rand van mijn deur naast elkaar te zien zitten: voor het eerst die grote wijde wereld te zien! Op de deur kregen ze hun lunch geserveerd door hun ouders. Ze hebben alle vijf een kringetje buiten gevlogen en zitten nu weer in mijn slaapkamerlamp, doodmoe!

26-08. Vanmorgen zat nog één boerenzwaluw op een schilderij, een beetje ongelovig, waar ís iedereen? Gisteravond zijn ze weggetrokken, naar het zuiden.

27-08. Gisteravond om 11 uur, terwijl het allang donker was, vloog er ineens weer een jonge vogel binnen. Vanmorgen toen ik naar buiten liep waren ook de andere familieleden rond het huis aan het vliegen! De grote zwerm is weg, maar onze zwaluwen wachten kennelijk nog op die kleine!

09-09. En nu zijn ze echt vertrokken

12-09. Nog 1 keer terug. Hij zit onder de modder, heeft zich schoongepoetst en valt bijna van de lamp van moeheid!

18-09. Hij is er nog hoor! De enige zwaluw die iedere avond de kamer binnen vliegt en op de lamp gaat zitten slapen.

25-09. ...en hij is er weer! De boerenzwaluw vloog binnen toen ik de deur opende, terwijl het raam dicht was vanwege de koude wind. Hij maakte er een hoop kabaal bij, alsof hij zijn thuiskomst niet ongemerkt wilde laten voorbijgaan.

26-09. Nog steeds 1 boerenzwaluw aanwezig.

Foto © Belinda Meuldijk.

Nest op lamp in huiskamer waarin in 2025 2 x 5 nestjongen zijn groot gebracht

Beetgumermolen

Ineke de Groot

18-04. In onze stallen, we zijn niet voor niets "Airport Beetgumermolen", kwam op 8 april het eerste boerenzwaluwenpaartje aangevlogen. Gisteren, 17 april was er een tweede stelletje. We verwachten binnenkort de komst van het volledige squadron, dat zijn dan in totaal vaak zo'n 10 zwaluwen. In september vorig jaar kregen we een nieuw, geïsoleerd dak (4 tot 7 cm isolatie) op onze opvang. Voor de zwaluwen wordt het dit jaar comfortabel broeden. Niet vlak onder een smoorheet dak als het heel warm is, maar met isolatie! Uiteraard laten wij alle nestjes intact. Die kunnen ze dus direct betrekken. Bekleed met paardenhaar van onze volop verharende oude manegedieren zijn dat heel aangename plekken voor de jonge zwaluwtjes (Stichting Opvang Oude Manegepaarden en -Pony's in Friesland, Ineke de Groot).

01-07. Een kleine tussentijdse melding, want er broeden meer paartjes in onze stallen, maar er is al een nestje met vijf jongen goed grootgebracht van de boerenzwaluwen. Die vliegen al volop uit. Eind september hoop ik alle meldingen te kunnen doen hoeveel jongen er zijn grootgebracht. Ondertussen genieten wij van het gezelschap van de zwaluwtjes. Het blijft altijd een groot genoegen ze over de vloer te hebben, ze werken volop mee om onze stallen mug vrij te houden en vliegen vlak boven je hoofd door de openstaande bovenste helft van een deur heen in en uit. Ons nieuwe geïsoleerde dak dat vorig jaar september is geïnstalleerd zorgt voor meer verkoeling. Ook heel goed voor de nestjes die vlak onder het dak zitten! (Stichting Opvang Oude Manegepaarden en -Pony's in Friesland, Ineke de Groot).

01-08. Het nestje van de vijf jonge zwaluwtjes die allemaal op de wieken zijn gegaan is door de ouders opgevolgd door een tweede nest. De vogelpoepjes zijn volop onder het nest te zien op de vloer. Ik heb nog niet exact kunnen tellen, maar drie kleine zwaluwtjes zitten zeker in het nest.

Heel leuk ook: twee holenduiven hebben al eerder de weg naar onze stal gevonden en boven Rolinda, "ons Grunnigs wichie", een Groninger paard een nest van takken gebouwd. Het verontrustte mij op een gegeven moment dat moeder of vader al zo lang op het nest zat. Kort daarna waren de twee jongen te zien. Opvallend groot. Ze blijven dus heel lang onder moeders vleugels op het nest. Moeder of vader voerde ze - ook toen ze vlieg oefeningen begonnen te doen op de balken van onze stallen (die zijn ideaal, ook voor jonge zwaluwen). De constructie doet "Engels" 'aan, met heel veel balken en steunlatten. Maar het maakt jongen het erg makkelijk om van balk naar lat te vliegen. Zeker twee weken lang zag je de ouders naar binnen vliegen via de altijd openstaande zijramen van de stallen. Dan koerden ze zacht en de jongen antwoordden. Ik hoopte stiekem dat ze iedere nacht nog terug zouden komen, maar op een gegeven moment zijn ze verdwenen. In september ga ik nog eens tellen, we hebben meer zwaluwnestjes, hoeveel nestjes we in totaal hebben of hebben gehad (Stichting Opvang Oude Manegepaarden en -Pony's in Friesland, Ineke de Groot).

Berkenwoude (Zuid-Holland)

Jaap Graveland

06-04. Vandaag is de eerste boerenzwaluw hier aangekomen. Begin november 2024 verhuizen we naar Hengelo!

Bovensmilde (Drenthe)

Rita Delger

25-03. Eerste terug in de schuur (Rita Delger).

09-12. Er zijn dit jaar in totaal 75 jonge boerenzwaluwen uitgevlogen hier. De stal was omstreeks 5 september leeg (Rita Delger).

Britsum

Simon en Joke Deelstra

08-04. Afgelopen zondag 6 april de 1^e boerenzwaluwen (4) terug in de schuur (Simon en Joke Deelstra, Britsum).

04-08. Volle bak (6 legsel) in het nest (Simon en Joke Deelstra).

Foto © Simon en Joke Deelstra

04-08-2025. Een 6 legsel past net in het nest wat hoog tegen een betonbalk is gemaakt.

Jouke Elgersma

01-07. Hier tien boerenzwaluwnesten, allemaal uitgevlogen. Twee dode kuikens, een voor de poes en 1 uit het nest geduwd met eeg veel kuikens. Maar alle nesten zeker 5 of zelfs 6 jongen. Daarnaast vermoed ik een kleine karrekiet te hebben. Maar dat is op zich niet vreemd, aangezien er 800 meter verder bij de Swette enorm veel zitten. (Joukje Elgersma, Bears).

Britswert

Kees en Afke Hoogland

29-03. De eerste boerenzwaluwen zijn aangekomen bij ons in de stal (Kees en Afke Hoogland).

Burgum

Tsjebbo Durk de Jong

01-04. Vandaag is de eerste zwaluw weer gearriveerd in Burgum aan de Nieuwstad (Tsjebbo Durk de Jong Burgum).

Dedgum

Ton Westendorp

20-04. De eerste 2 boerenzwaluwen zijn gearriveerd op 15-04. Waarvan 1 direct naar zijn nest ging van vorig jaar. Prachtig om te zien. Nog geen huiszwaluwen. De schuurdeuren zijn vernieuwd en met een zwaluwluk van 30 bij 12 cm. Blij mee (Ton Westendorp, Dedgum).

23-04. Na de aankomst in april van de boerenzwaluw(en) was het lang wachten op de huiszwaluwen. Maar ze zijn wel gearriveerd. De tussenstand: Boerenzwaluwen 3 paar. Waarvan 1 paar een tweede nest heeft. Gaat prima. Huiszwaluwen 3 paar (Ton Westendorp).

03-07. Op jouw advies blokjes op de muur voor de huiszwaluwen. Je ziet 1 nest van vorig jaar wat kapot is. Rest is gevuld, evenals tegen het huis (tweede foto met 2 nesten). Boerenzwaluwluk is volgens jou maten 30 bij 13 cm en werkt prima! (Ton Westendorp, Dedgum).

Foto © Ton Westendorp

03-07-2025. In vlieggat in schuurdeur voor de boerenzwaluwen en blokjes voor de nesten van de huiszwaluw.

Delfstrahuizen

Nelleke Roos

23-04. Hier zijn op goede vrijdag, 18 april, de zwaluwen weer in de stallen (Nelleke Roos).

06-09. Ik wil nog even melden dat gisterenmiddag de laatste zwaluwen uit de stal zijn vertrokken. (Nelleke Roos).

De Hoeve

Egbert Boers

02-01. We wonen hier in de Hoeve al een 40 jaar. Boerderijtje toen nieuw met garage Hier zit al 40jr een paartje boerenzwaluwen in de garage. In 2023 in de zomer een paartje **huiszwaluwen** in de nok van ons huis. Ze konden net voor de trek hun jongen grootbrengen. In 2024 al 3 nestjes van de huiszwaluw. Voor de wegtrek vlogen er tussen de 20 en 30 huiszwaluwen rond ons huis.

Een prachtig gezicht. We kijken uit naar 2025.

12-04. Op 10 april de eerste boerenzwaluw aangekomen om 16:00 uur, de 2^e om 19:00 uur. De laatst 20jr de vroegste op 29 maart 2010 en de laatste op 30 april 2012 (Egbert Boers, De Hoeve).

Aankomstlijst boerenzwaluw 2008-2025 in De Hoeve.

2008 11apr, 2009 8apr, 2010 29mrt, 2011 6apr, 2012 30apr, 2013 14apr, 2014 28apr, 2015 9apr, 2016 25apr, 2017 26apr, 2018 20apr, 2019 12apr, 2020 7apr, 2021 17apr, 2022 19apr, 2023 29apr, 2024 14apr, 2025 10april.

De Knipe

Sil Dekker

08-04. Gister zijn er twee boerenzwaluwen terug gekomen. Helaas is hun plek in de stal niet meer beschikbaar. Mijn geiten zijn allemaal weg. Ze waren ziek para TBC. Dat is een besmettelijke ziekte dus ik moest alles opruimen. Nu heeft mijn dochter en schoonzoon er een Tiny house van gemaakt voor als ze 4x per jaar overkomen uit Kreta. En jammer genoeg passen de boerenzwaluwen daar niet meer bij. Ik zal aan de buiten kant onder de overkapping een plankjes maken misschien kunnen ze daar nog wat mee. Jammer maar het is niet anders (Sil Dekker de Knipe).

Deinum

Piet en Femmy Heeringa

16-03. Het waterhoentje zit al op 4 eieren hier (Piet Heeringa). *Dat is erg vroeg!*

17-03. Op de oude nestplek bij ons voor in de sloot een riet gevlochten nestkorf neergezet op een paar stukken hout midden in de sloot. Dus de waterhoentjes hoefden zelf geen nest te bouwen. Zes jaar geleden was er een paartje, en nu zitten er wel 20 om huis heen in de winter. Overdag pikken ze wat voedsel uit het vogelvoer bak hier (Piet Heeringa).

06-04. Op 4 april de eerste boerenzwaluw terug in de schuur in Deinum en de oeverzwaluwen zijn ook alweer bij de wand in Deinum (Piet Heeringa).

08-04. De boerenzwaluwen zijn er alweer en de jonge waterhoentjes zijn uit het ei gekomen en zwemmen hier in de sloot (Piet Heeringa).

02-08. We zijn met vakantie in Zweden, hier ook veel boerenzwaluwen (Piet Heeringa).

Anne Jansma

06-04. Vandaag op 6 april de eerste twee boerenzwaluwen terug in de schuur in Deinum.
In Barrahûs waren de eerste twee al aangekomen op 1 april. Op 5 april waren daar er al 8 (Anne Jansma).

Drachten

Thomas Dijkstra

23-04. De aankomstdatum van de boerenzwaluwen op broedplaats De Folgeren, Drachten is 23 april.
Aantal 2 zwaluwen (Thomas Dijkstra).

24-06. Dit jaar heb ik voor het eerst een camera boven een 1 boerenzwaluwnest gehangen. Dan zie je beelden die ik niet eerder had gezien (Thomas Dijkstra).

Drachtstercompagnie

Jaap en Marjolein de Graaf

26-03. Bij ons staat het luikje in de schuurdeur weer open. Wij hadden overigens vorig jaar 2 nesten in de schuur (Jaap de Graaf, Drachtstercompagnie).

Foto © Jaap de Graaf

26-03-2025. *Er is een invliegluikje opengezet voor de boerenzwaluwen*

06-04. Vandaag zijn onze boerenzwaluwen weer gearriveerd en al snel hebben ze de schuur verkend. Ze waren met zijn drieën en wisten het luikje in de deur alweer tot nut te maken (Jaap de Graaf, Drachtstercompagnie).

24-09. Wij hebben dit jaar in onze schuur/garage 3 nesten van boerenzwaluwen gehad. Ieder nest had 2 succesvolle broedsels. Nadat de bulk vertrokken was hebben er nog 3 een week of twee in onze schuur overnacht. Deze 3 zijn 23 sept. vertrokken (Jaap en Marjolein de Graaf, Drachtstercompagnie).

Dronrijp

Henk Jukkema

09-07. Ik vergat nog wat te vermelden, ongeveer 2 weken geleden vlogen boerenzwaluwen heel laag door de tuin. Opeens werd er eentje door een sperwer gepakt, in de vlucht! Hij vloog weg met de (zacht) krijsende boerenzwaluw, werd direct achtervolgd door de anderen, maar liet zijn prooi niet los. Ik vermoed dat zo iets niet vaak gebeurt (Henk Jukkema).

Donkerbroek

Folkert Donker

09-06. Al een aantal dagen rustig in de stal bij de boerenzwaluw. Nest gecontroleerd drie dode zwaluwen erin, redelijk volgroeid al, ouders zie je ook niet, mogelijk predatie (Folkert Donker).

Eastermar

Arend Timmerman

28-03. Gistermiddag 27-03 de eerste boerenzwaluw rond huis. En vanmorgen blijkt dat "onze" eerste in de schuur te zijn (Arend Timmerman).

Emst (Gelderland)

Marianne Zwaga

11-04. Op 10 april 2025 1 boerenzwaluw in de stal teruggekeerd en 1 zwaluw in de garage (M. Van Heusden, Emst in Gelderland).

14-04. Het mannetje in de stal heeft nu ook een vrouwtje. Ik hoop nog steeds dat er een koppeltje bij komt (Marianne van Heusden-Zwaga).

Friens

Sybe van der Meulen

31-03. Vrijdag 28 maart 2025 fitis (zeker 2, tegenzang) terug in Friens. Nog geen boerenzwaluwen gezien hier (Sybe van der Meulen, Friens).

07-04. Zojuist vloog er de eerste boerenzwaluw bij ons naar binnen, aankomst dus 7 april 2025 (Sybe van der Meulen).

17-07. Gisteren hadden we zes gaaien tegelijkertijd op de voederplaats voor het keukenraam. Gaaien zitten hier al jaren, laten zich vrijwel dagelijks zien, badderen in de waterbakken, maar zes tegelijk hadden we nog niet. Ik heb een klein en niet-representatief boerenzwaluwenonderzoekje gedaan door de vier nog actieve mensen in Friens te vragen hoeveel nesten er in hun stallen zitten. Die blijken, en dat had ik kunnen weten, niet te tellen, want te hoog, te verstopt enz. Drie boeren reageerden niettemin: twee hebben dit jaar meer zwaluwen, eentje minder. Van die twee schat er eentje zo'n zeventig exemplaren in de stal te hebben

(periode globaal eerste leg). Deze gegevens zeggen natuurlijk weinig, ze geven hooguit een indruk, maar toch. Ons zwaluwpaar bracht bij eerste leg drie jongen groot en vliegend. Tweede leg mislukt, 1 uitgebroed maar doodgegaan, 2 eieren niet uitgebroed. Wij hebben het idee dat foeragerende ouder door torenvalk of sperwer is gepakt, die we hier signaleren. Voor het overige vliegt en fladdert het vogelleven op en rond ons erf volop. Zeer veel huismussen in onze kasten, in mindere mate mezen (Sybe van der Meulen).

Gaastmeer

Herre Klaas Ykema

05-05. Onze eerste boerenzwaluw was terug op 4 april (Herre Klaas Ykema, Gaastmeer).

Jelle Zeilstra

19-06. Ik las uw stuk in de Leeuwarder Courant over de boereswel. Ik ben melkveehouder. Wat mijn opviel dit jaar was dat veel vliegvlugge jonge zwaluwen ten prooi vielen aan de kauw. Had ik nog niet eerder gezien. Geen nest predatie gezien (Jelle Zeilstra).

Geselaar (Gelderland)

Arend Heideman

05-04. Bij burens keerde de eerste boerenzwaluwen eergisteren al terug. Vanmorgen vloog er ook weer in ons achterhuis, in Gelselaar.

Foto © Arend Heideman

05-04-2025. Het modderslootje wordt weer in conditie gebracht voor de boerenzwaluwen.

Even scheerde rond kwart voor negen vanmorgen weer een boerenzwaluw boven de delle op Stokkink. Net als vorig jaar op 5 april. Een verkenner. Toen onze zoon Alexander klaar was om tien voor elf met het herstel van het modderslootje voor deze geliefde zomergast zag hij hier de net teruggekeerde vogel weer vliegen. Twee jaar geleden verscheen tussen de eeuwenoude balken op 9 april de eerste zwaluw, drie jaar geleden op 10 april. De eerste dit jaar arriveerde niet uitzonderlijk vroeg. Vier jaar geleden nam ik de eerste zwaluw al op 31 maart waar in onze boerderij. En in 2012 zelfs al op 23 maart. In 2002 daarentegen pas op 23 april. Sinds 1993 houd ik hun aankomstdata bij. Het is dit voorjaar weer opvallend droog. Modder zal dus van pas komen. Het duurt nog wel even voordat de zwaluwen een nest bouwen/herstellen, maar we verwelkomen onze gasten graag met slootje vol bouw materiaal. Andere vogels kunnen er ondertussen mooi water drinken en hieraan bestaat duidelijk grote behoefte. Voortaan leeg ik er elke morgen weer twee emmertjes vol water (Arend Heideman).

07-04. De tweede boerenzwaluw arriveerde net na twaalf uur vandaag ook al. Als dat geen zomer wordt. Even na twaalf uur vandaag streek al een tweede boerenzwaluw neer op hang- en nestplekken, die duidelijk zeer vertrouwd waren. Met luide zang/gekwetter kondigde de vogel direct een mooie zomer aan, in samenspraak ook met de zaterdag teruggekeerde zwaluw. Twee nestplekken, die kennelijk eerder werden gebruikt, werden direct geïnspecteerd, net als de hang- en zitplekken in de nabijheid (Arend Heideman).

17-04. In 2025 en 2024 keerde op Stokkink in Gelselaar de eerste boerenzwaluw terug op 5 april en in 2023 op 9 april (Arend Heideman).

10-10. Veel te vroeg, op vrijdag 19 september, blij ik dit jaar al afscheid te hebben genomen van de boerenzwaluwen. Vanavond zat er tot onze verrassing weer een op de lamp in de schuur (Arend Heideman).

Foto © Arend Heideman.

10-10-2025. Plotseling keert nog een boerenzwaluw terug in de schuur.

12-10. Een tweede boerenzwaluw duikt bijna half oktober weer op in het achterhuis van boerderij Stokkink (Arend Heideman).

Gersloot

Dennis Jetten

05-04. Eerste boerenzwaluw zit hier weer in de schuur op 5 april. Kort na de boerenzwaluw, was de eerste huiszwaluw ook weer terug (Dennis Jetten).

07-04. Vandaag waren er alweer drie terug. We hopen op een beetje een goed jaar voor de vogels (Dennis Jetten).

23-05. We hebben dit jaar al 11 nesten van de boerenzwaluw in ons relatief kleine oude schuur! Vorig jaar nog 6-7 nesten. De eerste heeft ook al kuikens (Dennis Jetten).

Grou

Hinke en Sjoerd Hoekstra

06-04. Gisteren 5 april zijn de boerenzwaluwen weer in de stal gearriveerd (Sjoerd en Hinke Hoekstra).

29-09. Op maandag 22 september hebben wij de zwaluwen voor het laatst gezien (Sjoerd en Hinke Hoekstra Leechlan Grou).

Hardegarijp

Anja en Dick van Schelven

28-04. Gisteren, op 27 april, zag ik dit jaar voor het eerst weer een vogel onder onze carport vandaan vliegen. Vandaag zag ik dat het om een paartje gaat en lukte het ook om één van hen te fotograferen (Anja en Dick van Schelven).

Foto © Dick van Schelven

28-04-2025. Boerenzwaluw man terug onder de carport.

11-06. Een nestje met 5 jongen (Dick van Schelven).

11-08. Inmiddels is er een tweede leg in “ons” nest uitgebroed. Ik tel minimaal 3 jonge vogels. (Dick van Schelven).

21-08. In aanvulling op mijn mail van 11 augustus: we zijn een aantal dagen weggeweest en na terugkomst heb ik nu al 3 dagen geen boerenzwaluwen meer onder mijn carport gezien, dus ik denk dat ze zijn uitgevlogen. De precieze datum weet ik niet, maar het zal rond 17 augustus zijn (Dick van Schelven).

Haskerhorne

Henk Bulsing

04-04. Onze boerenzwaluwen zijn sinds gisteren weer terug, het is allemaal weer een beetje verkennen. Het koppel grote lijsters is ook weer terug en de putters zoeken ook weer een plekje (Henk Bulsing).

19-06. Onze boerenzwaluwen hebben 4 jongen en vliegen straks uit, ons waterhoen heeft 7 jongen, een was eerder door de blauwe reiger pakt, de roodborsttapuit heeft zich nog een paar keer laten zien zonder vervolg, de jongen van de gekraagde roodstaart (4) vliegen rond, de boomvalk is bijzonder agressief, heeft vast jongen in de buurt. De kolibrievlinder is weer gearriveerd, allemaal jonge huismussen, de tweede ronde is aan het uitvliegen (Henk Bulsing).

Haule

Douwe en Joke Visser

05-10. De boerenzwaluwen kwamen hier op 11 april. Ze waren daarna weer een tijdje weg en het broeden startte op 6 juni. Er vlogen 5 jongen uit. Daarna nog een broedsel van 4 jongen. Op 16 september was de stal leeg. Er was maar 1 paar in de stal (Douwe Visser, Haule).

Hegebeintum

Jurjen Bloem

11-04. Vandaag 2 span aangekomen in de stal te Hegebeintum (Jurjen Bloem).

Hitzum

Joki Bakkers

11-04. De eerste gezien op 3 april boven huis maar pas op 11 april zijn ze naar binnen gevlogen. Verder vandaag de eerste gierzwaluw gezien, kan me niet herinneren dat ik die eerder zo vroeg heb zien vliegen (Joki Bakkers, Hitzum).

Bouwe en Betty Blanksma

04-04. Vanmorgen twee boerenzwaluwen aangekomen in de schuur. Ze zijn er weer. (Bouwe & Betty Blanksma).

31-08. Afgelopen woensdag (27-8) zijn er enkele uitgevlogen, vandaag weer. We hebben nog 2 nesten met jongen. Er zijn dit jaar weinig gesneuveld, komt waarschijnlijk door het rieten dak (Bouwe & Betty Blanksma).

Hollum Ameland

Jeroen Lap

25-04. Gisteren, 24 april, de eerste boerenzwaluwen gezien rond de stal, nog niet in de stal dus (Jeroen Lap).)

12-05. Het heeft even geduurd, maar de eerste zwaluwen zijn terug in de stal. Gisteren in "t melk hok" (= paardenboxen) in het land. In de paardenstal en hooi kap thuis zitten ze nog niet (Jeroen Lap).

20-05. Gisteren 19 mei eerste zwaluwen in de paardenstal thuis (Jeroen Lap).

29-08. Nog een laat broedsel bij ons in de paardenstal in Hollum, Ameland. De overige broedparen zijn al uit de stallen vertrokken (Jeroen Lap).

18-09. Deze week zijn de laatste boerenzwaluwen inclusief de 3 laat geboren jongen vertrokken uit de stal op Hollum, Ameland (Jeroen Lap).

Holwerd

J. Idsardi

04-04. Vandaag de eerste twee boerenzwaluwen bij mij in de schuur heb gezien. Vroeger dan andere jaren volgens mij, meestal is het ongeveer een week later (Jan Idsardi).

28-04. Ik kwam zonet in de schuur, en het was er muisstil. In de nok van de schuur zag ik een sperwer zitten (Jan Idsardi).

Foto © Jan Idsardi

28-04-2025. *Sperwer komt schuur binnen waar zwaluwen aanwezig zijn.*

29-04. Sperwer is gistermiddag weer vertrokken. Zonder gegeten te hebben, voor zover ik weet, Het is nu weer een en al drukte in de schuur (Jan Idsardi).

03-05. Wat betreft de sperwer bij mij in de schuur; drie zwaluwen zijn het slachtoffer geworden, de volgende dag heb ik hem niet weer gezien. De zwaluwen vliegen nu weer in en uit de schuur (Jan Idsardi).

24-08. Hier bij mij in de schuur zit nog een nestje met jongen, de rest is allemaal uitgevlogen. Ik heb de indruk dat ze dit jaar vroeger weg zijn dan andere jaren. Verder in zoverre bijzonderheden, dat we twee

keer bezoek hebben gehad van een sperwer in de schuur. Beide keren hebben een aantal zwaluwen dat bezoekje niet overleefd (Jan Idsardi).

Daarnaast heb ik hier naast de boerderij al een aantal jaren een broedende buizerd. Heb niet de indruk dat dat invloed heeft op het zwaluwenbestand hier.

31-08. Afgelopen vrijdag (29-08) is er nog een nestje met vier jongen uitgevlogen; dat wil zeggen twee zijn verdwenen, en nog twee zitten nu op de vloer in de schuur en worden daar al twee dagen door de ouders gevoerd. Ondanks aanwezige katten gaat dat prima, ze zitten muisstil (Jan Idsardi).

Houtgehage

Kees van der Meulen

02-04. Hier in Houtgehage bij ons de eerste paar boerenzwaluwen terug (Kees van der Meulen).

Huis ter Heide (Drenthe)

Orpa Sekeronej

03-04. Op 27 maart kwam de 1e boerenzwaluw weer aan bij ons in de stal. Helaas is ie tot nu toe nog steeds alleen! Ook de 2 jaren hiervoor kwamen de 1e zwaluwen aan op hetzelfde nest. Hij houdt het bezet. Hopelijk spoedig meer leven in de brouwerij (Orpa Sekeronej).

04-04. Inmiddels is pas gisteravond het 2e zwaluwtje aangekomen (Orpa Sekeronej).

01-10. Afgelopen weekend 28 september is de laatste boerenzwaluw uit de stal vertrokken na bijna 1 week alleen achtergebleven te zijn. Dit jaar waren alle 24 nesten in gebruik (Orpa Sekeronej).

Idseghuizum

Lolkje Bijma

20-04. Bij ons is gisteren de eerste boerenzwaluw gesignaleerd in Idseghuizum, (Lolkje Bijma).

Douwe Buwalda.

07-07. Tot nu toe 11 boerenzwaluw nesten gehad met totaal 47 jongen. Maar vreemd genoeg nog geen enkel tweede legsel (Douwe Buwalda).

27-08. Rond 20 augustus vormde zich boven de boerderij een groep zwaluwen van ongeveer 50 a 70 stuks. Twee dagen achterelkaar daarna was alles verdwenen op één paartje na die nog jongen hebben. Echter de laatste drie dagen zijn ze terug en duidelijk zie ik weer paartje vorming. Nooit eerder dit zo gezien.

Er waren 11 tweede legsel met gemiddeld drie a vier jongen. Maar 5 nesten hebben het gered. Predatie van sperwer die de jongen en nesten vernielde. Sperwer had drie jongen te voeren (Douwe Buwalda).

It Heidenskip

Gerdy Westendorp

26-08. Onder de hoge dakgoot zitten bij ons nu 7 nesten van de huiszwaluw. Vorig jaar waren er meer. In de schuur zie ik nu minimaal 3 boerenzwaluwen uitvliegen. We hadden een nestje met jongen aan een balk in de stal (Gerdy Westendorp).

Foto © Gerdy Westendorp.

27-06-2025. *Vrouw boerenzwaluw broedt op nestje aan de balk in de stal.*

Jelsum

Marie Christien van Deursen

04-04. Vanochtend werd ik verrast door het gekwetter van een groepje zwaluwen. Een stuk of zes. Twee gingen meteen samen op een nest zitten. Fijn dat ze terug zijn. (Marie-christien van Deursen).

01-09. In onze stal zitten nog een paar nestjes zwaluwen. Ik weet niet hoe oud ze zijn, maar ze vliegen nog niet (Marie-christien van Deursen).

29-09. De laatste zwaluwen zijn 22 september vertrokken. Er zijn drie kleine zwaluwen achter gelaten. Zij hebben het niet gered. We hebben een goed zwaluwjaar gehad. Ik heb ze niet allemaal kunnen tellen. Ik schat dat er zo'n vijftig zwaluwen vertrokken zijn. Misschien wel meer (Marie-christien van Deursen).

Jonkerslân

Cor en Heleen Agterberg

15-04. Het is feest in Jonkerslân... de eerste boerenzwaluwen zijn gearriveerd! 12 april vloog er een over ons erf (stak over) 15 april de tweede zat op een van onze ûleboerden bovenop de boerderij. Zo heerlijk om hun zang weer te horen (Cor en Heleen Achterberg).

08-05. Helaas bij ons op stal nog maar een paartje op hetzelfde nest als vorig jaar. Wel meerdere in de omgeving gezien gelukkig (Cor en Heleen Agterberg).

18-05. Superfijn om te melden dat wij sinds 14 mei een tweede paartje boerenzwaluwen op stal hebben. Ze zijn bezig om een ouder nestje te upgraden. Het vrouwtje van het eerste paartje is aan het broeden, dus we wachten in spanning (Cor en Heleen Agterberg).

12-06. Vanmorgen zijn van het 1e nestje boerenzwaluwen, de jongen, 4 stuks, uitgevlogen. Zo mooi weer om te zien. Het 2e nestje boerenzwaluwen heeft het door de droogte niet gehaald. Ruim 2 weken geleden vond Heleen het op de grond, inclusief een paar eitjes. Helaas hadden de pony's er overheen gelopen. De ouders hebben we ook niet meer op stal teruggezien (Cor en Heleen Agterberg).

31-07. Gisteren zijn de 2e leg jongen 4 stuks, van het enige nestje dat we dit jaar hebben uitgevlogen. Ze blijven nog wel 's nachts op het nest. De ouders zijn heel beschermend, ook omdat wij een poes rond hebben lopen (Cor en Heleen Agterberg).

26-08. Het enige boerenzwaluwpootje dat bij ons op stal 2x heeft gebroed is nog lange tijd samen met de jongen teruggekomen. Rond 11 augustus zijn ze allemaal van stal vertrokken, maar de jongen blijven in de buurt en zijn zich aan t verzamelen. Ze komen niet meer op stal. Toch nog superleuk om ze in de omgeving te zien en te horen! (Cor en Heleen Agterberg).

Jubbega

Riekje Dijkstra

17-04. Bij ons in Jubbega op 16 april de 1e 3 boerenzwaluwen in de garage (Riekje Dijkstra).

Katlijk

Hendrik en Atsje de Vries

09-04. Vanavond 9 April zijn de eerste boerenzwaluwen in onze schuren teruggekeerd. Een paartje, de anderen moeten nog komen, wij wachten af! We hopen op een vruchtbaar broedseizoen (Hendrik en Atsje de Vries uit Katlijk).

23-09. Gisteren 22 september heeft de laatste boerenzwaluw onze schuren verlaten. Wij hadden een niet al te best broedseizoen, er keerden 5 paartjes terug in onze schuren. Deze paartjes hebben allemaal een eerste legsel grootgebracht, meestal slechts 3 of 4 jongen per legsel. Drie van deze paartjes begonnen aan een tweede legsel, het legsel van een van deze paartjes ging verloren door predatie. In totaal zijn er 24 jonge boerenzwaluwen uitgevlogen, wij hebben er wel eens meer gehad! Hopelijk volgend jaar weer beter (Hendrik en Atsje de Vries uit Katlijk).

Kollum

Yttje Solle

04-04. Deze morgen zagen we bij ons een boerenzwaluw terug in het hok. Er zullen nog wel een paar volgen (Yttje Solle Trekweg Kollum).

25-06. Even een update. Er zijn 8 zwaluwen uitgevlogen uit 2 nestjes. 1 nestje zat in de schutstal. Het andere zat in het binnen hok van de dwerggeiten. Momenteel wordt er een nestje met 4 jongen gevoed (binnen hok v d dwerggeiten). Een 2de legsel zit op 4 eieren (binnen hok van 7 dwerggeiten). Een nieuw nestje met nu nog 3 eieren ook in het binnen hok. Er zijn dus 3 nestjes in het binnen hok (Yttje Solle).

24-08. De laatste zwaluwen zijn 21 augustus vertrokken. Een paartje met nog 4 jongen. In totaal zijn er 21 jongen bij ons uitgevlogen uit 5 nestjes. Ook was een nestje verlaten, hier lagen 5 eitjes in waarvan 2 kapot (Yttje Solle, Kollum).

Anny de Jong

17-04. Op 7 april 1^e boerenzwaluw. Op 11 april 3 boerenzwaluwen in de garage. Toen waren ze plotseling verdwenen. Op 14 april weer 1 terug, tot vandaag alleen (Anny de Jong).

21-07. Uit het eerste nest zijn 3 jongen uitgevlogen en nu zitten er weer jongen in hetzelfde nest (Anny de Jong).

Kollumerpomp**Menne Osinga**

11-04. Vandaag zijn de eerste boerenzwaluwen aangekomen bij ons. Ik heb 3 zien vliegen, en ook 2 in onze schuur zien zitten (Menne Osinga).

17-04. Ik heb vanaf 2012 ook de aankomst van de boerenzwaluwen bijgehouden in een opschrijfboekje. Heb daar even een Excel lijstje van gemaakt, zie bijlage. Sinds een paar jaar schrijf ik ook de vertrekdatum op. Beiden worden ook doorgegeven aan de vogelwacht van Kollum e.o.

Aankomst en vertrek Boerenzwaluwen Bij M. Osinga, Oosterboereweg 13, 9293 ME, Kollumerpomp					
Aankomst				Vertrek	
Jaar	Dag	Maand	Aantal	Dag	Maand
2012	14	April	1		
2013	14	April	2		
2014	12	April	3		
2015	9	April	3		
2016	2	April	2		
2017	8	April	2		
2018	7	April	1		
2019	19	April	1		
2020	11	April	1		
2021	9	April	1	3	okt.
2022	12	April	1	5	okt.
2023	6	April	1	24	sept.
2024	6	April	2	17	sept.
2025	11	April	3		

17-06. Ook bij mij in de schuur zitten boerenzwaluwen en huismussen. Er is wel onderling strijd, maar niet zover dat de elkaar belagen. Ook zie ik weinig kapotte eitjes op de vloer, dus de eitjes worden niet uit het nest gewerkt. Wel zie ik enkele kapotte boerenzwaluw nestjes, zonder bodem, dader huismus? Bij mij is het zo dat de huismussen tegen de binnenkant van de gevels nestelen en de boerenzwaluwen op de balken van de kap. De afstand tussen de boerenzwaluwen en huismussen nesten is wel minimaal 3 meter, terwijl de boerenzwaluw nesten onderling soms bijna tegen elkaar zitten. Ik telde vanmiddag tenminste 10 bezette nesten met boerenzwaluwen. De eerste jongen zijn deze week uitgevlogen en nog 2 nestjes staan op het punt om uit te vliegen.

In het voorjaar, voordat de boerenzwaluwen uit Afrika terugkeerden, heeft een winterkoninkje een nest gemaakt in een oud boerenzwaluw nest, helaas is hier geen legsel in gedaan. De boerenzwaluw, van het nestje denk ik, hebben nu twee meter verderop een nieuw nestje gemaakt.

Foto© Menne Osinga.

Winterkoning bouwde nestje boven op boerenzwaluw nest.

24-08. Hier, bij ons in de schuur, zitten nog 3 nestjes met jongen. De jongen zitten tegen het vliegen aan. Veel zwaluwen zijn al vertrokken. En er zit ook een nestje, waarop elke nacht één volwassen zwaluw zit te slapen. Al de hele zomer lang. Deze zwaluw heeft geen partner, het is ook maar een klein nestje. Te klein om eitjes in te leggen. Ik noem het dan ook "het vrijgezellen nestje".

Foto © Menne Osinga.

23-08. Het "vrijgezellen nestje" wordt elke avond bezet door een waakzame boerenzwaluw.

18-09. Vanmorgen even de boerenzwaluw nestjes in onze schuur geteld. Ik tel 20 nesten. Deze zullen niet allemaal gebruikt zijn, afgelopen zomer. Ik schat 15 gebruikte nesten, met 2 broedsels per nest. En 4 uitgevlogen jongen per nest. Ik kom dan op 120 uitgevlogen jongen, dit jaar. Meer dan vorig jaar: 96 stuks, maar minder dan 2023: 150 stuks. Dit geef ik ook door aan de Vogelwacht van Kollum. Afgelopen nacht zaten er minstens 30 boerenzwaluwen in onze schuur, op beter weer te wachten om te vertrekken naar Afrika. Verder vanmorgen een **ijsvogel** gezien, vloog weg uit een sloot, vlakbij ons huis. Op 15 sept ook nog een vrouwtje groene glazenmaker hier gezien aan de Dwarsryd (Menne Osinga).

Foto © Menne Osinga.

15-09-2025. Een vrouwtje groene glazenmaker met afgevlogen vleugels (hakkelig) liet zich nog zien aan de Dwarsryd in Kollum.

03-10. Maandagavond 29 sept. zat er nog 1 boerenzwaluw in onze schuur. Dinsdagavond geen meer, dus vertrekdatum dit jaar is 1 oktober (Menne Osinga).

Koufurderrige

Jan Brouwer

14-04. Vandaag de eerste boerenzwaluw weer in de stal gezien (Jan Brouwer).

27-05. Eerste jongen zijn uit het ei (Jan Brouwer Koufurderrige).

Foto © Jan Brouwer

27-05-2025. Eerste jongen van de boerenzwaluw in de stal in Koufurderrige

Kûkherne

Jan en Froukje van der Veen

14-09. De boerenzwaluwen zijn vertrokken uit het hok. Ze zijn echter nog wel steeds in de omgeving (Jan en Froukje, Kûkherne).

Langedijke

Jantsje en Willem Bijmholt

18-06. Bij ons in de (grote) paardenstal zijn dit jaar tot 2x toe de legsels van de boerenzwaluw gepredeerd door de huismussen. We hebben 4 kunst zwaluwnesten die voorheen werden gebruikt door de boerenzwaluw, maar de mussen zijn eerder en nemen ze in beslag. Ook de oude zwaluwnesten van het jaar ervoor. De zwaluwen maken zelf nieuwe nesten maar de mussen kosten hun veel energie. Ook als ze zitten te broeden worden ze lastiggevallen. En die mussen gooien dus de eitjes uit het nest. De boerenzwaluwen maken vervolgens weer een nieuw nestje. In de loop van de tijd wordt het hinderlijk gedrag van de mussen minder. Dan zijn ze zelf niet meer aan het broeden. Op dit moment zijn er 5 jonge boerenzwaluwen uitgevlogen en zitten er weer 3 te broeden. Vorig jaar zijn er in totaal 19 jongen uitgevlogen. We volgen het al jaren en gemiddeld vliegen er 15 jongen per jaar uit. We hebben in het verleden ook wel predatie gehad van een kerkuil en sperwer. Nu houden we de bovenduren naar het weiland dicht en moeten de grotere vogels meer moeite doen om binnen te komen (Jantsje Bijmholt).

30-07. In de tussentijd zijn 3 redelijk oudere boerenzwaluwjongen gepredeerd door een ekster (!). Er lag een eksterveer onder het lege nest, daar trek ik de conclusie uit. Maar natuurlijk niet zelf gezien, het is zoals gezegd een conclusie. We hebben wel eksters in onze buurt. De mussen zitten (30 juli) nu met jongen in een gebruikt zwaluwnest en de zwaluwen met jongen in een gebruikt mussennest. Opmerkelijk. De torens van mussentorens opgebouwd van paardenhaar, manen, staarthaar en mossen zijn voor een deel weer omgevallen, volgend jaar zend ik u daarvan foto's (Jantsje Bijmholt).

Langezwaag

Sietse van der Wal

06-04. Op vrijdag 4 april jl. de eerste 2 boerenzwaluwen bij ons in de stal (Sietse van der Wal).

28-10. De laatste zwaluw is op 28 september jl. bij ons vertrokken uit de stal (Sietse van der Wal).

Joop Petter

29-03. Zo net de eerste boerenzwaluw hier op de windwijzer van het hok rustend, bijkomend van de lange reis. (Joop Petter).

05-04. Zag vandaag 2 paartjes in en uit vliegen uit het hok (Joop Petter).

21-05. In het nest in de garage waar je vorig jaar 6 jongen ringde is op 21 april het eerste ei gelegd, op 26 april waren er 6 eieren. In het 2^e nest op 5 mei 1^e ei en op 10 mei het 5^e ei. Aan de achtergevel van het huis 8 paar huiszwaluw aan het bouwen en aan de voorgevel 2 paar huiszwaluwen. (Joop Petter).

24-08. Gisteren lagen er verse dopjes op het terras, er zijn nog huiszwaluw jongen uitgekomen. Een paar boerenzwaluwen dat met een 3^e legsel begon had deze week ook weer jongen (Joop Petter).

Lippenhuizen

Lute Jager

15-04. Op 10 April waren de eerste boerenzwaluwen terug bij fam. Jager aan de Bûtewei in Lippenhuizen. Er zijn inmiddels meerdere gearriveerd en maken nu onder elkaar uit wie waar gaat nestelen denk ik (Lute Jager).

Wytse de Jong

13-04. Vorige week zondag, op 6 april, vlogen hier twee boerenzwaluwen om de schuur. Ik vermoed dat er inmiddels een paar meer zijn. De vogeltjes zijn erg stiekem namelijk. Ik ben hartstikke blij met elke boerenzwaluw die terugkeert van het verre Afrika. De mooie glijvlucht en het vrolijke getsjotter maken mijn zomer weer goed (Wytze de Jong, Lippenhuizen).

19-08. Je schreef al eens dat boerenzwaluwen soms later in het seizoen teruggaan naar de stal waar ze geboren zijn. Op 2 augustus waren alle zwaluwen vertrokken, op één paartje met jongen na. Nu op 19 augustus zijn opeens alle 30 uitgevlogen en weer terug. Af en toe gezamenlijk tsjilpend in de vogelkers en dan weer uitzwermend. Wat een mooi gezicht! Het is dus toch een succesvol jaar voor deze zwaluwen (Wytze de Jong).

Maastricht (Limburg)

Kinderboerderij De Heeg

30-03. 29 maart 2025 eerste boerenzwaluw in de stal (Peter Alblas).

12-05. Op 10 mei kwamen de eerste jonge boerenzwaluwen uit het ei op de kinderboerderij De Heeg, Maastricht (Peter Alblas ringer L21, Maastricht/RAS project 177).

Makkum

Wietske Visser

09-04. Op 4 april was de eerste zwaluw gearriveerd in Makkum. En vandaag kwam nummer 2. Het klinkt weer gezellig in de schuur. (Wietske Visser).

01-08. Wat hebben we dit jaar veel boerenzwaluwen. Het begon met zes en vorige week waren er denk ik wel 100 die rond de boerderij zoefden. De vliegende mieren waren een lekker maaltje voor ze. Nu zijn er nog een 14 die weer een nest zijn begonnen. Daarna vertrokken de meesten. En de jongen die net kunnen vliegen zwerven nog rond het erf. Wat een vliegshow. Ik heb nog nooit zoveel in en rond de boerderij gezien (Wietske Visser).

Meddo/Winterswijk (Gelderland)

Diana Abbink

17-04. Bij ons in de Achterhoek (Winterswijk-Meddo) waren op 2 april de eerste 2 boerenzwaluwen binnen. Sindsdien zijn er nu zo'n 10 paartjes bij ons op de deel (Diana Abbink).

Minnertsga

Pieter Aartsma

04-04. De eerste zwaluwen zijn weer bij terug bij ons aan de Hearewei in Minnertsga (Pieter Aartsma.)

15-10. Hierbij de zwaluwen update. Ze zijn begin september al vertrokken ze hebben 2x gebroed ondanks de warmte zijn ze ook uitgevlogen we hadden witte kleden over het dak gespannen voor de warmte. Het paar in de garage had hetzelfde probleem dan vorig jaar nest klaar gemaakt maar er kwam geen ei het vrouwtje heeft een paar keer geprobeerd maar niks helaas. Dus 2x 2 nesten uitgevlogen met 3 a 4 jongen en er was tot vorige week avonds nog een zwaluw te overnachten maar die is nu ook weer vertrokken (Pieter Aartsma, Minnertsga).

Molkwerum

Mineke Bekkema

07-04. Eerste boerenzwaluwen in de stal, 2 stuks 6 april (Mineke Bekkema, Molkwerum).

24-09. De meeste boerenzwaluwen zijn in week 37 vertrokken, maar er waren nog veel jongen met hun ouders. 14-09 waren er nog 10 jonge vogels, maandag 15-09 nog maar 1. De laatste vertrok op 23 september. Er waren 28 nesten in de schuur dit jaar bij de eerste leg. Twintig nesten bij de 2^e leg en 1 nest in de paardenschuur en 1 in de wagenberging. Terwijl ik dit schrijf, hoor ik de **ijsvogel** die hier meestal in de herfst verblijft. Er zijn ook 3 al grote jonge **ransuilen** rond de boerderij (Mineke Bekkema, Molkwerum).

Foto © Mineke Bekkema
Ransuilen zoeken steeds vaker de woningen op om een veilig plek te vinden tegen predatoren.

Nieuwolda (Groningen)

Monique van Zwol

19-04. Gisteren, 18 april voor de 1e keer 2 zwaluwen bij de nesten. Precies een week nadat ik ze voor het eerst gezien heb hier (Monique van Zwol).

Noordburgum

Jan en Froukje van der Veen

03-04. De eerste 2 boerenzwaluwen zijn aangekomen en zitten weer in het hok. /ze zijn deze avond aangekomen, 1 zit alweer op het nest. Opmerkelijk dat ze eerst voor onze ruiten heen en weer vlogen om te laten zien dat ze er zijn (Jan en Froukje v d Veen).

Nijehaske

Jan Kroes en Baukje Tilma

23-04. Helaas zijn er nog geen zwaluwen bij ons. Twee jaar terug hebben we hier marters gehad. Die veroorzaakten o.a. schade bij ons aan de auto en bij de burens een paar huizen verderop. Dat jaar wilden de zwaluwen niet bij ons broedden en ook de mussen onder de dakpannen waren toen ineens weg. Vorig jaar en begin dit jaar heeft onze naaste buurman een paar keer marterpoep gevonden in zijn tuin. Tot nu toe weten we niet of deze dieren hier ergens in de buurt een nest/hol hebben. We zien wel boerenzwaluwen hierachter over de weilanden scheren op zoek naar voedsel (Jan en Baukje).

14-07. Er is weer een nestje zwaluwen bij ons in de fiets schuur. Afgelopen zaterdag zagen we een paar kleine vogeltjes. Volgens ons zijn er vier jongen uit het ei gekropen. Dit ouderpaar heeft een nieuw nest gebouwd, meer in de buurt van de opening van de schuur. En vaak zit één van de ouders op een touw vlakbij het nest (Jan en Baukje).

03-09. Na twee jaar afwezigheid hebben we dit jaar weer één paar broedende boerenzwaluwen gehad. Wederom in de fietsen schuur waar een nieuw nest werd gemaakt. Helaas viel op een gegeven moment het nest met de jongen naar beneden. Gelukkig leek er met hen niets aan de hand te zijn. We hebben ter vervanging van het nest een plastic bakje hoog boven in de schuur geplaatst en daar de 4 jongen in gezet. De oude zwaluwen cirkelden steeds bij de schuur om toen we hiermee bezig waren. Ze begonnen gelijk met voeren toen wij ons terugtrokken. Toen de jongen groter werden zagen we dat er meestal twee jongen op de rand van het bakje zaten en twee op de rand van de muur. Zie foto 28 juli.

Foto © Jan en Baukje.

28-07-2025. De boerenzwaluwen staan op het punt van uitvliegen. Het kunstnest hangt iets te veel naar rechts, daardoor kunnen de oude vogels maar moeilijk naar het nest vliegen. Wat meer naar beneden hangen, op dunne latje, en de nest kom wat opvullen met stro zou ook al goed moeten zijn voor volgend jaar.

Er zijn 4 jongen uitgevlogen op 29 juli 2025. En het verbaast ons zeer, maar tot nu toe (3 september 2025) komen er 4 zwaluwen 's avonds nog steeds in de schuur om te overnachten. Ze blijven 's nachts ook zitten als we laat op de avond de fiets in de schuur parkeren.

Tot slot; het betonnen kunstnest wordt maar steeds niet gebruikt. Ondanks dat we het de afgelopen jaren op verschillende plekken hebben opgehangen. We denken nu te begrijpen waarom; het is te diep, de jongen komen niet boven de rand uit met hun koppie. We hebben gezien, nadat de jongen in het plastic bakje kwamen te zitten, dat ze de eerste tijd in het nest blijven zitten. Pas toen ze groter werden gingen ze op de rand van het nest zitten. (Jan Kroes en Baukje Tilma, Nijehaske).

Nijeholtpade

Jaap van der Wal

26-08. We hebben een tweede legsel, nu nog 3 jongen die gevoed worden. Nooit eerder hebben ze bij ons gebroed (Jaap van der Wal /Hoofdweg, Nijeholtpade).

Oldeouwer

Harm en Lammie Nijholt

24-03. Eerste aankomst boerenzwaluw in schuur (Harm Nijholt).

Fokke Stastra

05-07. Boerenzwaluwen: sinds ze niet meer in de garage/ex-stal kunnen komen is het aantal boerenzwaluwnesten bij mij helaas flink afgenomen. Wel zit er soms nog 1 of 2 onder het afdak. Dit jaar helaas slechts 1. Maar dit jaar had ik wel ineens in een oud zwaluwnest een grauwe vliegenvanger zitten en iets later nog één (of dezelfde?) in een ander oud zwaluwnest. Ook nog minstens één nest van een grauwe vliegenvanger in een vlinderstruik op het erf (Fokke Stastra).

Ommen (Overijssel)

Ton Elzerman

16-04. De aankomstdatums in 2024= 5 april 2024 en in 2025=31 maart 2025. In beide gevallen 2 vogels (Tom Elzerman, Provincie Overijssel).

15-09. Weliswaar geen Friesland, maar ik vond het toch wel leuk om te melden. Gisteren zaten deze boerenzwaluwen nog op het nest in Ommen (Ton Elzerman).

Foto © Ton Elzerman

14-09-2025. Boerenzwaluwen zoeken overal een nestplek, hier op een elektriciteitsdoos in de stal.

Oosternijkerk

Roel en Aukje Sikkema

04-04. Zonet de 1ste zwaluw gezien in Oosternijkerk. Ik hou je wel op de hoogte als er meerdere zijn (Roel Sikkema).

13-04. Vandaag de 2^e gezien, hij kan wel eerder gezien zijn doch ze laten zich nog niet veel zien (Roel Sikkema).

20-04. De laatste twee zijn afgelopen vrijdag de 18 april ook weer gesignaleerd. 2 paartjes zijn nu weer aanwezig (Roel Sikkema).

Els Daan

17-04. In de schuur van Doniasathe in Oosternijkerk vanaf vorig weekend, zaterdag 12-04 boerenzwaluwen aanwezig. Nog maar 2 nestjes, die overigens nog aan de balken gebouwd zijn in het eerste deel vd grote schuur vd boerderij in Oosternijkerk. We verwachten er nog meer (Els Daan).

Oosterzee

Pieter Mulder

31-03. Ik wil melden dat bij mij de 1e boerenzwaluw weer is aangekomen op 29 maart in de schuur (Pieter Mulder).

Oost-Vlieland

Alie Wijbenga

11-06. Wij hebben 5 jongen in de schuur. Omstreeks 4 juni uit het ei gekomen. Een zwaluw heeft een ring om. Op Vlieland worden geen zwaluwen geringd. De zwaluwen die vorig jaar in de schuur zaten van hadden geen ring om. Ik heb getracht er foto's van te maken maar ik krijg geen beter resultaat. (Alie Wijbenga).

Foto © Alie Wijbenga.

10-06-2025. Een van de voederende ouders draagt een pootring.

29-10. De 1ste zwaluw was bij ons 8 mei in de schuur. 10 juni hadden we 5 jongen die ook zijn uitgevlogen. 28 juli hadden we een 2de nest met 4 jongen waarvan er 1 uit het nest is gevallen. De andere 3 zijn uitgevlogen. Een tijdje hebben alle zwaluwen door de schuur gevlogen en af en toe ook s 'nachts. 2 september waren ze allemaal verdwenen. Er hebben nog wel heel lang een paar zwaluwen rond het huis gevlogen (Alie Wijbenga, Vlieland).

Opende (Groningen)

Marten Sipkema

02-04. Het eerste paar boerenzwaluwen terug in de schuur (Kees van der Meulen).

Fokje en Klaas Meindertsma

23-04. Op 22 april zijn de zwaluwen weer terug in de stal bij ons op de drachtsterweg in opende Groningen. Ook de gekraagde roodstaart is er weer (Fokje en Klaas Meindertsma).

28-04. Sinds 28 april is er een 2^e stel zwaluwen aan het nestelen in de stal (ook in een oud al bestaand nest). Ben benieuwd of er nog meer terugkomen, nog nesten genoeg (Fokje en Klaas Meindertsma).

Oudebildtzijl

Peter Adrichem

02-10. In de afgelopen prachtige zomer hebben we toch weer 10 jongen zwaluwen mogen begroeten. Het was weer enig om te zien en te horen. Toch vrij veel insecten, dankzij de bomen, die de laatste 25 jaar goed gegroeid zijn (Peter Adrichem).

Foto © Peter Adrichem

Een bijna vliegvlug legsel met vijf jongen

Oudega SWF

A. Stegenga

30-08. Deze zomer zijn er hier weinig zwaluwen, zo'n 8 paartjes maximaal. Op dit moment is er nog 1 nestje met jongen dat nog wel ruim 1 in het nest zitten (Abe Stegenga).

Wiepkje Hoekstra

08-04. De boerenzwaluwen zijn gisteren (7 april) weer teruggekomen bij ons in het schaphok (Wiepkje Hoekstra).

Douwe Wiegersma

12-02. Wij hebben elk jaar rond de 15 broedparen boerenzwaluwen en een open kapschuur waar ook aantal duiven broeden elk jaar (Douwe Wiegersma).

Henk Oud.

17-06. Ook wij (en de burens) hebben boerenzwaluwen in het hok. En ook hier is de predatiedruk heftig. Elke, meestal namiddag, in de broedtijd van de zwaluwen, komt de sperwer langs. Totale paniek onder zwaluwen. Het lukt de sperwer meestal wel om een (jonge) zwaluw of mus te pakken, de reden ook waarom ze steeds terugkomt denk ik. Voor wat betreft de nestpredatie zijn ekster en gaai hier de boosdoener. Deze struinen in de vroege ochtend de erven af en komen ook binnen als deuren open staan. Ik heb dit meerdere malen gezien als ik een keer echt vroeg uit bed moest. Als we de deur van het hok 's nachts open laten staan zijn de nesten met eieren of jongen leeg... Overdag valt dit wel mee, maar 's nachts moet de deur op het haakje zodat de predator niet binnen durft en de zwaluw in en uit kan. De slimme predatoren kennen de patronen en weten daarom exact wanneer de kust veilig is. In zijn algemeenheid zien we predatiedruk ook op veel andere soorten toenemen; de steenmarters trekken de jonge spreeuwen onder de dakpannen vandaan, blauwe en witte reigers, kiekendieven, buizerds, ooievaars, kraaien, raven, marters, vossen, ratten enz. vormen samen een gestaag groeiend leger predatoren wat de grondbroeders belaagd. We kunnen de biotopen voor de "prooi" vogels nog zo mooi maken, de predatoren komen er ook op af. Logisch, zo werkt de natuur maar het doet wel pijn om te constateren. Misschien dat de snel oprukkende boommarter de "luchtmacht" wat in toom kan houden (Henk Oud).

Paesens

Oane Taekema

06-04. Op 5 april de 1e boerenzwaluw in de schuur. Op 4 april avonds in de tuin 21.00 uur meerdere vleermuizen gezien ((Oane Taekema).

20-04. Hierbij de mij bekende aankomsten van de boerenzwaluw in Paesens. 2017 en 2018 mist.

2011 24 april / 2012 6 april / 2013 18 april / 2014 13 april / 2015 15 april / 2016 1 april / 2019 16 april / 2020 9 april / 2021 30 maart / 2023 7 april / 2024 6 april en 2025 5 april. (Oane Taekema Paesens).

16-09. Vandaag zijn de laatste jongen uit het nest. Ze vliegen nog wat in de schuur rond en zullen weldra vertrekken (Oane Taekema, Paesens).

Pietersbierum

Klaske en Gorrit Smidts

17-04. Hier waren de boerenzwaluwen op 10 april terug. Het scholekster paar is ook weer terug. De mussen zijn weer aan het nestelen (Klaske Smidts).

02-06. Er zitten 5 jonge boerenzwaluwen op het nest (Klaske Smidts).

01-08. 16 juni zijn er 6 jonge boerenzwaluwen uitgevlogen. Eerst nog een beetje in de buurt. Er zitten nu 5 in het nest (Klaske Smidts).

Rinsumageest

Trienke de Vries

25-03. Vorige week vrijdag 21-03 waren ze er de boerenzwaluwen (Trienke de Vries)

Roodkerk

Tseard van der Kooi.

24-08. Bij mij in Roodkerk zit nog een paar met jongen van ongeveer een week oud (Tseard van der Kooi, Readtsjerk).

15-09. Bij mij in Roodkerk zijn ze nu ook uitgevlogen. Twee paar hebben gebroed (Tseard van der Kooi).

Rotsterhaule

Afke Baas.

25-04. Zaterdag 12 april zijn er 2 boerenzwaluwen in onze stal aangekomen (Afke Baas).

Rottum

Evie Meester

10-07. Ik heb dit jaar weer een nestje grauwe vliegenvangers terug, maar van de boerenzwaluwen zijn er dit jaar niet zoveel als andere jaren. Ook dit jaar maar 1 jonge ooievaar, er waren eerst 3 maar 2 lagen na een paar weken dood onder het nest in het weilandje (Evie Meester).

Ruigahuizen

Melle van der Goot.

08-04. De eerste boerenzwaluwen heb ik op 07-04 gezien. Dan komt de rest binnen kort ook wel (Melle van der Goot).

13-04. En op Ruigahuizen zijn vrijdag 11-04 er ook 2 boerenzwaluwen bij gekomen (Melle van der Goot).

04-10. Rond 25 aug waren alle zwaluwen bij ons weg. Een week later waren er volgens mij een aantal jongeren weer terug in twee hokken. Mits september was alles vertrokken in Ruigahuizen, maar bij de schoonzoon Piet Bosman op Rijs waren nog wel een aantal (Melle van der Goot).

Chita en Tjeerd Bos.

17-04. Bij ons kwam de eerste boerenzwaluw dit jaar aan op 14 april. Op 15 april de tweede en we verwachten er de komende week nog een paar. De afgelopen jaren hebben we steeds 3 paartjes in onze

paardenstal broeden. Zo gezellig het “gepraat” van ze in de stal en in de lucht. We kijken er altijd naar uit. Ik hou al jaren bij wanneer de eerste zwaluw aankomt. Dat ligt altijd tussen 12 en 15 april (Chita Bos uit Ruigahuizen).

29-04. Inmiddels zijn het al 5 zwaluwen, hopelijk komt de 6 e snel (Chita Bos).

Rutten.

Tonny Groot Koerkamp.

18-06. Dit jaar zitten er meerdere nesten van de boerenzwaluw in onze schuur. Maar predatie uit onverwachte hoek de torenvalk. Op het erf een nest met 3 jongen en deze torenvalken komen nu regelmatig nesten leeghalen (Tonny Groot Koerkamp).

Rijperkerk

Ariejan van Twisk.

26-08. Elk jaar hebben we een zwaluwnestjes met jongen in mijn schapen stalletje, zo ook dit jaar. Op dit moment heb ik sinds het weekend opnieuw jonge zwaluwen in het stalletje. Moeder vliegt in en uit om ze te voeren (Ariejan van Twisk).

11-09. Afgelopen maandag en dinsdag waren ze al uit hun nestje. Ze fladderden rond tussen de dakspanten in de buurt van hun nestje maar gingen het stalletje niet uit. Ik kom elke morgen in het schapenstalletje om mijn schapjes te voeren. Daar waren ze aan gewend en ze raakten ook niet in paniek. Ze bleven zitten op een dakspant terwijl ik daar bezig was. Ze waren met hun drieën. Gistermorgen waren ze verdwenen (Ariejan van Twisk).

Foto ©Ariejan van Twisk

11-09-2025. De drie jongen waren nog even terug in de stal.

12-09. Ik deed zojuist een check up bij mijn schapen en zag dat de drie zwaluwtjes weer terug zijn in het schapen stalletje (Ariejan van Twisk).

Rijs

Piet Bosma

13-04. Afgelopen woensdag 09-04 de eerste paar boerenzwaluwen op Rijs bij schoonzoon Piet Bosman (melding Melle van der Goot).

Scharsterbrug

Siebe en Titia Bosma

03-05. Bij ons op het bedrijf zijn op 1 mei, de eerste zwaluwen gezien (Siebe en Titia Bosma).

Sint Anna Parochie

Sikke de Groot

01-08. Eerste aankomst in de schuur is 10-04. Dit jaar 4 broedparen (melding via Jeppe Bronger, vogelwacht).

Mos Hartman

01-08. Eerste aankomst in de paardenstal is 10-04. Dit jaar 4 broedparen (melding via Jeppe Bronger, vogelwacht).

Rinse Kuiken

06-06. Bij Siemen Rienks een nest met vijf jonge boerenzwaluwen op de rand van het nest. De jongen hadden het nest inmiddels verlaten. Locatie - Statenweg Sint Annaparochie (Rinse Kuiken).

Foto ©Rinse Kuiken.

06-06-2025. Vijf nestjongen pas uit nest met kleurfase 0 (helder wit!). Eentje (2^e links) ervan lijkt wat vuilwit te zijn.

20-07. Vanmorgen bij Zwarte haan een eerste jaars Boerenzwaluw met weinig kleur (Rinse Kuiken).

Foto © Rinse Kuiken.

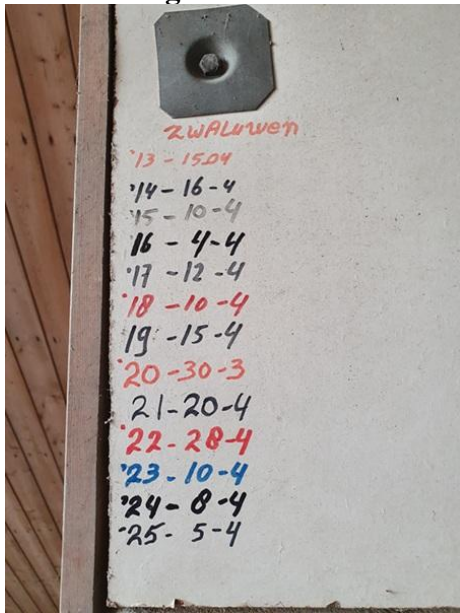
20-07-2025. Een leucistische boerenzwaluw zie je niet zo vaak in Noord-Friesland

13-09. Vanmiddag bij Zwarte Haan nog veel boerenzwaluwen(honderden) actief aan het voedsel zoeken. Ze zitten soms in groepjes op het talud bij de zeedijk (Rinse Kuiken).

Sophie Brakel 

06-04. Hallo, vandaag de eerste zwaluw weer terug bij ons in de stal. Wat heerlijk om dat geluid weer te horen (Sophie Brakel , St Annaparochie).

Alco de Jong

08-04. Op zaterdag 5 april de eerste boerenzwaluw in de loods. Zondag 1 paar in de schuur nu weer twee dagen rustig (Alco de Jong, Sint Annaparochie). Hierbij de aankomsten van de eerste boerenzwaluwen in de stal van 2013 t/m 2025 (Alco de Jong, Sint Annaparochie).

Foto © Alco de Jong

Boeren hebben in de stal vaak een aankomstlijstje wanneer hun eerste boerenzwaluwen terugkeren uit Afrika.

Sint Jacobiparochie

J. Dijkstra

11-05. Aankomst op 28-04 in de paardenstal. 1 broedpaar (melding Jeppe Bronger, vogelwacht).

Piet Boersma

02-05. Aankomst in stal op 13-04 (melding via Jeppe Brongers, vogelwacht).

Jan en Annie Akkerman

23-04. Bij ons zijn gisteren (22 april) de eerste 2 stelletjes boerenzwaluwen teruggekeerd naar hun nesten in onze ligboxstal. Hopelijk volgt de rest ook snel (Jan Akkerman).

28-08. Bij ons in de ligboxstal zijn momenteel 2 nestjes met jongen. Hoe oud ze zijn weet ik niet precies. Ik schat ong. 1 week (Jan Akkerman).

Slappeterp

Watze Fokkema

03-03. Het aantal broedende zwaluwen bij ons in de paardenstal is de afgelopen jaren teruggelopen naar 2, soms zelfs 1 paartje. Maar we hebben sinds enkelen jaren ook een paartje torenvalkjes in onze (Watze Fokkema).

11-04. Vandaag, 11 april 2025, de eerste boerenzwaluw bij ons in de paardenstal is gearriveerd (Watze Fokkema).

Stavoren

Geeske Visser

19-04. Gisteren zijn de boerenzwaluwen weer in Stavoren aangekomen. Het nest werd geïnspecteerd. Weet nog niet of ze het nest nu hebben goedgekeurd. Ik hoorde van meer Stavoren dat de zwaluwen gisteren zijn gearriveerd. Zag en hoorde meerdere gisteravond rondvliegen. Ook de andere soorten. En volgens mij is er óók een gierzwaluw hier. Vorig jaar zag ik óók een vliegen (Geeske Visser).

Stiens

Astrid Hiemstra

27-04. Bij ons op de Slachtedyk te Stiens zijn nu weer 2 paar boerenzwaluwen teruggekomen (Astrid Hiemstra, Stiens).

07-05. Tot nu toe zijn het 2 paar boerenzwaluwen die zich bij ons nestelen. Twee jaar geleden hadden weer er nog 4 paar (Astrid Hiemstra, Stiens).

Terband.

Henk en Trienke Tjepkema

06-04. De eerste is vanmorgen 6 april in de stal aangekomen. We wachten op de rest. Brengt hopelijk weer wat reuring in de stal. Paard is november.2024 overleden (Henk en Trienke Tjepkema).

22-09. Gisteravond de laatste zwaluw vertrokken uit de stal. Volgend jaar afwachten hoeveel er terugkomen (Henk en Trienke Tjepkema).

Terkaple

Pier en Coby Brouwer

05-04. Op 4 april 2025 is de eerste boerenzwaluw weer aangekomen in onze stal in Terkaple (Cobi Veldman).

Terwispel

Arie en Ilse Steenwijk

10-04. Wij hebben onze eerste boerenzwaluwen terug in de loods sinds 8 april (Ilse en Arie Steenwijk Terwispel).

Tirns

Karst Tamminga.

12-05. Wij hebben onder de carport één boerenzwaluwpaar aan de leg. Een tweede paar zoekt nog naar nestgelegenheid. Ik heb twee kunstnesten opgehangen maar deze lijken nog niet echt gewild. Verder een paartje grauwe vliegenvanger gespot in de tuin en een mannetje gekraagde roodstaart, ook zingend (Karst Tamminga).

22-05. Een tweede paar boerenzwaluw heeft het nieuwe nest bijna voltooid. Wederom als vorig jaar onder de veranda. Helaas blijven de kunstnesten onder de carport ongebruikt, blijkbaar niet goed genoeg bevonden (Karst Tamminga).

12-08. Het tweede legsel is ongeveer een week geleden uitgekomen. Het eerste legsel leverde 3 uitgevlogen jongen op. Bij de burens is het tweede legsel al uitgevlogen, twee keer 4 jongen. Verder zitten er jonge **ransuilen** in het dorp. We horen ze de hele nacht piepen (Karst Tamminga).

14-09. Inmiddels is bij ons ook het tweede legsel van de boerenzwaluw al uitgevlogen 4 jongen waarbij er 1 tegen de ramen is gevlogen en het helaas niet heeft overleefd (Karst Tamminga).

Tijnje

Pieter Kik

19-05. Even een berichtje uit de Tijnje. Het zwaluwen gebeuren is hier niet voorspoedig. Jarenlang hebben we hier 8 tot 9 nesten met boerenzwaluwen gehad en de laatste jaren ook wel 5 tot 6 nesten van huiszwaluwen. Op 6 mei zag ik de eerste boerenzwaluw. Er zit nu 1 nest boerenzwaluwen en 1 nest huiszwaluwen. Kortom een hele magere oogst. De loggia is al voor het derde jaar zonder nest. De reden waarom is mij niet duidelijk. Het gaat om woonboerderij in Tijnje (Pieter Kik).

Anneke Ziel

17-06. We hebben sinds jaren weer een nest in de schuur. Het is nog pril maar zit op het nest. Ze zijn ongeveer 2 a 3 week bezig maar waren er niet constant. Twee jonge katten zijn daar waarschijnlijk de storende factor in (Anneke Ziel-Lantinga).

29-07. Ik heb 2 jongen gezien en die zijn uitgevlogen in onze vakantie. Ze vliegen nog af en toe naar binnen om uit te rusten. (Anneke Ziel).

Tjalleberd

Willem en Anneke Banga

18-04. Gisteren heb ik voor het eerst de zwaluw in onze schuur gezien. Er is nog maar 1 (Willem en Anneke Banga).

Tjerkgaast

Marten van der Heide

02-07. Zag 1 juli warempel een Fazant (man) in het weiland hier achter de boerderij. Twee jaar geleden ook al eens gemeld, maar zie ze verder nooit hier. Nu net als verleden jaar geen enkele boerenzwaluw in de schuur. Woon hier vanaf 2000 en we hadden altijd boerenzwaluwen binnen. Gemiddeld zeker 8 a 10 nesten en soms broedend tot eind september. En nu al 2 jaar niks.... Ik vind het zorgelijk (Marten vd Heide, Tjerkgaast).

Twijzel

Joke Smith

11-04. Zojuist is de eerste boerenzwaluw gearriveerd. De tjiftjaf is hier ook al een poosje en maandag zat de zwartkop weer in de tuin (Joke Smith, Twijzel).

17-04. Sinds zaterdag 12-04 is een gekraagde roodstaart paartje bij ons in de tuin druk met het inspecteren van een nestkastje. Ook de heggemus die al jaren bij ons in de tuin zit heeft een partner gevonden en de goudvink laat zich dagelijks horen. Een Gaaienpaar is met een nest bezig boven in een naaldboom die midden in de tuin staat tussen bomen (met nestkastjes) en struiken waarin ieder jaar zangvogels broeden. Niet zo'n goede combinatie volgens mij. Vorig jaar heeft hij het (open) roodborstkastje leeggehaald. Maar dat is nu eenmaal de natuur en niet te voorkomen. Ook een groenlingpaartje heb ik hier al gezien. Er is trouwens ook een tweede boerenzwaluw in de buurt. Ze zijn wel in de schuur geweest, maar nog niet met het nest begonnen (Joke Smith).

14-11. Hierbij mijn zwaluwverslag van dit jaar. De eerste zwaluw heb ik hier op 11 april gezien en 23 april waren er vier, twee paartjes, waarschijnlijk terug op hun oude nesten in de stal. Op 1 mei kwamen nog twee andere de boel inspecteren, maar zij zijn niet gebleven. Op 11 juni vlogen de eersten van de 5 jongen uit hun nest boven de lamp uit en op 25 juni waren de 5 jongen van het nest erachter klaar om uit te vliegen. Op 19 juni was er een eenzame zwaluw op het terras die zijn best deed om een partner te zoeken door iedere morgen om kwart over vier naast ons slaapkamerraam met zijn gekwetter te beginnen. Dit ging de hele dag door maar eindelijk op 6 juli had hij beet. Omdat vorig jaar dode jongen in het nest zaten hadden wij dit weggehaald en een zelfgemaakt kommetje van klei op het plankje geplakt. Hier waren ze wel blij mee want nu hoefde er niet zoveel gemetseld te worden. Hoewel het nest niet heel diep was, zijn er toch vier jongen in grootgebracht. Deze zijn op 20 augustus uitgevlogen. Het bleef bij één legsel. De vier dagen erna waren ze 's avonds terug op het nest (Joke Smith).

Uitwellingerga.

Bauke van der Meer (Súdwei 1).

01-04. Vandaag de eerste boereswel in de paardenbox terug bij B. van der Meer, Súdwei (Cor van der Meer).

29-09. Laatste boereswel in schuur op Sudwei 1te Uitwellingerga bij B. van der Meer is 17 september 2025 (Cor van der Meer).

Vrouwenparochie

Rinze Dijkstra

17-04. Bij ons zijn de boerenzwaluwen teruggekeerd op maandag 14 april, 3 stuks boerenzwaluwen, we verwachten er meer (Rinse Dijkstra).

07-06. We hebben momenteel 2 nesten met boerenzwaluw jongen (Rinze Dijkstra).

Wanneperveen

Jan van der Zee

07-03. We hebben achter ons huis drie hectare land en houden al minstens 40 jaar fjordenpaardjes. Ook heb ik nog steeds een aantal bijenkasten. Met bijen uiteraard. Rondom het huis veel vogelnesten, en ik hoop dit jaar weer een aantal boerenzwaluwen te begroeten. Vroeger wel 20 nestjes, de laatste twee jaar ongeveer 5. (Jan v d Zee (88).

29-03. Gisteren 28 maart de eerste boerenzwaluw gezien. Hij of zij vloog een aantal keren de paardenschuurtjes in en uit. Geweldige belevenis. Vanochtend weergezien. Weet niet of ie overnacht heeft in de schuur. Het is wel vroeg. Eerder altijd in April. (Jan van der Zee).

01-04. De eerste boerenzwaluw heeft hier overnacht tot nu toe op een oud nestje in de stal. Een bijenvriend van mij zag op 29 maart drie boerenzwaluwen bij de Rotterdamse hoek in Flevoland (Jan van der Zee).

11-11. Afgelopen jaar 5 nestjes boerenzwaluwen de eerste keer, tweede keer ook. Een nestje op de grond gevallen, heb de jonge zwaluwen in een oud nestje ongeveer een meter verderop gezet, en dat is goed gekomen. Wat mij opgevallen is dat de zwaluwen heel laat vertrokken zijn. 25 september de laatste. Misschien het mooie weer? (Jan van der Zee).

Warns

Haye en Gerda Folkertsma

19-11. Op 6 november hadden wij hier op de boerderij Rea Skuorre te Laaksum nog twee boerenzwaluwen. Vandaag 19 november zagen we hier nog één (Haye en Gerda Folkertsma).

Warga

Keimpe Gerrit de Boer

17-04. Hier in Wergea zijn de eerste zwaluwen ook weer aangekomen dinsdag 15 april de eerste er komen steeds meer binnen (Keimpe Gerrit De Boer Wergea).

Aafke en Wiebe Kooistra

07-04. Zaterdag (4 april) een verkenner en zondag waren er een stuk of 8, dus ze zijn weer terug (Aafke en Wiebe Kooistra).

25-08. Hierbij het verloop van het “sweltsje” seizoen bij ons. Het is een goed broedjaar geweest. Vier paartjes hebben gebroed en gemiddeld 4 jongen uitgebroed. En dat wel twee keer. Zelfs in de bak achter huis in twee nestjes voor de derde keer eitjes, die op dit moment worden bebroed. En in een nestje liggen eitjes maar volgens mij blijven die koud. Er is maar 1 nestje nieuw gebouwd, de rest waren oude nestjes. (Aafke Kooistra).

27-08. Een groot aantal boerenzwaluwen is vorige week al vertrokken. Zaten op een rij op de naald van de grote schuur, we zaten buiten en plots, er kwam een seintje van een van hen, vlogen ze tegelijk allemaal weg. Prachtig gezicht was dat (Aafke Kooistra).

25-09. Het broedseizoen is voorbij. De laatste boerenzwaluwen zijn sinds zaterdag 20 sept. vertrokken. Hierbij waren de laatst jongen ook bij. Waren nog niet oud, eind augustus uit het ei gekomen. Er is een nestje van de 3 laatste broedsels uitgekomen, de andere twee zijn verlaten. Maar over het algemeen is het een goed zwaluw jaar geweest (Aafke Kooistra).

Westhoek

Joop Bierma

01-08. Eerste aankomst in de schuur is 12-04. Dit jaar 5 broedparen (melding via Jeppe Bronger, vogelwacht).

Hans IJnsen

16-04. Eerste terug in de stal (Via Jeppe Brongers/Vogelwacht).

14-05. Ik heb 2 paar boerenzwaluw zitten. Een in de oude paardenstal en één in de schapen schuur. Helaas is het tweede span in schapenschuur er niet meer. Had vorig jaar 3 span broeden (Hans IJnsen Westhoek).

A.G. de Vries

10-04. Vanmorgen de eerste boerenzwaluw bij ons in de schuur, 10-04-2025. Tussen de middag waren er 5, dus het gaat de goede kant op. (Anne de Vries).

Wier

Bram en Tineke Visser

02-05. Op 01-05 twee paar terug in stal (via Jeppe Bronger, vogelwacht).

04-05. Ik hoor zojuist dat er bij de buren een nestje boerenzwaluwen in het geitenhok zit. Ik hou u op de hoogte! (Bram Visser).

14-06. Een nest met jongen in de stal (Bram Visser).

Foto © Bram Visser.

14-06-2025. een vijftal jongen drukt zich in het nest.

29-07. Er was daar nog een nest met 4 jongen. Beide nestjes zijn goed uitgekomen (Bram Visser).

08-08. Een 3e legsel bij de buren (Bram Visser).

Foto © Bram Visser

08-08-2025. *Nestje boerenzwaluw bij de buren.*

Wijckel

Daan Meijer

01-07. In Wijckel zijn onze paardenstallen wel een 8 a 10-tal paartjes boerenzwaluwen actief. Gisteravond keek ik naar buiten en telde intussen meer dan 30 zwaluwen die om ons heen vliegen (Daan Meijer).

Wijnaldum

Rinse en Maartje Post

12-04. Daar waren ze weer! 6 april namen ze een kijkje, twee dagen was het weer stil maar op 9 april klonk hun vrolijke gekrijs weer door de schuur. Tot nu toe 4 exemplaren. Er komen vast nog meer mettertijd (Maartje Post, Wijnaldum).

Wijnjewoude

Frans Pool

14-04. De eerste zwaluwen waren hier op 6 april, ze waren toen met z'n drieën. Nu overnachten er 2 stuks, ik ben benieuwd of het andere paartje ook weet komt logeren (Frans Pool).

06-05. Inmiddels zijn er 3 paartjes boerenzwaluwen aan het broeden bij mij op het erf (Frans Pool).

25-08. De meeste boerenzwaluwen zijn inmiddels vertrokken, maar nog niet allemaal (Frans Pool).

Wijtgaard

Kees Reitsma

24-03. Vandaag de eerste zwaluw in de schuur gehoord en gezien! Hopelijk volgen er nog velen van deze nijvere vliegers. Vorig jaar sept. was de hele club van 60 stuks (jong en oud), in een paar dagen vertrokken (16, 17, 18 sept.) Daarna geen zwaluw meer gezien! (Kees Reitsma, Wijtgaard).

Wognum (Noord-Holland)

Jacob Blank

04-04. Op donderdag 3 april zag ik de eerste boerenzwaluw vliegen, Van 4 april zag ik het eerste paar in de schuur, ze waren het oude nest van verleden jaar aan het bekijken (Jacob Blank).

06-11. Hier toch nog de getallen van de pullen zwaluwen. De eerste kwamen maart/april aanvliegen, er zijn 6 paren gaan nestelen, zij hebben in totaal 25 jonge zwaluwen grootgebracht. De tweede nest ronde waren er 7 nesten met 30 jongen grootgebracht, tot grote verbazing ging er augustus toch nog een stelletje nestelen, die hebben er 5 grootgebracht en zijn uit september ook vertrokken. In totaal zijn er bij ons 60 jonge groot geworden. Ik heb dit jaar geen dood kuiken gevonden in de schuur (Jacob Blank, Wognum).

Wommels

Henk en Margriet Andringa

26-08. Hier bij ons op Skrok onder Wommels is vorige week nog een nestje boerenzwaluwen uitgevlogen en er zitten nu nog 2 jongen in een ander nestje, dit is de 2e leg (Henk Ebbinge, Wommels).

14-09. Vorige week is het laatste nest met jongen uitgevlogen. We hebben ongeveer hetzelfde aantal zwaluwen, er is 2 x gebroed. We wonen hier naast de vogel hut (Henk en Margriet Andringa).

Workum

Bernhard Reekers

24-08. Hier een goed jaar voor de boerenzwaluw. Waar we andere jaren 1 of 2 broedgevallen hadden, dit jaar 5 paartjes. In eerste instantie hadden de vogeltjes veel gedoe over de nesten maar het kwam goed. 3 hebben 1 nestje grootgebracht en 2 kwamen tot 2 legsels, waarvan de laatsten nu op uitvliegen staan. (Bernard Reekers Aldedyk 11 Workum).

12. Late boerenzwaluw meldingen in Friesland

De boerenzwaluw was door de vele regenval in november snel uit ons land verdwenen. Aanvullingen zijn welkom!

Meldingen en aantekeningen tussen 15 oktober en eind november 2025.

15-10. Te Horn op Terschelling 2 gezien (Trinus Hek). **17-10.** In Nesserduinen op Ameland 1 (Aard van der Spoel). **18-10.** Te Tietjerk 1 (Marnix Oudega). **19-10.** Drie op Ameland (Alex van der Kloet e.a.). Twee op Vlieland (Koen de Geus e.a.). **21-10.** Aan het Tjeukemeer bij Rohel 1 (Sietse Bernardus). Op Schiermonnikoog 1 (Joris Bos). **22-10.** Drie te Heeg bij Lytshuzen (Edzar Osinga). Op Ameland 1 bij De Hon (Jan van Kruiningen). Op Schiermonnikoog 1 bij oostpunt (Wouter Monster). **23-10.** Te Koehool 1 (Marnix Oudega). Op Terschelling 1 bij de Gravere (Theo Bruggeman). Twee bij Jutrijp bij het Zwarte paard (Jelmer Luyckx). Op Vlieland 1 bij strandhotel (Tim Kreetz). **24-10.** Op Ameland 1 bij Briksduinen (Reinoud Vermoolen). **31-10.** Tussen Vlieland/Harlingen (veerdienst) 1 gezien (Jelle Aalders e.a.). In de haven van Harlingen 1 gezien (Renee Los e.a.). **02-11.** Op Vlieland op de Vliehors nog 1 gezien (Jeroen Breidenbach/Merel Zweemer e.a.). **06-11.** Vandaag hadden wij hier op de boerderij Rea Skuorre in Warns nog twee boerenzwaluwen (Haye en Gerda Folkertsma). **19-11.** Nog steeds 1 aanwezig te Warns (Haye en Gerda Folkertsma). Bij het Mirnserklif 1 gezien (Ruud Meurs).

13. Mededelingen en korte bijdragen.

13.1. Late broedgevallen boerenzwaluw in Portugal en Noord-Italië.

Zuid-Portugal.

Via een vogelring collega Jean Niesz (Belgie) die onlangs is verhuisd naar Olhao in Portugal en inmiddels Portugees staatsburger is kreeg ik vlak na de jaarwisseling een opmerkelijk bericht met fotos binnen van broedgevallen van de boerenzwaluw in Portugal. Op **1 januari 2025** ontdekte Jean Niesz in de haven van Olhao twee nesten met jongen van de boerenzwaluw van zo'n 10 dagen oud. Op 6 januari inspecteerde Jean Niesz de broedplek nog eens en bleken er een zestal nesten aanwezig te zijn, 2 broedparen met jongen en nog een derde nest bezet door paar. Er vlogen zo'n 10 boerenzwaluwen rond de nesten op de broedplaats. Op **4 februari 2025** reed Jean Niesz nog eens langs de Boerenzwaluwloods in Olhao in Portugal. Een van de broedparen wiens jongen op 16 januari 2025 uitvlogen, zit alweer te broeden. 1 week na 16 januari zag Jean Niesz op een afstand van ongeveer 1 km van de broedplaats 3 juveniele boerenzwaluwen op een draad zien zitten die gevoederd werden. Een 1^e broedsel is dus succesvol uitgevlogen hier in Portugal! (Jean Niesz).

Foto © Jean Niesz (Portugal).

01-01-2025. Een nest met boerenzwaluw jongen in een halfopen loods in de haven van Olhao in Portugal. Let op de meerdere lagen nestmateriaal.

Opmerking Jan de Jong Aan dit nest op de foto kunnen we zien dat het nest al eens eerder gebruikt is geweest en dat het zeker voor een tweede keer (mogelijk derde) opgebouwd is! Het is dan ook zeer waarschijnlijk dat het een lokaal broedpaar is geweest die (hun eigen nest) nog eens opbouwde en er door het zachte winterweer nog eens zijn gaan broeden!

Op zondag 5 januari ontdekte Roland Jan Buijs deze late broedgevallen van boerenzwaluwen ook tijdens het aflezen van meeuwenringen in de haven aldaar en meldde het mij op 7 januari nadat we het op Facebook hadden geplaatst. Voor Europese begrippen is dit een opmerkelijk broedgeval. Door de aanwezigheid van boerenzwaluwen in de winterperiode in Portugal vermoeden we al eerder dat een deel van de boerenzwaluwen in Spanje en Portugal tracht te overwinteren in (Zuid-Europa/ Noord Afrika). Via Facebook bevestigde Carlos Miguel Pacheco me op 7-1-2025 dat de boerenzwaluwen met een paar honderd overwinteraars aanwezig zijn en vroeg starten met broeden in Zuid-Portugal. Voor hem is dit de vroegste ooit. Ook van Henk van der Jeugd (Hoofd Ringcentrale Vogelringstation Wageningen NIOO/KNAW) schreef me dat er eind jaren tachtig al kleine aantallen boerenzwaluwen overwinteren in het zuiden van Spanje en Portugal. In Marokko zag hij er in december zelfs best veel.

Interessant is te weten hoe het met de rui van deze boerenzwaluwen is tijdens het broeden. Normaal ruien boerenzwaluwen in de wintermaanden (dec- maart) hun verenkleed. Verder is het van belang te weten of het om zekere lokale broedvogels gaat of dat er iets anders aan de hand is. Mijn vermoeden is dat het om lokale broedvogels gaat die overwinteren. Men zou de oude vogels kunnen ringen (inclusief kleurring) en dit jaar de broedparen volgen op de broedlocaties met camera bij nest. Als het lokale broedvogels zijn, dat neem ik aan, dan zal het broedpaar snel ontdekt/bevestigd worden. Het werken met kleurringen bij boerenzwaluwen met camera is al succesvol aangetoond in Friesland (W. Bil/ Ringroep Menork).

Zie <https://www.menork.nl/wp-content/uploads/2024/11/Boerenzwaluw-jaarverslag2024.pdf>

In ons land beginnen de boerenzwaluwen meestal zo rond begin april met het eerste legsel en hebben soms tot eind september/begin oktober nog jongen die uitvliegen. Als we van noord naar zuid kijken in Europa blijken er toch aanzienlijke verschillen te zitten in de periode wanneer de boerenzwaluwen beginnen te broeden.

Noord-Italië.

Nadat ik het vroege/late geval van boerenzwaluw legsels met jongen in Portugal had gepubliceerd op Facebook (groep; Bird Ringing and Bird Banding/ 7200 leden) kreeg ik van Alessandro Pavesi uit Italië bericht op 7 januari 2025 dat er in Noord-Italië ook een erg laat broedsel van de boerenzwaluw was aangetroffen. Eind oktober werd een nest met 4 kleine jongen van enkele dagen oud vlakbij Oglio Sud Park bij Montavano gevonden. Door Emiliano Castelluccio en Francesco Cerere is den melding bevestigd. De jongen vlogen in de 2^e helft van november 2024 uit. Er waren toen nog wat warme dagen maar ook mist en koude dagen van 4 a 5 graden Celsius. Ook een tweede legsel in november 2024 in Noord-Italië werd vastgesteld door collega's aldus Pavesi. Een ongewone gebeurtenis, gerelateerd aan de temperatuurstijging, die de migratie gewoonten van boerenzwaluwen in de war bracht. Het was zo interessant dat er in 2024 op 19 december via Italiaanse televisie GEO aldaar een uitzending en oproep werd gedaan om meer gegevens uit die streek over mogelijk andere broedgevallen. Er kwamen tot nog toe geen nieuwe gevallen binnen. Over de late legsels zal een publicatie verschijnen aldus Pavesi.

Foto © Alessandro Pavesi nov. 2024.

Het viertal jonge boerenzwaluwen is in Montavano in Noord-Italië succesvol uit gevlogen.

Naschrift Jan de Jong. Het is belangrijk om vroege en of late broedgevallen van boerenzwaluwen ook in ons land te melden. Eind september komt het nogal eens voor dat boerenzwaluw jongen nog niet zijn uitgevlogen. Meldingen van nestjongen in oktober altijd opgeven, liefst met data/plaats en indien mogelijk bevestigende foto! Let bij winterwaarnemingen van boerenzwaluw op eventuele rui van de grote slagpennen tijdens hun vlucht (scherpe fotos kunnen vaak uitsluitsel geven).

20-02-2025.

Boerenzwaluw in het buitenland.

Lees net dat een van mijn correspondenten (Tilian Molnar) in Frankrijk dat ze het eerste groepje van 16 boerenzwaluwen op 17-2 gezien heeft bij Falaise de Leucate, pal noord vliegend. Ze waren in gezelschap van een 28 tal huiszwaluwen.

Als ze een beetje snel doorvliegen dan kunnen ze met het warme weer morgen hier al in Nederland zijn.

Groeten,
Jan de Jong

13.2. Boerenzwaluw nesttelling 2025 Vogelwacht Hommerts Jutrijp.

Voorwoord.

Evenals voorgaande jaren wederom een keurig verslag van de tellingen van boerenzwaluwnesten in het wachtgebied van de vogelwacht Hommerts -Jutrijp.

Jan de Jong

Verslag telling BFVW Hommerts Jutrijp.

Dit jaar hebben we van 10 t/m 24 juni 2025 de boerenzwaluwnesten geteld. In totaal(367) is het aantal bijna gelijk(383) als in 2024.De stallen van boer Rink Groenveld (Louwewei) tellen verreweg de meeste

bewoonde nesten(45, in 2024 42). Aan de Krimwei zijn alleen bij André Zonderland (21, was 19) meer dan 20 nesten. Bij de mts Van der Hoek zal de teruggang (7, in 2024 24) met de verbouwing van de stal te maken hebben. In de stelpboerderij van Koop Koopmans (Reidskar) zitten veel bewoonde nesten(Samen met de ligboxstal, 23 geteld). Bij Durk Piersma in Koufurderrige tellen we nu 28 nesten (in 2024 22). Met 18 nesten blijft het bij mts. Jellema (Smallebrugge) met 18 bewoonde nesten stabiel(in 2024 19). Als er geen vee meer wordt gehouden(Henk Johan de Jong, Riperwei) nemen de aantallen snel af (12, in 2024 22). Met plezier hebben de vrijwilligers van Fûgelwacht Jutryp Hommerts e.o. de tellingen gedaan.

**Durk van der Gaast Secretaris
BFVW Hommerts Jutrijp**

© Vogelwacht Hommerts Jutrijp

Nesten telling vogelwacht Hommerts Jutrijp			
Jutryp- Hommerts		Koufurderrige	
naam	aantal nesten	naam	aantal nesten
M. van den Bos	2	D. Ruis	10
IJ. Oost	2	D. Piersma	28
Fam. Veltman	0	J.J. Tolhoek	6
H. Gaastra	0	Pieter Osinga	11
Wander van der Pol	8	Fam. Zwaga	2
L. Sijbranda	1	Mts. Oerlemans	2
J.J. Leijenaar	4	Mw. S. de Boer	4
K. Koopmans	23	B. en J. Brouwer	9
F. van der Velde	12	Ids Postma	0
J. Haag	4	Mw. B. de Vries	10
M.P. van der Hoek	7	Fam. Hendriks	2
A.S. Zonderland	21	Fam. de Vries	4
A. Hofman	10	Mts. Sijbesma	9
H. Kemme	4	M.A. Harders	2
W.B. van Os	7	P. Kestra	2
Tj. en B. van der Weij	9	Fam. P. Kalsbeek	2
H.J. de Jong	12	totaal	103
A. Huitema	5	-SMALLEBRUGGE.	aantal
H. Huitema	13	naam	nesten
H.J. van der Hoek	2	R.U. van der Kooi	6
W. Bakker	5	Noarderpleats	3
A. Cnossen	8	Mts. Jellema	18
J. Spithoven	8	Nieuw	6
It Klokhús	4	totaal	33
Mts. Klein Swormink	5		
F. Groenveld	1		
J. Wittermans	4		
W. Boersma	5	EINDTOTAAL 2025:	365
R. Groenveld	45		
totaal	229		

13.3. Nestelende boerenzwaluwen geweerd uit kerk

Van Bauke Tuinhof uit Sint Annaparochie kreeg ik een foto binnen die hij tijdens de vakantie in het noordelijke puntje van Schotland maakte. Deze tekst (met tekening) was op de kerkdeur bevestigd. Waar iedereen in een kerk welkom is, mogen de zwaluwen er niet in. Vond het in ieder geval een leuk voorval.

Opmerking;

Kennelijk broeden de boerenzwaluwen daar in kleine dorpjes en zoeken ze elke nestgelegenheid op. We weten dat boerenzwaluwen op allerlei plekken hun nest willen maken. Soms gebeurt het dat ze ook via open ramen in de zomermaanden in woon of slaapkamers hun nest willen maken. Heeft U ook een bijzondere broedplek of ervaring meegemaakt tijdens U vakantie of op U erf zend ons dit dan toe.

Foto © Bauke Tuinhof

13.4. BFVW oproep wat te doen bij extreme hitte.

Op dit moment vormen hoge temperaturen een groeiend probleem voor zwaluwen. In stallen of onder golfplaten daken kan het snel extreem warm worden. Wanneer de temperatuur in het nest boven de 37 graden komt, lopen jonge zwaluwen het risico uit te drogen of zelfs te overlijden in het nest. Soms springen ze uit het nest in een poging te ontsnappen aan de hitte. Ook gebeurt het dat nesten losraken van de ondergrond doordat de (zand)klei loslaat. In zandgebieden komt dit vaker voor. Daarnaast worden verzwakte of loszittende nesten soms geplunderd door torenvalken, kraaien en eksters – die zelf ook voedsel nodig hebben voor hun jongen.

Wat kun je doen om te helpen?

Er zijn verschillende eenvoudige maatregelen die kunnen helpen om oververhitting en nestverlies te voorkomen:

Zorg voor verkoeling:

- Leg een wit tempex plaatje of wit laken op het dak boven het nest om zonlicht te weerkaatsen.
- Besproei het dak regelmatig met water om de temperatuur omlaag te brengen.
- Kalk de golfplaten wit om de warmte te weerkaatsen (dit spoelt bij regen weer weg).

Nesten behouden en herstellen:

- Vallen er nesten met jongen naar beneden? Bevestig een nieuw kunstnest van houtbeton op de oorspronkelijke plek (verkrijgbaar via de BFVW).
- Plaats de jongen terug in dat betonnen kunstnest.
- Lukt dat niet, breng de jongen dan naar een vogelasiel. (Fûgelhelling: 0512 514 328, Fûgelpits: 0519 321 591).
- Bevestig een nieuw kunstnest van houtbeton op de oorspronkelijke plek.
- Bied nestmateriaal aan: Maak een modderplek (met klei of kleizand) in de buurt en houd deze dagelijks vochtig. De klei wordt door de zwaluwen gebruikt om beschadigde nesten te herstellen en werkt bovendien ontsmettend. Zie het als een soort ‘natuurlijke pleister’, vergelijkbaar met een gezichtsmasker bij mensen. Zo’n modderbad is bovendien goed voor de poten en huid van vogels.

Met deze ingrepen kunnen we de zwaluwen helpen om ook tijdens hete zomerdagen succesvol te broeden.

13.5. Kleurrijke stof boven Mauritanië.

“Er vliegt meer dan alleen vogels”.

25 februari 2025

De wind blaast jaarlijks honderden miljoenen tonnen stof uit dorre landschappen in Noord-Afrika en stuwt enorme pluimen van deze minuscule minerale deeltjes over de Atlantische Oceaan . Volgens één schatting

is de regio verantwoordelijk voor ongeveer de helft van al het stof in de atmosfeer – meer dan enig ander gebied ter wereld.

De MODIS (Moderate Resolution Imaging Spectroradiometer) op de Aqua -satelliet van NASA kon dit proces vastleggen toen de sensor op 25 februari 2025 deze foto maakte van stof dat voor de kust van Mauritanië stroomde. Hoewel er in dit gebied veel grotere en dichtere pluimen voorkomen, valt het stof op deze foto op door zijn opvallende kleur. Sebkhet Te-n-Dghâmcha (ook wel Sebkha de Ndrhamcha genoemd), een seizoensgebonden meer en zoutvlakte ten noordoosten van Nouakchott, lijkt de bron van het lichter gekleurde stof te zijn. De zoutvlakte bevat grote hoeveelheden gips, een wit mineraal dat ontstaat wanneer het water van het meer verdampt.

Het is ook rijk aan andere witte mineralen, waaronder calciëet en kaolinit, aldus Sofia Gómez Maqueo Anaya, atmosfeerwetenschapper aan het Leibniz Instituut voor Troposferisch Onderzoek, die zwevende deeltjes bestudeert in het Ocean Science Centre Mindelo op Kaapverdië. De donkere, meer gele pluimen zijn waarschijnlijk rijk aan hematiet of goethiet, ijzeroxidemineralen die bekendstaan om hun roodachtige of gelige tinten.

Uitgedroogde meren en rivieren zijn belangrijke bronnen van atmosferisch stof, omdat verdampend water doorgaans fijnkorrelige deeltjes achterlaat die licht genoeg zijn om te worden opgetild. Bovendien is er vaak weinig vegetatie, waardoor de deeltjes bijzonder kwetsbaar zijn voor erosie en transport door de wind.

Eenmaal in de lucht kunnen Saharastofdeeltjes de gezondheid van mensen, zowel dichtbij als ver weg, die ze inademen, en de ziekteverwekkers die ze met zich meedragen, aantasten. Bovendien trekken veel stofwolken een deel of de gehele Atlantische Oceaan over, waar ze fytoplanktonbloei stimuleren, de bodem van de Amazone bemesten en de ontwikkeling van orkanen beïnvloeden."Deze pluim lijkt lokaal en relatief laag", aldus atmosfeerwetenschapper Holger Baars, na analyse van lidargegevens van de onderzoek locatie in Mindelo, beheerd door het Leibniz Instituut voor Troposferisch Onderzoek in Duitsland. Hij zei dat de meeste stofwolken die over Kaapverdië trekken zich ongeveer 4-5 kilometer boven zeeniveau uitstrekken, maar dat deze slechts 1,5 kilometer (1 mijl) bereikte, wat betekent dat hij laag genoeg was om een significant effect te hebben op de lokale luchtkwaliteit.

***Bron;** NASA Earth Observatory-afbeelding door Wanmei Liang, met behulp van MODIS-gegevens van NASA EOSDIS LANCE en GIBS/Worldview. Verhaal van Adam Voiland.*

14. Dankwoord.

Tot slot wil ik nog eenieder die heeft bijgedragen aan het onderzoek bedanken voor hun steun en inzet. Dank ook aan het Vogeltrekstation in Wageningen (hoofd Henk van der Jeugd) voor de jarenlange steun en stimulatie om boerenzwaluwen te blijven onderzoeken. Verder aan Gerard Westerhuis (ringer) voor hulp en assistentie en met name aan alle adressen waar ik gastvrij werd ontvangen om op hun erf boerenzwaluwen te mogen vangen/ringen en onderzoeken. Daarnaast de vele correspondenten die me informatie toestuonden over het wel en wee van hun boerenzwaluwen en/of me hun bijzondere meldingen en ervaringen met boerenzwaluwen toezonden en met me deelden.

Jan de Jong (75).

Boerenzwaluw onderzoeker Friesland.

15. Sponsoring Boerenzwaluw project Friesland 2025.

In 2025 heb ik van meerdere sponsoren een bijdrage mogen ontvangen waardoor ik een deel van de kosten voor het onderzoek vergoed heb kunnen krijgen. Mijn oprechte dank aan allen die daar een bijdrage aan hebben geleverd. Zonder hun hulp en van vele anderen wordt het een stuk moeilijker om het langjarig onderzoek op mijn leeftijd vol te kunnen houden. Helaas komen er elk jaar minder sponsoren die een belangrijke bijdrage willen leveren.

SPONSORS BOERENZWALUW PROJECT FRIESLAND 2025

Adri Joosse Oost -Souburg in Zeeland
Vogelwacht Hommerts Jutrijp
Vogelwacht Joure
Ton Westendorp uit Dedgum
Henk Bulsing uit Haskerhorne
A. Postma-Simons uit De Knipe

Oproep.

Meldt aantal boerenzwaluw broedparen in schuren en stallen.

In 2026 zal op meer plaatsen geprobeerd worden om met name in de omgeving meer nestjongen te ringen op allerlei lokaties waar ik gemakkelijk bij de nesten kan. Daarbij worden dan poepmonsters verzameld voor de DietBank om meer te weten te komen van wat voor (soorten) insectenvoedsel er in die omgeving gevoerd wordt of aanwezig is voor de jonge vogels. Tevens probeer ik van de oude vogels ook de voedselsituatie in de vorm van poepmonsters te kunnen verzamelen. Al met al zal dat veel tijd vergen en probeer ik op allerlei adressen waar ik gemakkelijk bij de nesten kan komen en de oude vogels kan vangen en ringen dit te doen. Daarbij ben ik sterk afhankelijk van de beschikbare tijd en conditie die me als senior onderzoeker (75) nog rest. In eerste instantie veel in de gemeente De Fryske Marren doch ook daarbuiten probeer ik zoveel mogelijk te verzamelen. We kijken dan ook naar de boerenzwaluwen die terugkeren die we geringd hebben als nestjong en waarvan we in 2025 poepmonsters hebben verzameld. Hopelijk kunnen we in Friesland op deze wijze een goede verspreiding/ overzicht verkrijgen in het soortenaanbod van het insectenvoedsel.

Alvast mijn dank.

Jan de Jong
Boerenzwaluw onderzoeker Friesland.